

هه‌ندی جار پاشه‌کشه به واتای شکست نیه به‌لکو بۆ نه‌وه‌یه بازیکی به‌هێزتر
به‌ه‌وێژی

سەرکردایه‌تی

وه‌رگێران: شه‌پۆل مامه‌ش

نوسین: برایان تیسی

سەرکردایهتی

پرایان تیسی

وهرگیران : شهپۆل مامهش

ناوی کتیب : سەرکردایه‌تی

ناوی نوسەر: برایان تیسی

وه‌رگیران : شه‌پۆل مامه‌ش

نه‌خشاندن : هه‌لمه‌ت عباس

تیراژ: (١٠٠٠)

نرخ: ٤٠٠٠ دینار

سالی چاپ : ٢٠٢٣

ژماره‌ی سپاردن: له به‌ریوه‌به‌رایه‌تی گشتی کتیب‌خانه گشتیه‌کان ژماره‌ی () ی

سالی (٢٠٢٣) ی پیندراوه.

ناوه‌ڕۆک

5	ناوه‌ڕۆک
10	به‌شی یه‌كه‌م
10	كه‌س له‌ سه‌ره‌تاوه‌ سه‌ركرده‌ نیه
15	به‌شی دووهم
15	سه‌ركرده‌كان ئه‌رك و په‌يامیان بۆ خۆیان هه‌یه
22	به‌شی سێهه‌م
22	پراگماتیزم
27	وه‌زی چواره‌م
27	بۆیری
32	به‌شی پێنجه‌م
32	سه‌ركرده‌كان سه‌راتیژییه‌كان داده‌ڕێژن
38	به‌شی شه‌شه‌م
38	توانای وروژاندن و پالنه‌ر
45	به‌شی هه‌وته‌م
45	خۆت پابه‌ند بکه‌ به‌ بردنه‌وه
50	به‌شی هه‌شته‌م
50	سه‌ركرده‌ و توانای په‌یوه‌ندیکردن
61	به‌شی ده‌یه‌م
61	تیمیک پالنه‌وان دروست بکه‌
65	به‌شی یازده‌یه‌م
65	تیشک خسته‌ سه‌ر نه‌جابه‌كان
69	به‌شی دوانزه‌هه‌مین
69	خولای سه‌ركردایه‌تی
74	به‌شی سێزده‌هه‌م
74	رۆڵی متمان‌په‌خۆبوون له‌ سه‌ركردایه‌تیدا

80	به‌شی چوارده‌یه‌م.....
80	نمونه‌یه‌ک به بۆ ئه‌وانی تر.....
85	به‌شی پازده‌یه‌م.....
85	خۆهاندانی سەرکرده‌کان.....
89	به‌شی شانزده‌یه‌م.....
89	سیف‌هه‌کانی سەرکردایه‌تی خۆت به‌هێز بکه.....
94	به‌شی هه‌فده‌یه‌م.....
94	هێزی کاری به‌کۆمه‌ڵ.....
100	به‌شی هه‌ژده‌یه‌م.....
100	سەرکردایه‌تی به‌ رێککه‌وتنی به‌کۆمه‌ڵ.....
106	به‌شی نۆزده‌یه‌م.....
106	سەرکرده‌کان به‌ باشی گۆی ده‌گرن.....
109	به‌شی بیستهم.....
109	وه‌ک سەرکرده‌یه‌ک بژی.....
114	به‌شی بیست و یه‌که‌م.....
114	ده‌ستپاکی تایبه‌تمه‌ندی بنه‌ره‌تییه‌ بۆ سەرکردایه‌تیکردن.....

پێشهکی له لایەن نووسەرەوە

ئۆلیڤەر ویندیل ھۆلمز (دادوهری بهناوبانگی دادگای بالای ویلایهته یهکگرتوو هکانی ئەمریکا جاریک وتی که سێ پۆلی مرقف ههیه : پۆلی یهکهم ئەوانهن که دهبنه ھۆی گۆرانکاری و دروستبوونی دیاردهی نوێ، پۆلی دووهم، ئەوان تهنها چاودیری دهکهن بزانهن چی روودهات، و له کوتاییدا پۆلی سێههم لهم کتێبهدا دهمانهویت باس له سەرکردایەتی و ئەو کەسانە بکەین که دهبنه ھۆی گۆرانکاری و دروستبوونی دیاردهی نوێ . له کۆمهڵگای ئێمهدا پێویستی به سەرکردایەتی تهواو دیاره له خێزانهکان، کۆمپانیاکان کاروباری ئابووری، کۆمهڵه تایبەت و گشتیهکان، ههروهها حکومهتهکان، پێویستمان به سەرکردایەتی ههیه، زیاتر له رابردوو پێویستمان به سەرکردایەتی ههیه، ههروهها پێویستمان به سەرکردایەتی ههیه به تایبەتی بۆ ئەو بهرمو داھاتوو ههنگاو بنێین، پێویستمان به کەسانیکه که دید و بویری پێویستیان ههیهیت و بتوانن بواریهکانی نوێ بناسن و دهرفەتی بهنرخ دروستبکهن . به گشتی پێویستمان به دوو جور سەرکردایەتی ههیه، جۆری یهکهمی سەرکردایەتی که گرنگترین و بنهرهتیتترین جوریهتی ، پێی دهوتریت سەرکردایەتی کارلیکەر . سەرکردهی کارلیکەر ئەو کەسهیه که پیکهوه لهگهڵ کەسانی تر له رینگهی ئەوانهوه کاری جوراوجور به ئەنجام دهگهیهنیت . جۆری دووهمی سەرکردایەتی پێی دهوتریت سەرکردایەتی گۆرانکاری . ئەم جوره سەرکردهانه زهمینه بۆ گۆرانکارییهکان ئاماده دهکهن، ئەم سەرکردهانه دیدگایهکیان ههیه بۆ ئاینده و پالنه و دوو قات له مرقفهکاندا

دروست ده‌کهن بۆ ئه‌وه‌ی ئهم که‌سانه‌ بتوانن له ئاستیکه‌ی زۆر زیاتر له ئه‌دای ئاسایی خۆیان ئه‌نجام بده‌ن. ئه‌ مرۆ پێویستی سه‌ ڕکردایه‌ ته‌ی له ڕیکخراوه‌ جو‌راو جو‌ره‌ کاند، به‌ تاییه‌ ته‌ی نوسینگه‌ ئابوورییه‌ کان، زۆر چتره‌ . چونکه‌ ئه‌ و که‌ سانه‌ ی ته‌یدا کارده‌ که‌ ن، زۆر پێداگرت‌ر و پر‌داواکاری و وردتر و خو‌ویست تر له‌ هه‌ ڕ قوناغیکه‌ی ڕابردوون. له‌ دونه‌ی ئهم‌رۆدا ئیتر ناتوانرێت ئه‌رکیک به‌ که‌سیک بسپ‌ر‌درێت و ڕه‌نمایی بدرێت بۆ ئه‌وه‌ی ئه‌و کاره‌ بکات. ئهم‌رۆ فهرمانبهران ده‌یان‌ه‌وێت به‌شداری پرۆسه‌ی کاروبار‌مان بکه‌ن. ده‌یان‌ه‌وێت له‌گه‌ڵ به‌رپوه‌بهران باس له‌ کار‌مانیان بکه‌ن و فیدباکیکه‌ی (پێراگه‌یه‌ندنه‌وه‌) به‌رده‌وام له‌سه‌ر ئه‌دای کارکردنیه‌ن و به‌رگرن. ده‌یان‌ه‌وێت بزانه‌ن چۆن ئه‌نجامدانی هه‌ر کاریک سوودی بۆیان هه‌یه‌. ئهم‌رۆ ، کاتیک که‌سیک به‌ دوا‌ی گه‌ران بۆ کار ده‌چێته‌ شوپنیک ئهم‌ پر‌سیاره‌ گرینگه‌ی له‌ ه‌زردا هه‌یه‌ ؟" بۆچی لێره‌ کار بکه‌م؟" یه‌کێک له‌ هۆکاره‌ سه‌ره‌کیه‌کانی چوونی خه‌لک بۆ کارکردن بۆ هه‌ندیک کۆمپانیا، به‌هۆی جو‌ری سه‌رکردایه‌تییه‌وه‌یه‌ که‌ هه‌یان. دوو پێناسه‌ی زۆر جوان هه‌یه‌ سه‌باره‌ت به‌ سه‌رکردایه‌تی - به‌ تاییه‌ت له‌ کارگه‌ ئابوورییه‌کان که‌ هه‌زی زۆرم بۆیان هه‌یه‌. پێناسه‌ی یه‌که‌م ئه‌وه‌یه‌: سه‌رکردایه‌تی بریتیه‌ له‌ توانای به‌ده‌سته‌پێنانه‌ی ئه‌دای کارکردن له‌ ده‌ره‌وه‌ی چاو‌ه‌روانی له‌ ڕه‌نگه‌ی به‌کاره‌ینانه‌ی که‌سانی ئاسایی.

پێناسه‌ی دووه‌م ئه‌مه‌یه‌:

سه‌رکردایه‌تی، واته‌ توانای ڕاکه‌شانه‌ی کۆمه‌لیک شوپنکه‌وتوو.

ئهم‌رۆ ئه‌و سه‌رکردایه‌تییه‌ی پشت به‌ پێگه‌ی ڕیکخراوه‌یی ، سامان یان ده‌سه‌لاتی کورتخایه‌ن ده‌به‌ستیت، ماوه‌یه‌کی زۆر ناخایه‌نیت. به‌پێچه‌وانه‌ ته‌نها یه‌ک جو‌ر سه‌رکردایه‌تی به‌رده‌وام هه‌یه‌. له‌م جو‌ره‌ سه‌رکردایه‌تییه‌دا مرو‌قه‌کان خۆیان به‌ریار ده‌ده‌ن ڕه‌نمایی و و دیدگای که‌سیکی تر قبول بکه‌ن. به‌ واتایه‌کی تر، سه‌روشتی خو‌به‌خشانه‌ی شوپنکه‌وتن به‌ باشترین و گه‌رنگترین تاییه‌تمه‌ندی سه‌رکرده‌کانی ئهم‌رۆ هه‌ژمار بک‌ریت.

بهشی یه کهم

کەس له سەرەتاوه سەرکرده نییه

من له تهمهنی ههزره کاربیهوه دهستم بهم پرێگایه کردووه و یه کهم سەرکرده که به وردی له ژيانی خویندوو مهتوه، هانییال، فهرمانر هوای کارتاژ بوو. زۆر کتیم خویندوه دهر باره ی جهنگهکانی پونیک و بهزاندنی فیلهکانی هانییال له بهرزاییهکانی ئهلب و شهیری دژی رۆمهکان. هانییال دهیتوانی ژمارهیهکی کهم سهرباز به ههزاران کیلۆمتر لهگهڵ خۆیدا ببات و وهک هیزیکی زۆر بههیز له شههرهکاندا بهکارپان بهیڤیت و گهورهترین ئیمپراتۆریهتهکانی سهردهمی خۆی تیکیشکینیت.

دوای ئهوه لیکۆلینهوه له ژيانی ئیسکیپیۆ کرد، ئهوه فهرماندهیهی که هانییال شکستی هینا، ههروهها لیکۆلینهوهیهکی وردم له ژيانی ناپلیۆن و ویلنگتون کرد بۆ ئهوهی جیاوازی نیوانیان بزاتم. ههروهها باسی جۆرج واشنتون لینگۆلن و فهرماندهکانی وهک جۆرج پاتۆن و دوایت ئایزنهاهر و عومهر برادلیم خویندوه که ههموویان له گهورهترین سەرکردهکانی سهردهمی خۆیان بوون. له کۆتاییدا گهیشتمه ئهوه ئهجامهیی که سەرکردهکان له سهرهتاوه و بهر له دایک بوونهوه ئهم تایبهتمهندیانه بهدهست ناهینن، بهلکو به تێپهڕبوونی کات توانای پێویست فیر دهبن. کهس به سرووشتی به تواناکانی سەرکرده له دایک ناییت، تهنا ته ئهسکهندری گهوره له تهمهنی ههشت سالییهوه فیربوو که چۆن سەرکرده بێت.

لیکۆلینهوه له سەرکرده گهورهکان

لینکۆلینهوهیه سه‌باره‌ت به سه‌رکرده گه‌وره‌کانی ڕابردوو و ئیستا یه‌کیکه له خیراترین و دڵنیاترین ڕیگاكان بۆ به‌دهسته‌ینانی ئهو سیفه‌تانه‌ی که پێویستن بۆ سه‌رکردایه‌تی‌کردن. تا زیاتر له‌باره‌ی ئهو سیفه‌تانه‌ی که پێویستن بۆ سه‌رکردایه‌تییه‌کی ناوازه بخوینیه‌وه، ئه‌گه‌ری ئه‌وه زیاتره که ئهم به‌ها و ڕه‌فتارانه له خۆتا بجینیت. دوا‌ی ماوه‌یه‌ک ئهم به‌ها و ڕه‌فتارانه له شیوه‌ی ئهو کارانه‌ی که ئه‌نجامی ده‌ده‌یت و ئهو ئه‌نجامانه‌ی به‌ده‌ستی ده‌هینیت خۆیان نیشان ده‌دن.

ئه‌براهام لینکۆلن له شوینیکدا وتی که ئه‌وه‌ی که هه‌ندیک کەس له ڕابردوودا سه‌رکه‌وتوو بوون به‌لگه‌یه بۆ ئه‌وه‌ی هه‌ندیک‌تری تر ده‌توانن سه‌رکه‌وتنی له‌و شیوه‌یه به‌ده‌ست به‌ی‌ن. هه‌روه‌ها بێ‌تراند ڕوسیل (فایله‌سوفی به‌ناوبانگ) له‌گه‌ڵ ئهم بێ‌ڕۆکه‌یه‌دا هاو‌رایه و له شوینیکدا ده‌نووسیت ((که باشترین به‌لگه بۆ ئه‌وه‌ی شتیک مومکینه، ئه‌وه‌یه که م‌رۆقه‌کانی دیکه له ڕابردوودا ئهو کاره‌یان کردووه.))

بیر له‌و سه‌رکردانه بکه‌رموه که ده‌یاناسیت و سه‌رسامیت پێیان ، پاشان بزانه چۆن ده‌توانیت ڕه‌فتاره‌کانیان وهر‌بگیریت. بیر له‌وه بکه‌رموه که چۆن ده‌توانیت زیاتر له‌وان بجیت. پاشان دوا‌ی ماوه‌یه‌ک بۆت دهرده‌که‌و‌یت که ئهم سیفه‌تانه‌ت هه‌لم‌ژیه و خۆت بوو‌یت به سه‌رکرده.

چیرۆکی ئه‌سکه‌نده‌ر

چیرۆکی ژیا‌نی ئه‌سکه‌نده‌ری مه‌زن ده‌توانیت فی‌رکاری بێت بۆ هه‌موو ئهو که‌سانه‌ی که ده‌یانهو‌یت ئاستیکی به‌رزی سه‌رکردایه‌تی به‌ده‌سته‌ی‌ن.

ئەسكەندەر لە تەمەنی پانزە سالییدا گەیشته ئەر و بر وایەیی كە چارەنووسی ئەر هیچ نییه جگە لە زال بوون بەسەر هەموو ئەر خاكانهی كە لەو سەردەمەدا ناسراون، یەكخستنی هەموو خەلكی ئەر سەردەمە و دروستكردنی براییەتی و یەكسانی لە نیوانیاندا دیدگای ئەسكەندەر بوو، ئەسكەندەر مامۆستایەكی وەك ئەرستۆی هەبوو و سالانیک هەولیدا ئامادەكاری بكات خۆی پەرورده كرد. لە داهاوودا خۆی وەك پاشایەكی گەورە دەبینی و باوەڕیكی نەلمرزای هەبوو بە تواناكانی بۆ گەشتن بەو ئامانجانهی كە دیاری كردبوو.

ئەسكەندەر لە بواری بەرپەربردن و جێیهێكردنی كاروبارەكاندا زۆر بەتوانای هەبوو. هەروەها توانایەكی زۆری هەبوو لە ڕاسپاردن و دانانی فەرماندەیی شیاو لە پۆسته شیاوەكاندا لە كاتی گونجاودا. جگە لەمەش، ئەسكەندەر لە پلاندانان و ڕێكخستن و خەیاڵكردنی داهاوو و جێیهێكردندا زۆر وەستابوو

لە شەری ئەربلە، لە ناوچەیەكی بەشی ڕۆژھەڵاتی عێراقی ئەرەز، ئەسكەندەر بە سوپای ٥٠ هەزار كەسییەكەییەو ڕووبەرۆی سوپای یەك ملیۆنی بەهێز و ئیمپراتۆریەتی بەهیزی فارس (ئێران) بوووە و شكستی پێهێنان. هەرگیز بیری لە شكست نەدەكردووە، ئەسكەندەر برۆی تەواوی بە تواناكانی خۆی و ژێردەستهكانی و توانایان هەبوو بۆ زالبوون بەسەر هەموو ئەر كێشه گەورە و بچووكانەیی كە دەخرانە بەردەمیان. ئەسكەندەر وەك هەموو سەركرده گەورەكان توانای ڕێكخستنی ژێردەستهكانی و پالەنریان هەبوو بۆ تێپەراندنی هەموو سنوورداركردنهكان و ئەنجامدانی كارە بەدەر لەتواناكان. هەروەها سەرنجی خسته سەر خالە بەهێزەكانی و بواره گرینگەكانی كە بۆ سەرکەوتنی جەوهەری و گرینگ بوون.

لێكۆڵینهوه لە ژيانى ئەسكەندەر و ئەر ڕووداوانەیی لە میژوودا ڕوویانداوە، ئەرمان بۆ دەرەخات كە زۆر بەی ئەر تاییەتمەندییانەیی هەبوو كە لە لێكۆڵینهوه لە ژيانى سەركرده گەورەكانی جیهاندا بەدەست هاتوون.

خۆت به سەرکرده بزانه

له پێشه‌کی ئهم کتێبه‌دا باسم له‌وه کرد که مرۆڤه‌کان له‌ پرووی تواناکانی سەرکردایه‌تییه‌وه له‌ سپێکترۆمیکی به‌رده‌وامدا دانراون، له‌ کۆتایی ئهم سپێکترۆمه‌دا که‌سانێک هه‌ن که‌ نازانن چ گۆرانکاری و پرووداوێک پروده‌دات، و له‌ لوتکه‌ی ئهم سپێکترۆمه‌دا یه‌ک یان دوو له‌سه‌دی مرۆڤه‌کانن له‌ کۆمه‌لگادا، که‌ هۆکاری سهرمه‌کی هه‌موو گۆرانکارییه‌کانن، هه‌ریه‌که‌مان جیگه‌ی خۆی لهم سپێکترۆمه‌دا هه‌یه و ئهو کارانه‌ی له‌ پڕۆژدا ئه‌نجامی ده‌ده‌ین و ئهو وشانه‌ی ده‌یلتین جیگه‌ی خۆمان لهم سپێکترۆمه‌دا ده‌جوولین بۆ سهره‌وه یان خواره‌وه .

ئه‌گه‌ر ده‌ته‌وێت ببیته‌ سەرکرده یان تواناکانی سەرکردایه‌تیت به‌هێزتر بکه‌یت ئهو له‌بیرت بێت که‌ هه‌موو شتی که‌ په‌یوه‌سته به‌ تۆوه، پێشکه‌وتن له‌ بواری سەرکردایه‌تیدا په‌یوه‌سته به‌ تۆوه، یان وردتر ب‌لێم، له‌سه‌ر بیروباوه‌ری ده‌روونی خۆت. تۆ ئهو جۆره که‌سه‌ی که‌ پێت وایه‌ چه‌مه‌کی خۆت ئه‌دای تۆ دیاری ده‌کات. به‌ گۆڕینی چه‌مه‌کی خۆت - شێوازی بیرکردنه‌وه و باوه‌رت به‌ خۆت وه‌ک سەرکرده - ده‌توانیت ببیته‌ سەرکرده‌یه‌کی زۆر کاریگه‌رتر.

هه‌موو شتی که‌ په‌یوه‌سته به‌ "یاسای هۆکار و کاریگه‌رییه‌وه". یاسای هۆکار و کاریگه‌ری بنه‌رته‌ترین یاسای جیهانه‌ و یاساکانی تری بیرکاری یان زانسته‌کانی تر به‌ جۆری که‌ له‌ جۆره‌کان ژیرکۆمه‌لێکن لهم یاسایه‌. یاسای هۆکار و کاریگه‌ری ده‌لێ هه‌موو پرووداوێک له‌ هۆکاریکی دیاریکراو دروست ده‌بێت، هه‌یج شتی که‌ بێ هۆ نییه‌، ئه‌مه‌ش مانای ئه‌وه‌یه‌ سهرکه‌وتنی هه‌موو مرۆڤێک هۆکاریک یان چه‌ند هۆکاریکیتری هه‌یه. که‌واته‌ ئه‌گه‌ر ده‌ته‌وێت وه‌ک که‌سی که‌ تر سهرکه‌وتن به‌ده‌ست به‌ییت، و

لینکۆلینهوه و مۆدیلی رهفتارەکانیان و چۆنییهتی کارکردنیان که بووه هۆی سەرکهوتن دواجار رینگای ئهوان بۆ بهدهستهێنانی سەرکهوتن بناسه، بۆ ئهوهی دواجار خۆت سەرکهوتن بهدهست بهێنیت. دووباره و سیپاره ئهوهی کهسانی سەرکهوتوو کردوویانه دووبارهی بکهروه تا دواجار ههمان ئهنجامت دهست دهکویت.

یاسایهکی دیکه که بوونی ههیه پێی دهوتریت "یاسای باومر". ئهم یاسایه دهڵێت ئهگەر بهجدی باومر ت بهشتیک ههیهت ئهوا ئهو باومر دهیهت واقیعی تو، به واتایهکی تر دهیهت ئهو شتهی که باومر ت پێیهتی، ویلیام جهیمس (فهیلهسوفی بهناوبانگ) فرموویهتی: "باومرکان راستی بابیهتی دروست دهکن".

مهههست لهم کتیه بههیزکردنی تویه بۆ ئهوهی بیهت سەرکرده. ههروهها ئهگەر له ئیستادا سەرکردهیهکیت، ئهم کتیه یارمهتیت دهدات بۆ ئهوهی بیهت سەرکردهیهکی کاریگهتر. به پێداچوونهوه به ناومرۆکی ئهم کتیه، دهتوانیت ههندیک تاییهتمهندی و ههلسوکهوتی کاریگهترین سەرکردهکانی میژوو بناسیت و به جیهجیهکردنی ئهو تاییهتمهندیانه، دهتوانیت بیانکهیهت راستی له ژياندا.

بەشی دووهم

سەرکردهکان ئەرک و پهياميان بۆ خۆيان ههیه

سەرکردهکان دیدگا و ههروهها ئهرکێکیشیان ههیه که به هاوکاری ئهاون و هاندان به ژن و پیاوی دیکه دههخشیت و بهم شێوهیه کهسانی دیکه هاوکار دهبن بۆ گهیشتن بهم ئهرکه. له راستیدا له ههموو ماندا ئارهزووی گهیشتن به شتیکی گهرهتر لهدهرونمان خۆی ههشار داوه. سەرکردهکان دهتوانن به قوولی پالنه و ئیلهام و هاندهرین بۆ خهڵک و بهم شێوهیه بۆگهیشتن به دیدگای پهیوهنیدار. پابهندیان بکهن.

بۆیه وهک سەرکردهیهک دهییت ئامانجیکت ههییت که پالنه و هاندانت بهرز بکاتهوه، بێگومان دهییت گرنگی بهم خاله زۆر گرنگه بدهییت که تهنها ئامانجی چۆنایهتی دهتوانیت ببنته هۆی نهوهی مروفهکان جۆش و خروش و پالنه بن. ههچ کهس پهروش و تامهزروی ئامانجهکانی وهک بهرزکردنهوهی نرخه پشکی

کۆمپانیاکه له بازاری بۆرسه دا یان به دهسته ئینانی پاره ی زیاتر یان پله بهرز کردنه وهی کار به مانا راسته قینه که ی ناکات، به لام له لایه کی تره وه هه موومان ده بی نه ئامانجی وهک دیزاین کردن و دا بین کردن ی بهر هه می ک یان خزمهتگوزاری که خه لک پێویستی پێیه تی. بوون به باشترین کۆمپانیا یان به دهسته ئینانی سەرکه وتنی گه ره له پێشبر کێکه دا دلخۆشمان ده کات توشی سهرسورمان ده بین.

هه موو هه ولێک بده بۆ نه وه ی باشترین بیت

گرنگترین دیدگا که ده توانیت بۆ خۆت وهک سەرکرده یه ک هه تبه ت، بیرکردنه وه له سەرکردایه تی کردن و باشترین بوونه، پێویسته هه مان ئه و دیدگایه له چالاکییه ئابوورییه که ت یان رێکخراوه که تا جێبه جێ بکه ی ت. نابێت به ه یچ شتیکی که متر رازی بیت له وه ی که باشترین بیت له و کاره ی که ئه نجامی ده ده ی ت. له چالاکی ئابووریدا ئه م پرسیاره له خۆت بکه :

کام تاییه ته مند ی کوالیتی له بهر هه م یان خزمهتگوزاریدا به پێی کر یار هه کان گرنگترین و پێویستترین؟ دوا ی ده ست نیشانه کردن ی ئه م تاییه ته مندییه، پێویسته هه موو وزه و دا هینه ری کار مه ندان و بهر یه بهر هه کانت له سه ر به ده سه ئینانی ئه دای با لا له و بواره دا چر بکه ی ته وه. ده بی ت باشترین بیت، هه رگیز نا توانیت هه ست به گه وره یی بکه ی ت یان خۆت به توانای به ده سه ئینانی ئه دای نا ئاسایی ببینیت، مه گه ر خۆت له گه ل باشترین که سه کان له و بواره ی چالاکییه که دا رێکب خه ی ت و هه موو هه ولێک نه خه ی ته گه ره وه.

ئامانجه بهرزه کان له رێکخراوه که تا به دامه زرا وه یی بکه

پابه‌ندبوون به ئهرکیکی دیاریکراوه‌وه مانا به کارکردن ده‌به‌خشیت. وهک مروف
هه‌موومان پێویستمان به مانا و ئامانجی به‌رزه له ژياندا به هه‌مان شێوهی پێویستمان
به خوراک و ئاو و هه‌وا هه‌یه. هه‌موومان مروف پێویستمان به هه‌ستکردنه به به‌ها،
سهرکرده گه‌وره‌کان و امان لێده‌که‌ن هه‌ست به به‌ها و گرنگی بکه‌ین. ئه‌وان و امان
لێده‌که‌ن هه‌ست بکه‌ین ئه‌وهی ئێمه ده‌یکه‌ین به‌هایه‌کی زور له ئهرکه‌کانی رۆژانه
زیاتره، هه‌ستمان پێده‌به‌خشن که ئێمه به‌شیکێ جیانه‌کراوه‌ی تیمیکین که ئهرکیکی
گرنگمان هه‌یه.

چوار هۆکار هه‌یه بۆ ئه‌وه‌ی مروف هه‌ست به گرنگی بکات، هه‌موویان به پیتی A
ده‌ست پێده‌که‌ن، یه‌که‌م فاکته‌ری "قه‌درزانی" ه، هه‌موو ده‌رفه‌تیک به‌کاربه‌ینه بۆ
قه‌درزانی و سوپاسی خه‌لک بۆ کوالیتیی به‌رزای ئه‌و کارانه‌ی که ئه‌نجامی ده‌دن و
ئه‌و رۆله‌ی تێیدا ده‌یگیرن سهرکه‌وتنی ریکخراوه‌که. کاتیک سوپاسی که‌سیک
ده‌که‌یت، ئه‌و هه‌سته به‌هیزتر ده‌که‌یت که ئه‌و که‌سه به‌رخه و به‌م شێوه‌یه پالنه‌ریکی
زیاتر ده‌دۆزێته‌وه بۆ ئه‌وه‌ی نیشان بدات که باوه‌رت به‌و که‌سه بێهه‌وده نییه.

فاکته‌ری دووهم بۆ ئه‌وه‌ی مروفه‌کان هه‌ست به گرنگی و به‌رخ بکه‌ن، دانپێدانانه به
ده‌ستکه‌وته‌کانیان. هه‌موو ده‌رفه‌تیک بقۆزنه‌وه و پشتگیری و ستایشی خۆتان ده‌ربهرن
بۆ ده‌ستکه‌وته‌ گه‌وره و بچووکه‌کانیان، ئه‌و پێشنیار و چاره‌سه‌رانه‌ی که پێشنیاری
ده‌که‌ن، و بیرکردنه‌وه‌کانیان به‌گشتی. کاردانه‌وه‌ی خه‌لک به‌رامبه‌ر به‌م ده‌ستخۆشیانه
سۆزداری ده‌بێت و خۆبه‌گه‌وره‌زانی و هه‌ستکردن به به‌های خۆیان زیاده‌کات.
بێگومان پێویسته گرنگی به‌و راستیه‌ش به‌ده‌یت که ستایشه‌که ده‌بێت تایبه‌ت و
راسته‌وخۆ بێت بۆ ئه‌وه‌ی هه‌ستی تایبه‌تمه‌ندیان به‌هیزتر بکات.

رینگای سییهم بۆ ئه‌وه‌ی مروفه‌کان هه‌ست به‌ گرنگی و به‌نرخ بکه‌ن ، ده‌ستخۆشیکردنیان ئه‌وه‌یه‌ که به‌رده‌وام ستایشی کارمهنده‌کانته‌ بکه‌یت بۆ سیفهنه‌کانی وه‌ک به‌رده‌وامیی ئامیرمه‌کانیان (بۆ نمونه‌ ئه‌وه‌ جلانه‌ی له‌به‌ریان ده‌که‌ن) یان ئه‌وه‌ ده‌ستکه‌وته‌که‌نه‌ی که باسیان ده‌که‌ن .

به‌لام رهنه‌گه‌ رینگای چوارمه‌ به‌ گرنه‌ترین رینگا هه‌ژمار بکریته‌ بۆ به‌هه‌یزکردنی هه‌سته‌ی گرنه‌گ و به‌نرخ بوون له‌ مروفه‌کاندا و ئهم رینگایه‌ جگه‌ له‌ سه‌رنجدان هه‌چی تر نییه‌. ئه‌گه‌ر خه‌لک به‌رده‌وام پشتگوێ بخه‌ین و پشتگوێ بخه‌ین، پابه‌ندبوونیان به‌ به‌دیه‌نانه‌ی ئامانه‌که‌کانی ریکخراوه‌که‌ که‌م ده‌بێته‌وه‌. ئه‌گه‌ر ته‌نها رینه‌مایه‌ییان پێ بکریته‌ و هه‌یچ دهره‌فته‌تیکیان پینه‌هه‌ریته‌ بۆ به‌شداریکردن یان پێشکه‌شه‌کردنی فیده‌باک(پێراگه‌یانده‌وه‌)، ئه‌وا هه‌سته‌ ده‌که‌ن که‌ رۆلێکی که‌میان هه‌یه‌ له‌ به‌دیه‌نانه‌ی ئه‌وه‌ ئه‌رکه‌ی که‌ بۆیان دیاری کراوه‌.گرنه‌گیدان واته‌ گوێگرتن له‌ خه‌لک به‌بێ ئه‌وه‌ی باز به‌ده‌یته‌ ناو گه‌توگۆکانیان، ئه‌مه‌ به‌و مانایه‌ نییه‌ که‌ مه‌رجه‌ پێشیارمه‌کانیان قبول بکه‌یت یان له‌گه‌ڵ هه‌موو قسه‌که‌کانیان رازی بیت، به‌لکه‌و ئه‌وه‌ مانای ئه‌وه‌یه‌ که‌ دهره‌فته‌تیکیان پێ به‌ده‌یت بۆ ئه‌وه‌ی قسه‌که‌کانیان بیلێن.

هۆکاری هاوبه‌ش

باشتر وایه‌ ئامانه‌جیک یان ئه‌رکه‌جیک دابنیه‌یت، رینگایه‌کی ڕوون نه‌ک ته‌نها بۆ ریکخراوه‌که‌ به‌لکه‌و بۆ هه‌ریه‌ک له‌ کارمهنده‌کانیشه‌ی. ئامانه‌جی باش هه‌موو مروفه‌کان له‌ ده‌وری وامانه‌جی هاوبه‌ش یه‌که‌ده‌خات. بۆ نمونه‌ کۆمپانیای IBM یه‌که‌یکه‌ له‌ کۆمپانیایه‌ پێشه‌نگه‌کانی میژووی بازرگانی جیهانه‌. یه‌که‌یک له‌ ئامانه‌که‌کانی ئهم کۆمپانیایه‌ پێشکه‌شه‌کردنی خزمه‌تگوزارییه‌ بۆ کڕیاران، یه‌که‌یک له‌ ئه‌رکه‌که‌کانی ئهم کۆمپانیایه‌

ئەوێه که به کۆمپانیایه‌ک بناسرێت که گرنگی به کڕیاره‌کانی بدات. ئەم ئهرکه که بێگومان ئامانجێکی چۆنایه‌تی له‌خۆده‌گرێت نه‌ک چه‌ندایه‌تی، پالنه‌ریکه‌ بۆ هه‌موو کارمه‌ندان له هه‌موو ئاسته‌کانی کۆمپانیاکه‌دا چونکه هه‌میشه ئهم ئامانجه‌یان له‌به‌رچاوه، پێیان وایه‌ باشترین و که‌س ناتوانێت به‌قهد کۆمپانیای IBM خزمه‌ت به کڕیاره‌کان بکات.. ئاگاداری خۆت به هه‌ر کارمه‌ندیکی ئهم کۆمپانیایه کاره‌کانی خۆی ده‌زانێت و ئهم کاره به‌ جۆریک په‌یوه‌ندی به‌ گرنگیدان به‌ کڕیاره‌کانه‌وه هه‌یه. ئەمه‌ په‌که‌رتوویی هه‌مووانه له‌ ده‌وری هۆکاری هاوبه‌ش.

به‌زۆری ئهرکی کۆمپانیایه‌ک به‌ کورتی له‌ شیوه‌ی پێناسه‌ی ئهرکه‌که‌یدا ده‌رده‌که‌وێت. پێناسه‌ی ئهرکه‌که‌ رسته‌ی تایبه‌ت و روونی تێدایه‌ که‌ بۆچی کۆمپانیاکه‌ بوونی هه‌یه و ئامانج و ئامانجه‌ سه‌رتاسه‌رییه‌کانی روون ده‌کاته‌وه، پێناسه‌ی ئهرکه‌که‌ به‌ جۆریک کڕیاره‌کانیش ده‌گرێته‌وه. بۆ نمونه ئاماژه‌یه‌ بۆ ئەوه‌ی که‌ چۆن به‌ر هه‌مه‌که‌انی یان خزمه‌تگوزارییه‌کانه‌ ژيانی کڕیاره‌کان باشتر ده‌کهن.

چاد هێرلی دامه‌زرێنه‌ری یوتیوب ویستی خه‌لک بتوانن فیدیوی خۆیان بخه‌نه‌ سه‌ر ئینته‌رنێت، ئهرکی چارلز شواب دروستکردنی قازانجترین و ئەخلاقیتترین کۆمپانیای خزمه‌تگوزاری دارایی بوو. لاری په‌یج و سی‌رگی برین دامه‌زرێنه‌ران کۆمپانیای گووگل ده‌یانویست و ییگه‌ردیی ساده‌تر بکه‌ن. هۆکاری دامه‌زراندنی کۆمپانیای ئیوه‌ چیه‌؟

ئامانجی بنه‌ره‌تی له‌ هه‌ر بزنیسکه‌دا

وه‌ک سه‌رکرده‌یه‌کی بزنیس، پێویسته‌ بزانیته‌ که‌ ته‌نها یه‌ک ئامانجی بنه‌ره‌تی له‌م کاره‌دا هه‌یه، ئەویش جگه‌ له‌ به‌ده‌سته‌پێنانه‌ی کڕیار و خزمه‌تکردنیان هیچی تر نییه‌. سه‌رکرده‌کان هه‌میشه‌ کڕیارانی کۆمپانیاکه‌یان ده‌که‌نه‌ خالی سه‌ره‌کی سه‌رنجیان بۆ

نمونه، نمونهی کۆمپانیای Nerdstrom لهبهرچاو بگرن، سەرکردهکانی ئهم کۆمپانیایه بهردهوام شتهکان بۆ کڕیارهکانیان دهکهن، IBM ههمیشه بیر له کڕیارهکانی دهکاتهوه و لایهنه جیاوازهکانی ئهمه دهکۆلێتهوه، ئهمڕۆ زیاتر له ههر کاتیک کۆمپانیاکان بیر له کڕیارهکانیان دهکهنهوه دواي ههموو کارمهندانی ریکخراوهکه گهیشتونته ریککهوتن لهسهر ئهوهی کێ کڕیاری ئهوانه و لهگهڵ ئهو راستیهی که ئامانجی بنهرهتی کۆمپانیاکه دابینکردنی پێداویستیهکانی کڕیاره به باشترین شێوه، دروستکردنی یهکێتی و هاوئاهاهنگی لهنیوان ههموو کارمهندهکاندا کاریکی زۆر سادهتر دهبییت.

. به ههڵسهنگاندنێکی ساده دهتوانیت بزانیته که ئایا ریکخراویک به باشی سەرکردایهتی دهکړیت یان نا، یهکهه: کاتیک له ریکخراویکدا بیت، سههرنج بده و بزانه کارمهندانی ئهوی چۆن باسی کڕیارهکانیان دهکهن، ریکخراوه باشهکان، کارمهندان ههمیشه به ریزهوه باسی کڕیاران دهکهن. کارمهندانی ریکخراوه باشهکان ههمیشه به شانازییهوه باسی کڕیاران دهکهن، وهک ئهوهی کڕیارهکان زۆر گهنگ بن بۆیان، کاتیک کڕیاریک پهيوهندی دهکات، وهک ئهوهی شتیکی گهنگ پروویدا بیت. وه وهرهکان، ههستیکی دلخۆشی لهناو ههموو کارمهندهکاندا دروست دهبییت کاتیک کڕیاریک پهيوهندی دهکات و گوزارشتی لێدهکات رهزامهندی له یهکێک له بهرهمهکان یان خزمهتگوزارییهکان، ههموو کارمهندان ههست به شانازی دهکهن.

کارمهندان چۆن باسی کڕیاران دهکهن له ریکخراوهکهتا؟

گریمان تۆ بهرپووبهری یهکهیهکی ریکخراویک بیت که بهرپرسیاره له پێشکەشکردنی خزمهتگوزاری به یهکهیهکی تر له ههمان ریکخراودا. له راستیدا

یه‌که‌که‌ی تر وه‌ک کر یار مه‌که‌ت داده‌نریت. هه‌ر که‌سی‌ک به‌ر هه‌مه‌که‌ت له‌بواری
چالاکییه‌کانتدا به‌کار به‌ئینیت به‌کر یاری تو داده‌نریت. سەرکرده‌کان ده‌بیت زو‌ر
گرنگی به‌دابینکردنی پێداویستییه‌کانی کر یار مه‌کانیان بدن. ئه‌گه‌ر بر یاره‌ بیه‌ته
سەرکرده‌ی ریک‌خراوێک یان یه‌که‌یه‌کی ناو ریک‌خراوێک، سەر مه‌تا پێویسته‌ کانت بو
ته‌رخان بکه‌یت و بیر له‌ ئه‌رک یان ئامانجی گشتی ئه‌و ریک‌خراوه‌ یان یه‌که‌یه‌
بکه‌یت‌ه‌وه‌، دانانی ئه‌رکه‌که‌ بو ئه‌وه‌ی باشت‌ترین بیت، پێویسته‌ وه‌ک یار مه‌تیدانی که‌سانی
تر سه‌یر بکریت و گه‌شتن به‌ ئاسته‌ به‌رز مه‌کان له‌ سەرکردایه‌تیدا بزانیته‌.

بهشی سییهه

پراگماتیزم

ئهگهر لیکۆلینهوه له ژيانی سهرکرده گهورهکانی وهک ناپلیۆن، ئهلیکساندەر، فلۆرانس نایتنگهیل یان دایکه تیریزا بکهیت، ئهوا دهگهیه ئهوه ئهنجامه ی که ههموویان مروۆفی زۆر چالاک بوون. خهیاڵاوی نهبوون و چاوهریی ئهوه نهبوون ئامانجهکانیان لهخۆوه بیهدهی کهی ئهوان گهیهشته بیهوکهیهک یان ئهرکیک، خویان بریاریان دا. دهستیان به کار کرد و به ههموو هیزی خویانهوه بهرهو ئامانجی دیاریکراو ههنگاویان ناوه. سهرکردهکان مروۆفی داهینههر و پێشکهوتنخوازن، ههرگیز کۆلاندن تا دۆخهکه خۆی راست نهکریتهوه. خیرا شکست دههینن، خیرا وانه له شکستهکان وهردهگرن، دوا ی شکست دهچنه پێشهوه، سهرکردهکان ههرگیز کاتیکی زۆر بهسهر نابهن بۆ شیکردنهوهی دۆخهکه.

پێشهنگهکانی بازرگانی له دونهیای ئهمڕۆدا ئهم دروشمهیان بۆ خویان ههیه: "ئهنجامی ده، چاکی بکههوه، تاقیهکههوه". ئهم دروشمه له کتییی "به گهران بهدوا ی باشرین" ی تۆم پیتهر وهرگیراوه.

لهم ڪٿي بهدا باس لهو دهڪات كه ڪۆمپانيا بالاكان ئهوانن كه زۆرترين ههول ددهن و زۆرترين ئه انجام دهينن. دواناخن و چهند مانگ و سال بهسهر دهبين بۆ شيكردنهوه و پشڪيني هموو لايه نهكان، لهبري ئهوه دهچنه سهر كاروبار و ڪاريك ئه انجام ددهن. سهر ڪرده گهورهكان جهخت لهسهر ههنگاونان بۆ پيشهوه دهكه نهوه.

چۆن ھەلسۈكە وتېكى خىرا رېڭرى لە زيانە كانى دوو مليۇن دۆلار كرد

سه ږکړده کان هه میښه پراگماتیکن و نه ته نیا کومپانیاکه یان به ږه و پیښه وه نابۀ
ن، به لکو خوږیان هه میښه چالاکن. لئوی لئمرؤ دتوانیت بیکهیت بؤ سبهی دوا
مهخه.

دواخستن پښچوانه‌ی پر اگماتیزمه، سهر کرده‌کان دواناخن چونکه نه‌گهر نا به هیچ شپوهیهک سهر کرده نه‌ده‌بوون. نه‌مه وانه‌یهک بوو که له یه‌که‌م روزه‌کانی کاره‌که‌مدا فیزی بووم. لهو ماوه‌یه‌ی که له کومپانیایه‌کی گهردها کارم ده‌کرد، روزه‌یک سهر وکه‌که‌م داوای لیکردم گه‌شت بکه‌م بو شاری رینو بو ته‌واوکردنی کاره کوتاییه‌کان بو نه‌وه‌ی ده‌ست به دروستکردنی کومپلیکسیک له‌سهر مولکیک به به‌های دوو ملیون دولاړ که کومپانیاکه کړیووی. پپی وتم که ده‌توانم له ماوه‌ی دوو هه‌فته‌ی داهاتوودا نه‌نجامی بدهم. من لهو کاته‌دا سهر وکی نه‌و کومپانیایه نه‌بووم، به‌لام بهو پپی‌یه‌ی ههر گیز هیچ شتیکم دوا نه‌خستوه، بریارمدا روزه‌ی دواتر بچه نه‌وی. ههر که گه‌یشتمه ویلایه‌تی نیفادا و له‌گه‌ل نه‌و که‌سانه کو‌بوو مه‌وه که بریار بوو پر روزه‌که جبه‌جی بکه‌ن، له‌نیویاندا نه‌ندازیارانی پر روزه‌که، هه‌ستم کرد که کیشیه‌کی جددی له زوهیه‌که‌دا هه‌یه، له کوتای نه‌و روزه‌دا ته‌ن‌ها چهند که‌سیک چهند کاتر می‌ریک پیش نه‌وه‌ی گریه‌سته‌ی کړینه‌که کوتای پپی‌یت، کیشه‌که نه‌وه بوو که نه‌و پارچه زوهیه‌یه ده‌ستی به سهر چاوه‌ی ناو نه‌ده‌گه‌یشتم و له راستیدا مه‌حال بوو به هیچ شپوهیهک ساخت و سازی له‌سهر بکریتم. له راستیدا به خیرای گه‌یشتم به کاره‌که‌م توانیم ریگری لهو کومپانیایه بکه‌م که دوو ملیون دولاړ زیانی پی بگات بو کړینی پارچه

زموینییه‌کی به‌کار نه‌هینراو، سەرۆکه‌که‌م زۆر دڵخۆش بوو به‌م پرووداوه، و له‌ ماوه‌ی سالتیکدا پینگهی ریکخراو مییم به‌شیومییه‌کی به‌رچاو به‌رزکرایه‌وه و من بووم به‌ به‌ریوه‌به‌ری سی یه‌که له‌گه‌ڵ 42 ستافی کارمهند ده‌ستنیشانکرام.

بیرکردنه‌وه‌یه‌کی ناینده‌ناراسته‌کراوت هه‌بیت

سەرکرده‌کان بیرکردنه‌وه‌یه‌کی ناینده‌ناراسته‌یان هه‌یه، زۆربه‌ی سەرکرده‌کان له‌ داهاتوودا ده‌ژین، به‌رده‌وام بیرکردنه‌وه‌کانیان له‌سەر داهاتوو چڕ ده‌که‌نه‌وه، بیر له‌ تایه‌تمه‌ندییه‌کانی داهاتووی خوازاو و رینگاکی به‌ده‌سته‌ینانی ده‌که‌نه‌وه، زۆربه‌ی ئه‌وه‌ که‌سانه‌ی که‌ واشن نه‌ک سەرکرده‌کان سهرنجیان له‌سەر کات بێت، واز هه‌ینان له‌ ئیستا و رابردوو، بیرکردنه‌وه‌ی داهاتوو به‌ واتای پیکه‌ینانی کۆمه‌لیک ئامانج و ته‌رکیزکردنی هه‌موو رۆژیک بۆ هه‌نگاوان به‌رمو ئه‌وان. سەرکرده‌کان بۆ گه‌یشتن به‌ ئامانجه‌کانیان هه‌وت هه‌نگاوی سهره‌کی ده‌گرنه‌بهر، ئه‌م هه‌وت هه‌نگاوه‌ گرنگه‌ به‌م شیوه‌یه‌ن :

1- ئامانجه‌ سهره‌کییه‌کان ده‌ستنیشان بکه‌: سهره‌تا ئه‌و ئامانجانه‌ ده‌ستنیشان بکه‌ که‌ ده‌ته‌وێت له‌ ژيانته‌ یان پیشه‌که‌ته‌دا به‌ده‌ستی به‌هێنیت. پروونی و پروونی ئامانجه‌ دیاریکراوه‌کان وشه‌ی یه‌که‌مه‌ له‌م بابته‌دا.

2- هه‌موو ورده‌کارییه‌کان بنووسه‌: ورده‌کاری ئامانجه‌کانته‌ دیاری بکه‌. ئامانجه‌کان ده‌بێت بتوانریت هه‌لبه‌سه‌نگیریت. بۆ نمونه‌ ره‌نگه‌ ئامانجه‌ ئه‌وه‌ بێت که‌ له‌ دوو سالی داهاتوودا فروشه‌کانته‌ دوو هه‌نده‌ بکه‌یت. پێویسته‌ ئامانجه‌کانته‌ بنووسیت، تا ئه‌و کاته‌ی نه‌وو سهرین، ئامانجه‌کان وه‌ک فانتازیایه‌کی ناروون ده‌مێننه‌وه‌.

3 - دیاریکردنی وادهیهک بۆ گه‌یشتن به‌و ئامانجه:

پنۆسته بیکه‌یه به‌شه جیاوازه‌کان و وادهیهک بۆ هه‌ریه‌کیک له ئامانجه‌کانی ژێرمه‌وی دابننیت. ئه‌و ئامانجه‌نه‌ی واده‌ی دیاریکراویان هه‌یه، دوو هینده به‌هیزترمان ده‌کهن، وادهیهک بۆ خۆت دابنن بۆ گه‌یشتن به ئامانجه‌کانت.

4- لیستیک بۆ هه‌موو ئه‌و کارانه دروست بکه که پینۆسته بیکه‌یت بۆ گه‌یشتن به

ئامانجه گه‌وره‌که‌ت، هه‌مه‌لایه‌نه به بۆ ئه‌وه‌ی بتوانیت بیر له شتی جو‌راو‌جو‌ری په‌یوه‌ندیدار بکه‌یته‌وه و هه‌موو ئه‌و شتانه‌ی که دێته میشتکه‌وه له‌م لیسته‌دا بنۆسه بۆ ئه‌وه‌ی دوا‌جار ته‌واو بیت.

5- دانانی پلانی کار: له‌م قوناغه‌دا پینۆسته لیسته‌که‌ت بکه‌یته پلانیکی که هه‌نگاوی

دیاریکراوی تێدا‌بنیت. له‌مه‌دا دوو شت گرنگه، یه‌کیکیان ئه‌وله‌ویه‌ت و ئه‌وی دیکه‌یان ریک‌خسته. کام بابته‌ی ناو لیسته‌که زۆرترین ئه‌وله‌ویه‌تیان هه‌یه، کامیان ده‌بیت سه‌ره‌تا بکرنیت؟ له‌ کاتی دانانی ئه‌وله‌ویه‌ته‌کان یاسای 20/80 له‌به‌رچاو بگره، 20% ی ئه‌و کارانه‌ی که ئه‌نجامی ده‌ده‌یت 80% ی ئه‌نجامی کۆتایی ده‌هینیت، به‌ دلناییه‌وه ناته‌وێت کاته‌کانت بۆ شته ناگرنگه‌کان به‌سه‌ر به‌ریت، هه‌روه‌ها کارمه‌نده‌کانت ناوێت بۆ ئه‌وه‌ی کاته‌کانیان به‌فیرۆ بدن. که‌مه‌تر شته گرنگه‌کان به‌سه‌ر به‌رن. ئه‌و شتانه ده‌ستنیشان بکه که یارمه‌تی تو و ریک‌خراوه‌که‌ت ده‌دن بۆ گه‌یشتن به ئامانجه‌کانت. دوا‌ی ئه‌وه کاتی ئه‌وه هاتوو ریک‌کۆپیکی ئه‌نجامدانی کاره‌کان دیاری بکرنیت. بۆ ئه‌م مه‌به‌سته پینۆسته پێشمه‌رجه‌کان بۆ هه‌ریه‌کیک له‌ بابته‌که‌نی ناو لیسته‌که دیاری بکه‌یت. له‌ هه‌موو به‌رنامه‌یه‌که‌دا شت‌گه‌لێک هه‌ن که به‌پێی ته‌واو‌بوونی شته‌کانی تر ده‌ست پێده‌کهن. هه‌روه‌ها ئه‌و سنووردارکردنانه یان ئاسته‌نگانه ده‌ستنیشان بکه که له‌ ریک‌گه‌ته‌دا هه‌ن، دانانی ئه‌وله‌ویه‌ته‌کان لێره‌دا زۆر گرنگه، گرنگترین ئاسته‌نگه‌کانت چین؟ ئه‌و کێشانه‌ی که ده‌بیت چاره‌سه‌ر بکرن. ئه‌وانه چین که ده‌بیت به‌سه‌ریاندا زāl بن بۆ گه‌یشتن به ئامانجه‌کانت؟

6 - دست به کار هکت یکه: نیستا که یلانیکت یو. خوت ناماده کردوه و ناشنای

ئەو رېگايەى كە لە پېشتدايە، پڻوستانە دەستبەجى دەست بە كار بكميت. نابيت لەم ننيونەندا دوو دل بيت، ھوكارى شكستى زور كەس بو ئەو دەگەریتەو كە كار ناكەن بو گەشتن بە ئامانجەكانيان و جيبەجیكردى پلانهكانيان، لە ھەر حالەتتە كدا سەر كر دەكان ھەلەبەكە لەو شتو مە ناكەن.

7- ھەموو رۇژىك كاريك نەىجام ىدە: كاتىك تۆبەيانان لە خەم ھەلىدەستى، پلان

دابنۍ خوت بو پروژمکت ناماده بکه، پاشان شتیک بکه که بهرمو گمیشن به نامانجهکانت بچولیت، پیتسر دروکسر له کتیبیکدا نووسیویستی کاری سسرکرده بیرکردنوه له داهاتووه، کسی تر ئو توانایه نییه. مایکل کومی که پلاندانهریکی ستراتیژییه، دلّیت "ئوانه ناتوانن بیر له داهاتوو بکهنوه، ناتوانن بهدهستی بهینن" ئلیک مهکینزی (نوسسر و شارهای بهرپومردن) دلّیت: باشتین ریگه بو پیشبینیکردنی داهاتوو دروستکردنیه. سسرکردهکان به نامانجهکانی دیاریکردن و ههنگاو به ههنگاو بهرمو ئوان و ههموو روژیک داهاتوو بنیات بنن.

وەرزى چوارەم

بویری

نازایەتی یەكێكە لە تاییەتمەندییە گەرمەکانی سەرکردایەتی. نازایەتی ئەوەیە كە دەبێتە هۆی ئەوەی سەرکردهكان پێشەنگ بن و هەروەها ئەوانی تریش بەدەوری خۆیاندا كۆبکەنەوه و شوێنیان بکەون، رەنگە بۆ زۆر کەس جیگەى سەرسوڕمان بێت كە نازایەتیش لە راستیدا بەهێزتر بێت. بویری زگماکی نییه و دەتوانرێت فیری بێت.

بویری خوو و عادەتە. هەروەك خووەکانی تر، بە پراکتیزەکردن و دووبارەکردنەوە، نازایەتی بەهێزتر دەبێت. هەركات بینیتان لەبەردەم (ئالنگاریەكان) تەحەددیاتەكاندا وەستان و دووركەوتنەوه لە روبەر و روبوونەهەیان، خۆت ناچار بکە بچیتە پێشەوه و روبەر و روبیان ببیتەوه، هەمیشە بەرەو ئەو شتە هەنگاو بنی كە لێی دەترسی. دورەپەریزی لە روبەر و روبوونەوه لەگەڵ ئەو کارانەى كە لێان دەترسی دەبنە هۆی دروست بوونی خوی ترسنۆکی و خوی ترسنۆکی بەهێزتر دەکەن. پێویستە لە بەرامبەردا بە پێچەوانەى ئەم رێگایە هەنگاو بنێی. پێویستە راهاتیت لەگەڵ روبەر و روبوونەوهى ئەو شتەنەى كە لێیان دەترسی یان ئەو كەس و بارودۆخانەى كە لێیان دەترسیت، ئێتر ترس لێت دەرهێتەوه.

یه‌کێک له ڕیگاکان بۆ به‌هێزکردنی بوێری ، نه‌ترسان له‌وکارانه‌ی له‌پێشتن و به‌بێ باکانه‌ بجێته‌ پێشه‌وه‌. ئهم رسته‌یه‌م زۆر خوشده‌وێت که‌ ده‌ڵێ : ((ترس مه‌خه‌ دلته‌وه‌، به‌ بێ باکی بجۆ پێشه‌وه‌ تاكوو هێزی نه‌بێراو یارمه‌تیت بدات.)) من زۆر ژن و پیاوم ناسیوه‌ که‌ سه‌رکه‌وتنی گه‌وره‌یان له‌ بازرگانیدا به‌ده‌سته‌پێناوه‌ به‌ به‌هره‌ و سه‌رچاوه‌یه‌کی سنوورداره‌وه‌. به‌لام له‌ هه‌مان کاتدا توانای ئه‌وه‌یان هه‌بوو که‌ هه‌ریه‌ک له‌ ده‌رفه‌تانه‌ی که‌ سه‌ریان هه‌لدا، بقۆزنه‌وه‌. ئه‌گه‌ر به‌رده‌وام به‌ره‌و پێشه‌وه‌ بجیت، ورده‌ ورده‌ شته‌کان له‌ به‌رژمه‌ندی تۆدا ده‌گۆردرێن. هێزی مرۆف و هه‌لومه‌رجه‌کان شانه‌به‌شانی یه‌کتر ده‌روژن و یارمه‌تیت ده‌ده‌ن بۆ گه‌یشتن به‌ ئامانجه‌کانت به‌ شیوه‌یه‌ک که‌ ته‌نانه‌ت بیریشتی لێ ناکه‌یته‌وه‌، بۆیه‌ بوێری و چاونه‌ترس به‌ سه‌رکرده‌کان چاوه‌ڕێی که‌سانی تر ناکه‌ن کارکه‌ ئه‌نجام ده‌ن. تۆ ناتوانی فه‌رمانه‌یه‌ک به‌ خه‌یالته‌دا بێت که‌ چاوه‌ڕێی دوژمن بکات تا که‌ی و له‌ کوێ هێرش بکات. سه‌رکرده‌کان، تێروانیی هێرشکرانی پێشه‌نگیان هه‌یه‌.

یه‌کێک له‌و فه‌رماندانه‌ی که‌ ژياننامه‌که‌یم خویندووته‌وه‌، فریدریکی گه‌وره‌ بووه‌. فه‌رمانه‌روایی پڕۆسیا (ناوچه‌یه‌ک له‌ ئه‌وروپای رۆژئاوا)ی ده‌کرد. له‌ ئێوه‌ که‌م که‌ساندا بوو که‌ له‌ ماوه‌ی ژيانیدا نازناوی "گه‌وره‌"یان بۆ به‌کاره‌ینا. هه‌رکاتیک رۆوبه‌رووی دوژمنیک ده‌بوویه‌وه‌، هێرشی ده‌کرده‌ سه‌ری به‌بێ گوێدانه‌ قه‌باره‌ی هێزه‌کانی دوژمن، ئه‌گه‌ر تۆ دوژمنی فریدریک بوویتایه‌ و رۆوبه‌رووی بوویته‌وه‌، بێ گومان هێرشی ده‌کرده‌ سه‌رت، ئه‌گه‌ر ئه‌و ته‌نها ده‌هه‌زار سه‌ربازی هه‌بوایه‌ و توش ۷۰ هه‌زار سه‌ربازت هه‌بوایه‌ دیسانیش هێرشی ده‌کرده‌ سه‌رت، دروشمه‌که‌ی ئه‌وه‌ بوو: ((نه‌ترسی! چاونه‌ترسی! و هه‌میشه‌ چاونه‌ترسی!))

بێگومان له‌ زۆر شه‌ردا دۆرا، به‌لام له‌ شه‌ره‌ گرنگ و چاره‌نووسه‌سازه‌کاندا سه‌رکه‌وت و به‌م شیوه‌یه‌ بوو به‌ یه‌کێک له‌ ده‌سه‌لاتداره‌ به‌هێزه‌کانی سه‌رده‌می خۆی.

بهم شیوهیه فهرمانه‌مواکانی ناوچه‌کانی دیکه ده‌یانزانی که ئه‌گهر هێرش بکه‌نه سهر پرۆسیا، بێ گومان پرووبه‌رووی کاردانه‌وه‌ی خێرای فریدریک ده‌بنه‌وه.

له‌سه‌ر ڕێه‌وه‌ی خۆی بمینه‌ره‌وه

تایبه‌تمه‌ندییه‌کی دیکه‌ی په‌یوه‌ست به‌ بوێری پێویسته له‌ سه‌قامگیری هه‌نگاوه‌که و توانای به‌رده‌وامبوون له‌سه‌ر ڕیگاکه‌دا له‌به‌رچاو بگیری‌ت، ئهم تایبه‌تمه‌ندییه به‌زۆری پێی ده‌وتری‌ت سه‌هر و سه‌هری‌کی بوێرانه، مارگریت تاجه‌ر، سه‌رۆکه‌زیرانی پێشووی به‌ریتانیا، بهم تایبه‌تمه‌ندییه به‌ناوبانگ بوو، گرنگ نییه دۆخه‌که چه‌نده سه‌خته و چه‌نده فشار و تو پرووبه‌رووی گرژی ده‌بیته‌وه، ده‌بێت له‌سه‌ر ڕێه‌و بمینیته‌وه و به‌رده‌وام بیت له‌ جو‌له. هه‌ندیک جار، ئه‌گهر به‌پێی پێویست له‌سه‌ر ڕێه‌و بمینیته‌وه و به‌رگری نیشان ده‌یت، دوا‌جار خۆر له‌ هه‌وره‌که‌نه‌وه ده‌یته‌ ده‌ره‌وه و دوا‌جار ئامانه‌کانت به‌ده‌ستت ده‌هێنیت.

له‌ سه‌رده‌می جه‌نگی جیهانی دووه‌مدا، کاتیک هه‌مووان پێیان وابوو ئه‌لمانیا شکست به‌ هێزه‌کانی به‌ریتانیا ده‌هێنێت و ده‌ست به‌سه‌ر و لا‌تدا ده‌گری‌ت، وینستن چه‌رچڵ وتاره به‌ناوبانگه‌که‌ی پێشکesh کرد و رای‌گه‌یاند که "هه‌رگیز ته‌سلیم نابین"، دواتر چه‌رچڵ ئهم قسانه‌ی بوێرانه‌ی گوت، ئاشکرای کرد که زۆر که‌س ده‌یانهو‌یت چه‌رچڵ به‌ شیوه‌یه‌کی تایبه‌ت هو‌کاری به‌رخۆدانه‌که‌ی بهم شیوه‌یه ده‌ربری: "میژووم خویندوو‌مه‌ته‌وه و میژوو ده‌لێت ئه‌گهر به‌ راده‌یه‌کی پێویست به‌رمه‌نگاری ببیته‌وه، دوا‌جار شتیک رووده‌دات. ئهو راستی ده‌کرد. "که‌مه‌تر له‌ مانگی‌ک دوا‌ی ئهم لێدوانه تایه‌تانه له‌لایه‌ن چه‌رچله‌وه، ژاپۆن بۆردومانی به‌نده‌ری پیرل هاره‌ری له‌ ئه‌مریکا کرد و ئه‌لمانیا شه‌ری دژی ئه‌مریکا را‌گه‌یاند. بهم شیوه‌یه گه‌وره‌ترین هێزی

پیشهسازی له جیهاندا پهیوهندی به هیزهکانی هاوپهیمانهوه کرد و به سەرکردایهتی
چەرچل له تهنیشت ئینگلتەرا دانرا.

نازایهتیت ههبنیت بۆ نهوهی بهرهو پیشهوه بجیت

لهبیرت بێت داهاوو هی ئهو کهسانهیه که ریسک دهکهن، هیچ گهرهنتیهک نییه که
ئهوانهی له ریسک کردن دهترسن سهرکهوتوو بن.

بیگومان ئهمه بهو مانایه نییه که ژیانته و ههموو ئهو شتانهی که ههته بخرهته
مهترسییهوه بۆ ئهم ریسکه. تهنیا به مانای قبولکردنی مهترسییهکی حیسابکراو و
مهعقوله له ریگهی ههنگاونان بهرهو پیشهوه. خراپترین دهرئهجامه ئهگهریهکان
لهبهرچاو بگرن و ههموو شتیک بکهن که له تواناتاندایه بۆ کهمکردنهوهی مهترسییه
ئهگهریهکان و دواتر وره به خۆت بده بۆ نهوهی بهرهو پیشهوه بجی. رهنگه
جیاوازی سهرهکی نێوان سهرکرده و غهیره سهرکرده، خواست و بویری پیشکهوتن
و ههنگاونان بهرهو پیشهوه بێت.

به‌شی پینجهم

سەرکرده‌کان ستراتیژییه‌کان داده‌ریژن

سەرکرده و پلاندانه‌ر و ستراتیژیستیکی زۆر باشن. دیسانه‌وه له لیکۆلینه‌وه له ژيانی ژن و پیاوه سەرکه‌وتوو و مه‌کان له چالاکییه ئابوورییه‌کان و کارکردن شانبه‌شانی ئه‌وان، گه‌یشتمه ئه‌و ئه‌نجامه‌ی که هه‌موویان پلاندانه‌ریکی نایاب و سهرنجراکێشن. ئه‌وان کاتێکی پێویست ته‌رخان ده‌کهن بۆ فیربوونی شێوازی دروستی بیرکردنه‌وه‌ی ستراتیژی - بیرکردنه‌وه‌ی ستراتیژی واته گرتنه‌به‌ری دیدیکی درێژخایهن. بیرکردنه‌وه‌ی ستراتیژی و مه‌ک جوړیک له بیرکردنه‌وه‌ی هه‌مه‌لایه‌نه هه‌ژمار ده‌کریت. سەرکرده‌کان هه‌موو لایه‌نه‌کانی ئه‌و کارانه له‌به‌رچاو ده‌گرن که ده‌یکهن و هه‌موو ئه‌و شتانه‌ی که ده‌توانن کاریگه‌رییان هه‌بێت، خۆیان و مه‌ک به‌شێک له جیهانیکی گه‌وره‌تر ده‌بینن. سەرکرده‌کان هه‌میشه له خۆیان ده‌پرسن "ئه‌گه‌ر ئێمه ئه‌مه‌مان کرد، په‌نگه چی رووبدات؟" دۆست و دوژمنه‌کانم چۆن کاردانه‌و میان ده‌بێت به‌رامبه‌ر به‌و بواره کێڕکێیه‌ی که ئێمه تێیدا ئاماده‌ین؟ بازار چ رێبازیکی به‌رامبه‌ر به‌و شته ده‌گرێته‌به‌ر؟"

ده‌کریت چی رووبدات؟

سەرکرده‌کان شاره‌زان له‌وه‌ی که من پێی ده‌لێم بیرکردنه‌وه‌ی ده‌ر هاویشه‌. بیرکردنه‌وه‌ی ده‌ر هاویشه‌ واته ده‌توانن به‌ وردی پێشبینی ئه‌وه بکهن که له داها‌توودا چی روو‌ده‌دات به‌ پشته‌بستن به‌ رووداو مه‌کانی ئه‌مه‌رۆ، کڕیار مه‌کان له داها‌توودا ده‌یکرن یان پێویستیان پێیه‌تی، ئه‌وان ده‌ستنیشان ده‌کهن. به‌لام هه‌میشه ده‌پرسن ((چی ده‌توانیت رووبدات؟ چی روو‌ده‌دات که هه‌ر شه‌ له کار مه‌کهم بکات؟)) بیرکردنه‌وه‌ی

چاره‌سه‌ر-ئاراسته‌کراو هه‌مان بیرکردنه‌وی دهره‌اویشه‌یه . بیرکردنه‌وی چارسه‌رئاراسته به‌و مانایه‌یه که ده‌بیت داهاتوو خه‌یال بکه‌یت، پاشان پێش ئه‌وی ئه‌نجامی بده‌یت، دهرئه‌نجام و دهرئه‌نجامه ئه‌گه‌رییه‌کانی ئه‌و کارانه له‌به‌رچاو بگریت که ده‌ته‌وێت بیکه‌یت. زانراوه که ناپلیۆن له چادره فهرمانده‌یه‌یه‌که‌یدا له شه‌رکه‌کاندا دوژمنه‌کانی ده‌شکاند، پێداچوونه‌وی به نه‌خشه‌ی ناوچه‌که و پلانی جه‌نگی خۆیدا ده‌کرد، پاشان هه‌موو ئه‌و بارودۆخانه دیاری ده‌کرد که په‌نگه پرووداویکی نه‌خواراو تنییدا پرووبدات، دواتر به باشتترین ریگیایی توتوێ ده‌کرد بۆ مامه‌له له‌گه‌ڵ هه‌ریه‌که‌یان. هه‌رکاتیک له ناوه‌راستی شه‌ردا شته‌کان پێچه‌وانه‌ی خواستی ئه‌و ده‌روێشتن، به‌هۆی ئه‌م لیکۆلینه‌وه هه‌مه‌لایه‌نه‌یه ده‌یزانی چی بکات و به‌خیرایی ده‌یتوانی وه‌لامی رووداوه‌که بداته‌وه. ئه‌و که‌سانه‌ی که بیرکردنه‌وی ستراتیژییان هه‌یه، سوودیکی ناشکرایان هه‌یه به به‌راورد به‌و که‌سانه‌ی که پێش جێبه‌جێکردنیان کاتیان بۆ لیکۆلینه‌وه هه‌مه‌لایه‌نه له بابته‌کاندا ته‌رخان نه‌کردوه.

پلانیکی ستراتیژی دا‌برێ‌زه

سه‌رکرده‌کان ده‌بیت پلانیکی ستراتیژییان هه‌بیت بۆ ریکخراوه‌کیان، بۆ دارشتنی پلانیکی ستراتیژی کاریگه‌ر ده‌بیت وه‌لامی شه‌ش په‌رسیاری گه‌رنه‌گ بده‌یتوه.

1 نێستاه‌ کوی؟ له هه‌نگاوی یه‌که‌مدا هه‌موو پلانه ستراتیژییه‌کان مامه‌له له‌گه‌ڵ هه‌له‌سه‌نگاندنی ته‌واوه‌تی دۆخی ئێستای کۆمپانیاکه ده‌که‌ن. ئه‌گه‌ر به باشی ئاشنا نه‌بوویت به دۆخی ئێستای کۆمپانیاکه، ئه‌وا ناتوانیت هه‌نگاوه‌کانی داهاتوو بزانیته بۆ گه‌یشتن به ئامانجه ستراتیژییه‌کان. وریابه له دیاریکردنی پێگه‌ی ئێستا، بۆ هه‌ر به‌شێکی کارا له بواری به‌ره‌مه‌دا، به‌ره‌مه‌ی له فرۆشتنی قازانج، سه‌رمایه‌ی پێویست، ریکاره‌کان، و پێگه‌ی کێبهرکیی هه‌بوو پێویسته له‌به‌رچاو بگریت.

2- چۆن گه‌یشتیته‌ئەو پۆستە‌ی ئەم‌رۆ؟ لە‌و‌ه‌لامدان‌ه‌و‌ی ئەم‌ پ‌رسیار‌دا تەنها ر‌استییه‌کان ل‌ەبەر‌چاو ب‌گره‌، کام ب‌ریار وای ل‌یک‌ر‌دیت ب‌گه‌یتە ئەو پ‌ینگە‌ی ئ‌یستا؟ کام لە‌و‌ چالاکیانە‌ی کە ئەنجامی د‌ه‌ه‌یت گ‌ر‌نگە بۆ پاراستنی س‌ەرک‌ه‌وتنی ئ‌یستات؟ کام چالاکییه‌کان بەس نین بۆ ر‌اک‌ن‌شان و مان‌ه‌و‌ی ک‌ریارە د‌ل‌س‌ۆز‌م‌کان بۆ کۆم‌پانیاکە؟ کام چالاکییه‌کانی ئ‌یستا کە کۆم‌پانیاکە ئەنجامی د‌ه‌دات د‌ه‌توان‌ر‌یت ب‌در‌یتە د‌ەر‌ه‌و‌؟

3- د‌ه‌ت‌ه‌و‌یت ب‌گه‌یتە ک‌و‌ی؟ د‌وای د‌یار‌یک‌ردنی پ‌ینگە‌ی ئ‌یستا و ه‌ۆکار‌م‌کانی گ‌ه‌یشتن پ‌نی لە‌ ه‌ه‌نگ‌اوی ی‌ه‌ک‌ه‌م و د‌و‌ه‌م پ‌ن‌و‌یستە پ‌ینگە‌ی ئ‌یستات د‌ه‌ست‌ن‌یشان ب‌ک‌ه‌یت، گ‌ر‌نگی بە ه‌ه‌م‌و‌ و‌ر‌د‌ه‌کار‌ییەکان د‌ه‌، بۆ ن‌م‌ونە ئەو ب‌ه‌ر‌ه‌مانە‌ی د‌ه‌یف‌ر‌ۆش‌یت بە ک‌ریارە س‌ەر‌م‌کییه‌کانت و ه‌ه‌ر‌و‌ه‌ا ئەو ئەنجامە داراییانە‌ی کە د‌ه‌ت‌ه‌و‌یت ، بە ش‌ی‌و‌ه‌یه‌کی ئ‌ایدیال لە‌ ما‌و‌ی پ‌ن‌نج س‌الدا د‌یار‌ی ب‌کە کە س‌الی دا‌ه‌ات‌و‌و چی بە‌د‌ه‌ست ب‌ه‌ین‌یت.

4- چۆن د‌ه‌ت‌وان‌یت لە‌و‌ پۆستە‌ی ئ‌یست‌ا‌و‌ه‌ ب‌گه‌یتە ئەو پۆستە‌ی کە د‌ه‌ت‌ه‌و‌یت؟ لیست‌یک بۆ ه‌ه‌م‌و‌ ئەو کارانە در‌وست ب‌کە کە پ‌ن‌و‌یستە ب‌یک‌ه‌یت بۆ ئەو‌ی ب‌گه‌یتە ئەو د‌ۆخە ئ‌ایدیالە‌ی لە‌ ه‌ه‌نگ‌اوی پ‌ن‌ش‌و‌دا ک‌ن‌ش‌ا‌وتە، ه‌ه‌ر‌کات‌یک ئ‌ه‌ر‌ک‌یک‌ی نو‌یت ب‌ینی کە د‌ه‌ت‌وان‌یت یار‌م‌ه‌ت‌یت ب‌دات بۆ گ‌ه‌یشتن بە ئ‌امانجە‌کانت، ئەوا زیاد ب‌کە بۆ ئەم لیستە.

5 بۆ گ‌ه‌یشتن بە ئ‌امانجە س‌تراتیژییه‌کانتان د‌ه‌ب‌یت چ ئ‌استە‌نگ‌یک ت‌یپ‌ه‌ر‌ینن؟ سن‌و‌ردار‌کردن و ئ‌استە‌نگ ه‌یه‌ کە ر‌یگ‌ر‌یت ل‌ید‌ه‌کات بۆ گ‌ه‌یشتن بەو د‌ۆخە ئ‌ایدیالە‌ی کە با‌ست کرد بۆ بە‌ش‌دار‌یک‌ردن لە‌ پ‌لانی س‌تراتیژی خ‌وت‌دا. ئەم ئ‌استە‌نگ و فاکتەر‌انە چ‌ین و چ‌ۆن د‌ه‌ب‌یت ل‌یان ن‌زیک ب‌ب‌یت‌ه‌و‌؟

6- چ زانیاری و س‌ه‌ر‌چ‌ا‌و‌ه‌یه‌کی تر پ‌ن‌و‌یستە بۆ گ‌ه‌یشتن بە ئ‌امانجە س‌تراتیژییه‌کانتان؟ ه‌ه‌م‌یشە ل‌ی‌ه‌ات‌و‌ویی گ‌ر‌نگی نو‌ی ه‌یه‌ کە پ‌ن‌و‌یستە ف‌ی‌ری ب‌ب‌یت یان بە‌ه‌یزی ب‌ک‌ه‌یت بۆ ئەو‌ی ک‌ریار‌م‌کانت ب‌ه‌ی‌ل‌یت‌ه‌و‌ بۆ ئەو‌ی لە‌ ر‌ک‌اب‌ر‌م‌کانت ت‌یپ‌ه‌ر‌یت،

بۆ نمونه زۆریک له کۆمپانیایکانی ئەمڕۆ شارەزای سۆشیال میدیایان ههیه له‌نیۆ کارمەنده‌کانیاندا.

پلاندانانی سیناریۆ

پلاندانانی سیناریۆ یه‌کێکه له باشترین ئامرازه‌کان که سەرکرده‌کان هه‌یانه بۆ ئاماده‌کردنی پلانی ستراتیژی. ئەم پرۆسه‌یه بریتییه له دارشتنی سی یان چوار سیناریۆی ته‌واو ورد که کۆمپانیاکه‌تان و ژینگه‌ی بازرگانیته له پێنج، ده یان بیست سالی داها‌توودا نیشان ده‌دهن. ئەم سیناریۆیانه پێویسته ئه‌و تاییه‌تمه‌ندیانه له‌خۆ بگرن ورده‌کارییه‌کان ده‌باره‌ی ئه‌و به‌ره‌مه‌مانه‌ی که ده‌یفرۆشیت و کڕیار و ڕکابه‌رکه‌نت کۆن و چۆن جیاوازیه‌کیان هه‌یه له ئەم‌ڕۆ. هه‌روه‌ها پێویسته ورده‌کارییه‌کان سه‌بارته به‌وه‌ی که هۆکاره ژینگه‌یه‌یه‌کانی وه‌ک یاسا و ڕێسا‌کان چۆن کاریگه‌رییان له‌سه‌ر کاره‌که‌ته ده‌بێت له هه‌ریه‌کێک له‌م سیناریۆیانه‌دا جیگیر بکریته . کاتێک سیناریۆی داها‌تووتان ئاماده کرد، پێویسته بگه‌ڕێنه‌وه بۆ ڕابردوو و هه‌نگاه پێویسته‌کان بۆ جێبه‌جێکردنی ئەم سیناریۆیانه به‌ه‌وێژی . ئەگه‌ر سیناریۆیه‌کی راستی ده‌ریده‌خاته که یه‌کێک له ڕکابه‌رکه‌نت به‌ره‌مه‌مییکی هاوشیوه‌ی پێشکه‌شه ده‌کاته به‌ نرخیه‌کی که‌مه‌تر، چی بکه‌یت بۆ ڕیگه‌ریکردن له‌م دۆخه‌؟

چڕبوونه‌وه‌ی هه‌یزه‌کان

پشکنینی خاله به‌هه‌یزه‌که‌نت هه‌روه‌ها کارمه‌ندان و ڕیکه‌راوه‌که‌ته و ته‌رکیزکردنیان له‌سه‌ر ئه‌و بواره‌یه‌ی که ده‌توانن به‌ره‌مه‌دار بن، یه‌کێکه له لایه‌نه سه‌ره‌کییه‌کانی ستراتیژییه‌کی باش، و به‌م شێوه‌یه ده‌توانیت هه‌یزه‌که‌ته چڕ بکه‌یتوه بۆ گه‌شتن به ئامانه‌که‌. هه‌روه‌ها ده‌توانیت هه‌یزی خۆت له‌سه‌ر لاوازییه‌کانی ڕکابه‌ره‌کان یان که‌سانی دیکه له بازاردا چڕ بکه‌یتوه.

رکابهری ته‌واو له‌گه‌ڵ رکابهره‌کانی تر له‌و بوارانه‌ی که هه‌ردووکتان به‌هه‌زن
بێمانایه‌، به‌لکو هه‌میشه‌ ده‌رفه‌ت هه‌یه‌ بۆ هه‌موو کۆمپانیایه‌ک له‌ بازاردا که تێیدا
بتوانیت تاییه‌تمه‌ندییه‌ ناوازه‌کانی خۆی پێشان بدات و به‌رهم یان خه‌مه‌تگوزاری
جیاوازه‌ پێشکەش بکات. به‌م شێوه‌یه‌، له‌ به‌شێک له‌ بازاردا که ره‌قییه‌کان تێیدا قسه‌یه‌کی
ئه‌وتۆیان نیه‌ بۆ وێن ئاماده‌بیه‌یه‌کی به‌هه‌زیان هه‌بێت. راسته‌ پێویسته‌ هه‌موو
هه‌ولمه‌کانته‌ چڕ بکه‌یته‌وه‌، به‌لام له‌ هه‌مان کاتدا، پێویسته‌ سه‌رنجی ئه‌و بوارانه‌ش
بده‌یت که له‌ رووی کێڕکێیه‌وه‌ لاوازیته‌ و به‌ر له‌ خراپه‌ترین ده‌ره‌ئه‌نجام بکه‌یته‌وه‌.
خراپه‌ترین به‌ره‌سه‌ت چیه‌ که ده‌توانیت به‌سه‌رتدا بێت؟ خراپه‌ترین ده‌ره‌ئه‌نجام چیه‌ که
ده‌توانیت له‌ بازاردا ڕووبدات بۆ ڕێژه‌ی سوودی بانه‌کی، کارمه‌ندانی ژینگه‌ی کێڕکێ
و هه‌ند؟ به‌ وردی پێداچوونه‌وه‌ به‌ هه‌موو ئه‌م سینه‌اریۆیانه‌دا بکه‌ بۆ ئه‌وه‌ی پلانی
تاییه‌ته‌ هه‌بێت بۆ مامه‌له‌کردن له‌گه‌ڵیدا ئه‌گه‌ر بازار به‌ره‌سه‌تیک ڤرێ بداته‌ به‌رده‌مه‌ت.

سه‌رکرده‌کان و پلاندانه‌رانی ستراتیژی توانای کاردانه‌وه‌ی خێرایان هه‌یه‌، چونکه
پێشومه‌خته‌ به‌ر له‌وه‌ ده‌که‌نه‌وه‌ که ره‌نگه‌ چی ڕووبدات. به‌ ڕووداوی تال و چاوه‌ڕوان
نه‌کراو ناله‌رزن و پاشه‌کشه‌ ناکه‌ن، توانای شیکردنه‌وه‌ و شیکردنه‌وه‌ی وردی
دۆخه‌که‌یان هه‌یه‌، به‌ریار ده‌ده‌ن پاوه‌ و فه‌رمابه‌ران به‌گوازه‌وه‌ بۆ به‌شێکی تر، له‌
هه‌ندیک بواردا پاشه‌کشه‌ بکه‌ن و له‌ هه‌ندیک بواردا پێشه‌ره‌وی بکه‌ن. له‌ زۆریک له‌و
حاله‌تانه‌ی سه‌ره‌وه‌دا، توانای کاردانه‌وه‌ی خێرایان به‌رامبه‌ر به‌ ڕووداوه‌ ناخۆشه‌کان
که‌ ئه‌مه‌ نیشانه‌ی سیفه‌تی سه‌رکردایه‌تی به‌اله‌یه‌.

بهشی شهشهم

توانای وروژاندن و پالنه

مروڤیکی ئاسایی له کۆمهڵگای ئیمهدا به کهمتر له ۵۰٪ و هه‌ندیک جار کهمتر له ۴۰٪ دهمه‌لات و توانای خۆی کار ده‌کات. سەرکرده‌کان بواری سوود و مرگرتنی کهسه‌کان لهم سی، چل یان په‌نجا له‌سه‌دای به‌کارنه‌هاتوو فه‌راهم ده‌کهن، ئه‌وان به ئاراسته‌ی پیشکێشکردنی کارکردیکی زیاتر له ئاستی ئاساییه‌وه پالێان پێده‌نن.

هۆکاره پالنه‌ره‌کان

له هه‌نگاوی یه‌که‌مدا پێویسته بزانیته چی پالنه‌ری مروڤه‌کانه و له‌راستیدا چی ده‌بیته هۆی ئازادی، ۳۰ بۆ ۵۰٪ی توانا و دهمه‌لات به‌کارناهێنرێت. ئیمه‌ شش هۆکاری پالنه‌مان ده‌ستنیشان کردوه که ده‌توانیت که‌سیک ده‌توانیت بیته به‌کارکردی ئاسایی و که‌سیکی تر به کارکری ناوازه . یه‌که‌م فاکته‌ری پالنه‌ر ئه‌وه‌یه که کاریکی ته‌حه‌دا و سه‌رنجراکێش به‌هیت به‌که‌سه‌کان. لهم حاڵه‌تانه‌ی که کارمهندان ئاره‌زووی کاره‌کانیان

ناکهن، بهر یوه بهران بهدوای ھۆکار دا دهگهڕيښ بۆ ئهوهی تاوانباريان بکهن، ئهوه پهيوهندی به پیدانی شتیکهوه ههیه بۆ ئهوهی کهمیک قورستر پال به خویانهوه بنین بۆ ئهجامدانی. بهمهش پالیان پیدهنیته دهرهوه له ناوچهی ئاسودهیی خویان و دهرهتیکیان پیدهدریت بۆ گهشهکردن.

دووه فاکتهری پالنهري فهرمانبهران ئهگهری پهيوهندی ئاسان و راستگۆیانه، سهرکردهکان ههمیشه روونکردنهوه دهنه کارمهندهکانیان سهبارت بهو ئهرکانهی پنیان دهسپیرن. زانینی ئهوهی که ئهو کارانهی که دهبی ئهجام بدریت بهشیکه له ئامانجیکي گهورتر، پالنهري و ئیلهامبهخشه بۆ کارمهندان.

سینهم فاکتهری پالنهري بریتیه له پیدانی بهرپرسیاریتی تهواو له ئهرکیکا و ئیپرسینهوه له کهسهکه لهسهری. ئهگهر فهرمانبهران به بهرپرسیار هژمار بکړین لهو ئهرکانهی که ئهجامی دهن، ئهگهری راکیشانیان بۆ کارهکه زیاد دهکات، ئهمهش متمانه بهخووبون و خو بهگهور مزانیان زیاد دهکات. سهرکردهکان دهزانن چۆن پشتگیری کارمهندهکانیان بکهن له ههمان کاتدا بهرپرسیاریتی تهواویان پیدهدهن له ههندیک ئهرک و ههنگاونان به لایهکا.

فاکتهری چوارهم پالنهري بۆ گهشهکردنی کهسیه. ئهگهر کارمهندان ههست بکهن که له کارامهییبهکا پێشدهکمون یان کارامهییبهکی نوێ و گرنگ فیردهبن، ئهوا زیاتر پالنهريان دهبیت بۆ ئهوهی باشتترینان پێشکesh بکهن.

فاکتهری پالنهري پینجهم و شهشهم ئهوهیه که زۆر کس به فاکتهری یهکهم دهزانن و ئهویش پاره و سوودی کاره. پاره و سوودی کار پالنهريکه بۆ خهڵک. بهلام به پینچهوانهی باوهری باو، ئهوان گرنگترین ھۆکاری پالنهري نین.

سى پيوستى ههيه‌جانی

مروڤه‌كان سى جور پيوستى ههيه‌جانييان ههيه. دابين‌کردنى ئهم پيداويستيانه و ئهو رزاهه‌ندييهى به‌دهست ديت مروڤه‌كان به پالنه‌ر ده‌هیلێتهوه، پۆلى يه‌كه‌م پيوستى وابه‌سته‌يه. پيوسته مروڤه‌كان ههست به‌وه بکه‌ن که به‌شێکن له شتێکی گهوره‌تر له خويان و ئهم پيوستيه‌يه لهو رێکخراوانه‌دا دابين ده‌کریت که کارکه ئه‌نجام ده‌دن. به‌رده‌وام جهخت له‌سه‌ر کارمه‌نده‌كانت بکه‌ره‌وه که ئهو کاره‌ی ئه‌نجامی ده‌دهیت زور به‌نرخه‌ بو گه‌شتن به ئامانجه‌كاني کۆمپانياکه.

پۆلى دووهم پيوستى سه‌ربه‌خوييه، له‌م حاڵه‌ته‌دا فه‌رمانبه‌ران ده‌يانه‌ويت سه‌رنجيان بدریت به ده‌ستکه‌وت و تايبه‌تمه‌ندی تاکه‌که‌سى و ئه‌وه‌ی وهک مروڤ ده‌یکه‌ن له گروپه‌که‌دا. ده‌توانیت هه‌موو ده‌رفه‌تیک به‌کاربه‌هێنیت بۆ به‌هێزکردنى هه‌ستى به‌ها بۆ هه‌ريه‌ک له کارمه‌نده‌كانت.

جورى سێهه‌مى پيداويستيه‌كان پيوستى ههيه‌جانيه بۆ وابه‌سته‌يى يه‌کتر. له راستیدا مروڤه‌كان ده‌يانه‌ويت هه‌ست به به‌شێک له تيمێک بکه‌ن و هاوکارى که‌سانى تر بکه‌ن بۆ گه‌شتن به ئامانجێکی هاوبه‌ش، باشترين سه‌رکرده‌كان به‌رده‌وام به‌دواى رێگايه‌که‌دا ده‌گه‌ڕيێن بۆ ئه‌وه‌ی په‌يوه‌ندی کارکردنى نێوان کارمه‌نده‌كانيان به به‌ره‌مه‌دار و به‌ره‌مه‌دار به‌مێنێته‌وه، سه‌رکرده‌كان که بتوانن هه‌موو ئهم پيداويستيه ههيه‌جانيه دابين بکه‌ن. دابين‌کردنى کارمه‌ندانى دلخۆش و پالنه‌ريکی به‌رز بۆ ئه‌وه‌ی کارى قورس بکه‌ن و به‌شداری بکه‌ن له سه‌رکه‌وتنى کۆمپانياکه.

هونه‌رى وه‌فدکردن

وه‌فدکردن رێگه‌يه‌کی گرنه‌گه بۆ پالنه‌ر و ئيله‌هامبه‌خشين به کارمه‌ندان، چونکه به‌م شيوه‌يه خاوه‌ندارىتى ئه‌رك و ئامانجى يه‌که‌يه‌ک يان کۆمپانيايه‌کیان پنده‌ده‌ين. ئیستا با هه‌ندێک له پېشمه‌ره‌جه‌كاني وه‌فدکردن بکۆلێنه‌وه:

سهره‌تا که‌سیکی گونجاو هه‌لبژیره. راسپاردنی ئهرکیک به که‌سیکی نه‌شیاو به ههر هۆکارێک بێت به دنیاییهوه ده‌بێته هۆی شکست. بهم شیوهیه له‌بری ئه‌وه‌ی که‌سه‌که پالنه‌ر بێت، پالنه‌ر مه‌که‌ی که‌م ده‌که‌یته‌وه. هه‌لبژاردنی که‌سی گونجاو مه‌رجیکی به‌ر مه‌تییه بۆ وه‌فکردن.

خالی دووهم ئه‌وه‌یه که پێویسته مه‌رجه‌کانی کاره‌که له‌گه‌ڵ توانا‌کانی که‌سه‌که‌دا بگونجێنیت. ئایا ئه‌و که‌سه‌ی به‌ه‌وایدا ده‌گه‌ڕێیت توانا و ئه‌زمونی پێویستی هه‌یه بۆ ئه‌نجامدانی ئه‌و کاره‌؟

سێیه‌م: پێویسته به شیوه‌یه‌کی کاریگه‌ر شته‌کان به که‌سانی گونجاو بسپێریت. بزانه کام کارمه‌ندی تر ده‌توانیت ئه‌رکه‌کانت ئه‌نجام بدات بۆ ئه‌وه‌ی بتوانیت کاته‌کانت له‌سه‌ر ئه‌رکه به‌ها به‌رز مه‌کان چڕ بکه‌یته‌وه به ته‌رخانه‌کردنی ئه‌م ئه‌رکه به‌یان.

چوارهم: ئه‌رکی بچووکتر بۆ کارمه‌ندانی نوێتر دیاری بکه. بهم شیوه‌یه ده‌رفه‌تێک بۆ خۆیان ده‌ره‌خسێن بۆ به‌هێزکردنی مه‌تانه‌ی خۆیان و په‌رپێدانی توانا‌کانیان بۆ ئه‌نجامدانی ئه‌رکی گه‌وره‌تر.

پێنجهم: هه‌موو شته‌یک جێبه‌جێله. پێدانی به‌ر په‌رسپاریتی ته‌واوی کاره‌که به خه‌ڵک زۆر زیاتر پالنه‌ریان ده‌بێت له‌وه‌ی که ته‌نها به‌شێک له کاره‌که پێیان بسپێردریت.

شه‌شه‌م: به شیوه‌یه‌کی شه‌فاف ئه‌نجامه‌کان راده‌ست بکه‌ن. به وردی بۆ خه‌ڵک ڕوون بکه‌ر مه‌وه که پێویسته چی بکری‌ت و پێوه‌ر مه‌کان دا‌بنی بۆ پێوانه‌کردن و هه‌ڵسه‌نگاندنی ئه‌نجامی کوتایی، ئه‌گه‌ر نه‌توانیت شته‌یک هه‌ڵسه‌نگینیت، ئه‌وا ناتوانیت به‌ریوه‌ی به‌ریت.

له کۆتاییدا ئەرکهکان به بهشداری و دیالوگ ڕاسپێردریت. بهشداریکردن له
 ڕادهستکردنی ئهرکیکدا زۆر پالنهتره لهوهی که راستهوخۆ ئهرکیک یان
 بهرپرسیار یتیهک دهدهیت به کهسیک. داوا له خهڵک بکه پرسیار بکهن یان پێشنیار
 بکهن سهبارمهت بهو کارهی که بپارێه بۆیان دیاری بکړیت. بهم شیوهیه ههستی
 خاومندار یتیان لهگهڵ ریزگرتن له ئهرکی دیاریکراودا زیادهکات.

له کاتی ږاسپاردنی نړکړیکدا داوا له کسی ناوبراو بکه نهو شتانهی که داواي
لیکړدوویت بۆت دووباره بکاتهوه، پښوېسته نهو کهسهی نړکهکه قبول دهکات لهو
وردمکاریانه تیگهیشتبیت که تو دتهویت، هرگز نړکړیک مهسپینه به کهسپیک که
گرنگی پینه‌دات، ۵۰٪ نهو کهسهی کاری پښی دسپیریت تیگهیشتنیکی هلهی دهبیت
له فرمانه‌کانت و لهم تیگهیشتنه هلهیه پښوېسته هر لهویدا بوهستنریت.له نه‌گری
پښوېست قه‌لم و کاغز بده به کهسپیک تاوه‌کوو تیپینی بنوسیت.

نمونەيەك بە بۆيان

رینگه‌ی تریش همیه بۆ ئیلهامبه‌خشین و پالنه‌ر بۆ کارمه‌ندان. یه‌کیک له‌ رینگاکانی
 وروژاندنی هماسه‌هتیا‌ن ئه‌وه‌یه‌ که‌ حمزیا‌ن زیاده‌ بکه‌ی. سه‌رکرده‌کان به‌ یه‌کیک له‌
 ئه‌رکه‌کانی خویان ده‌زانن هماسه‌هتی فه‌رمانبه‌ران بو‌روژێنن بۆ به‌شداریه‌کردن له‌
 ئه‌نجامدانی کاره‌کاندا. کاتی‌ک فرانسیس هی‌لسبا‌ین سه‌رکرده‌یه‌تی که‌چه‌ سکا‌وته‌کانی
 گرت‌ه‌ ئه‌ستۆ (ری‌کخرا‌وی‌کی نی‌شته‌مانی‌یه‌ له‌ ئه‌مه‌ریکا که‌ خۆبه‌خشانی هه‌رزه‌کار
 به‌کارده‌هینی‌ت بۆ ئه‌نجامدانی کاری باش)، ری‌کخرا‌وه‌که‌ خه‌ریکی لی‌ک هه‌له‌وه‌شان
 بو‌و. به‌لام هی‌لسبا‌ین ده‌یزانی که‌ خۆبه‌شه‌هکانی ئاماده‌بو‌و له‌و ری‌کخرا‌وه‌ به‌دو‌ای
 هو‌کاری‌ک بۆ هاندانی خویانن. ئه‌و وتی: ((به‌هی‌چ شێوه‌یه‌که‌ پر‌سی در‌وست‌کردنی
 هماسه‌هت له‌ نی‌وان مرو‌قه‌ه‌کاندا نی‌یه‌؛ به‌ل‌کو پر‌سی سه‌رکه‌ی ئه‌وه‌یه‌ که‌ سو‌ود له‌م
 هماسه‌هت و وزه‌ی شاره‌وه‌ و فرا‌وانه‌ و مه‌رگه‌رین که‌ مرو‌قه‌ه‌کان له‌ د‌ل و م‌یشکیاندا
 هه‌یه‌ بۆ خه‌زه‌ته‌کردنی ئه‌وانی تر.)) هی‌لسبا‌ین ری‌نگیه‌کی بۆ سو‌ود و مه‌رگرتن و

ئازادکردنى ئەر وزمىە دۆزىيەر و بەم شىۋەمىش بۇ ئەر گۆرانكارىيەى كە لە
رېڭخراۋى كچە سكاوتەكاندا دروستى كىردبوو، سەرگەوتوو بوو لە وەرگرتنى
مەدالىيەى ئازادى لە دەستى سەرۋكى ئەمىرىكا لە كاتەدا. سەرگەردەكان خۇيان ھەروا
كەسانى بە جۆش و خرۆش، و بەم شىۋەمىش، دەبنە ھۆى ھەماسەت لە نىوان ئەرۋانى
تريشدا. پەيوەندىيەكى راستەوخۇ ھەمىە لە نىوان ئەر بىرە وروژاندن و ھەماسەتەى كە
ھەتە بۇ ئەر كارەى كە دەمىكەيت، لە لايەك و ئەر وروژاندن و ھەماسەتەى كە
دەتوانىت لە نىوان خۇتدا دروستى بەكەيت ئەگەر تۇ جۆش و خرۆش و پالەنرىكى
زۆرت ھەيىت، كارمەندەكانت بەھەمان شىۋە جۆش و خرۆش دەبن، بىگومان بىرى
ئەر خولايە كەمتر دەيىت لە خولياكەت. رېڭمىەكى دىكە بۇ ئىلھامبەخشىن و
زىادکردنى پالەنر لە كارمەندەكاندا ئاستى پابەندبوونى خۇتە. سەرگەردەكان بە تەرۋارى و
100% پابەندن بە كارەكانىانەرە.

يەككە لە تاييەتمەندىيە سەرەككىيەكانى سەرگەردەكان ئەرۋمىە كە 100% پابەندن بە
كارەكانىانەرە. ئاستى پابەندبوونت ئاستى پابەندبوونى كەسانى دەرۋبەرت دىارى
دەكات. ھەرۋەھا ئاستى پابەندبوونت بە كارکردن رۆلىكى يەكلاكەرەۋە دەگىرەيت لە
ئاستى سەرنجى سەرۋى خۇت لە رېڭخراۋەكەدا، چۈنكە ئەر كەسانەى
پابەندبوونىان بەرزە ھەمىشە بە بەھا دادەنرەن بۇ رېڭخراۋەكان و لە پىشەنەى
كارەكانىان بۇ بەرزەكەرنەرەى كار، ھەرۋەھا ئەر كەسانەى خاۋەندارىتى دەكەن ئەرۋان
بۇيان دەرەكەۋىت كە ئاستى ھەماسەت و پابەندبوونىان بە كۆمپانىيەكە و ھەرۋەھا ئەر
بەرەم و خزمەتگوزارىيەنەى پىشەكەشى دەكەن رۆلىكى يەكلاكەرەۋەمىان ھەمىە لە
پىشەنگايەتەيكرەدىان لە بوارى چالاكىيەكانىاندا. ھەرۋەھا سەرگەردەكان كارمەندەكانىان
بەھىزتر دەكەن بە ئىلھامبەخشىن و ھاندانى ئەرۋان. لە مېژوۋدا نووسراۋە كە جۆرج
ۋاشىنتون پىش جەنگ لە ناۋچەى قالى فۆرج ھانى سەربازەكانى دەدات، ھەرۋەھا
نابلىۋن لە كاتى جەنگەكاندا ھانى سەربازەكانى دەدا، ئەسكەندەرى مەكدۆنى پىش
جەنگەكان لە ئوردوگاي پىاۋەكانىدا ئامادە بوۋە و مەمانەى بۆدەر دەربرەن. بەكورتى
ھاندان و ئىلھامبەخشىن يەككە لە ئامرازە گەنگەكانى ئىلھامبەخشىن و پالەنرى

کارمەندان. سەرکردهکان متمانه و متمانهی گەلهکەیان پتەوتر دەکەن، جیگای سەرسۆرمانە ئەگەر باوەڕمان بە سەرکردایهتی خۆمان و ئەو کەسانەى که هه‌مانه، ده‌توانین کاریک بکەین له دەرەوهی خەیاڵمان، ئەگەر متمانه‌مان بەم کەسانە هەبێت ئەگەر کال بوووه، پالەنەرەکه‌مانیش که‌م ده‌بێتەوه.

له کۆتاییدا سەرکردهکان هه‌ستی دڵسۆزی به‌هێز ده‌کەن و ئەوه دڵسۆزییه که هه‌موو به‌شه‌کانی رێکخراویک به‌یه‌که‌وه ده‌به‌ستێتەوه، له راستیدا دڵسۆزی رۆلێکی ژيانى و گ‌رنگ ده‌گيرێت له سەرکه‌وتنى رێکخراوه جۆراوجۆره‌کاندا، سەرکردهکان وا له خه‌لک ده‌کەن وه‌ک چه‌سپى دڵسۆز و پا‌به‌ندبوون به رێکخراوه‌که‌وه .

بەشی ھەوتەم

خۆت پابەند بکە بە بردنەو

چۆن سەرکردهکان شوێنکەوتوبە دەست دێنن؟ چی توانای ئەوێ بە مرقۆکی ئاسایی دەبەخشیت کە لە ڕێگەی کەسانی ئاساییەو کاری ئاسایی ئەنجام بدات؟ بۆچی خەڵک نازناوی سەرکرده بۆ ھەندیک کەس بەکار دەھێنن؟ ھەموو ئەمانە ھۆکاریکی سادەیان ھەیە: ھەندیک کەس دەبنە سەرکرده، چونکە ھەندیک تر وەک شایستەترین کەس دەیانناسن بۆ ئەوێ ڕیکخراوەکە بەرھەو سەرکەوتن ببەن، سەرکردایەتی یەکسانە بە بردنەو و سەرکەوتن.

ئەرکی سەرھەکی سەرکرده بەدەستھێنانی سەرکەوتنە. ھەر بۆیە ئەو کۆمپانیانە کە ئاستیکی دلخۆشکەریان نییە یان کاتیک تیمیک ڕووبەر ووی شکستی یەک لە دوای یەک دەبێتەو، یەکەم شت کە دەکرێت گۆڕینی بەرپۆھەری جێبەجێکار یان ڕاھێنەر و گۆڕینی کەسیکی ترە کە پێدەچێت بتوانێت ڕیکخراوەکە یان تیپەکە بەرھەو سەرکەوتن ببات توانای بردنە پێشەوێ خەڵک بۆ سەرکەوتن و دامەزراندنی ئەو باوەڕە کە تیمەکەت دەتوانێت سەرکەوتن بەدەستبھێنێت ڕۆلێکی زۆر گەرم دەگیرێت لە ھیزی تو وەک سەرکردهیەک.

سەرکردهکان پابهندن به سەرکردایهتی و کوالیتی چونکه سەرکردایهتی و کوالیتی له کۆتاییدا دهیته هۆی سهرکهوتن. کارمەندانی ریکخراویک ههز دهکەن به پیشکەشکردنی باشترین بهرهم و خزمەتگوزاری له بازاردا بناسرێن. کوالیتی و جۆری خزمەتگوزاری زۆر گرنگه، سەرکردهکان پێیان وایه که ریکخراوهکیان توانای پێویستی ههیه بۆ ئهوهی باشترین بن له بواری چالاکییهکانیاندا، ئامانجی سەرکردهکان ئهوهیه که ریکخراوهکیان و تیمهکیان بکهنه سەرکرده، ئهوان مهیلیان ههیه بۆ ئهوهی ئاسایی بن و هاوشیوهی ئهوانی تر، ئهوان ههچیان نییه و تهنها بیر لهوه دهکهنهوه که باشترین بن، له کۆتاییدا سەرکردهکان ههمیشه بیر له سهرکهوتن دهکهنهوه .

ههمیشه بیر له سهرکهوتن دهکهنهوه، لهم حالتهدا سهرکهوتن بهدهست دههێنن. بۆ تو ههتمی دهیته ئهگەر کارمەندانی ریکخراوهکهت بیر له سهرکهوتن بکهنهوه و شتگهلیکی وهک زیادکردنی فروش و قازانج و کهمکردنهوهی تیچوون و پیشهنگی بازار له بهرچاو بگرن، ئهوانیش سهرکهوتوو دهبن.

وانه‌ی ستراتیژی سهربازی

سەرکردهیهکی سهربازی تهنها یهک ئامانجی ههیه و ئهویش سهرکهوتنه. ههروهها زۆریک له سهرکردهکانی چالاکییه ئابوورییهکان ئیلهامیان له سهرکرده سهربازییهکان وهرگرتوه و ههندیک ستراتیژی سهربازی بهکاردههێنن، له کتێبهکهدا به ناوێشانی "سهرکهوتن" باسم له بنهماکانی ستراتیژی سهربازی کردوه که دهتوانیت بپێته هۆی سهرکهوتن له ههر بواریکدا، با له ههندیک لهو بنهمايانه بکۆلینهوه:

بنه‌مای ئامانج

سەرکرده سەربازییەکان لە هەموو ورده‌کارییه‌کی ئامانجه‌کانی ئۆپەراسیۆنە سەربازییەکانیان دەکۆڵنەوه. لەم بابەتەدا هیچ ناروونییه‌ک نابێت. ئەم شەفافیه‌ت و پروونی ورده‌کارییه‌کان بۆ چالاکییه‌ ئابوورییه‌کانیش پێویسته. هەر یه‌کێک له کارمەنده‌کانت ده‌بێت بزانی چی بکەن و وه‌ک سەرباز له به‌ره‌کانی شەڕدا پابه‌ندبن به سەرکه‌وتن.

بنه‌مای هێرش کردن

ناپلۆن وتی ((تا ئیستا کەس له شەڕیکدا به‌ریازی به‌رگری سەرکه‌وتو نه‌بووه.)) سەرکرده‌کان پریازیکی پاسیفیان نییه. چاوهری ناکەن بزانی چی پرووده‌ات، هه‌نگاو ده‌نینه‌ ناو دۆخه‌که‌وه و کۆنترۆلی دۆخه‌که‌ ده‌کەن.

بنه‌مای چڕبوونه‌وه‌ی هێزه‌کان

ئەم پرنسپییه‌ گرنگی ناوه‌ندگه‌راییه‌ ده‌سه‌لات نیشان ده‌ات. لەسەر بنه‌مای ئەم بنه‌مایه‌ له‌ بازه‌رگانی‌دا، پێویسته‌ باشترین کارمەنده‌کانت و باشترین تواناکانت و هەموو ئەو سەرچاوانه‌ی که هه‌ته‌ له‌سەر ئەو شتانه‌ چڕ بکه‌یت‌ه‌وه‌ که زۆرترین ئەگه‌ری به‌ده‌سته‌ینانی سەرکه‌وتنیان هه‌یه. سەرکرده‌ گۆرانکارییه‌کان به‌زۆری پێکهاته‌ی چالاکییه‌کان ده‌گۆرن بۆ ئەوه‌ی باشترین به‌هره‌مه‌نده‌کانی ناو پڕیخه‌راوه‌که‌ به‌کاربه‌نین و به‌م شێوه‌یه‌ زۆرترین ئەنجام به‌ده‌سته‌یه‌نین که کۆمپانیاکه‌ ده‌توانێت به‌ده‌سته‌یه‌یه‌نین بۆ ده‌رچوون له‌ دۆخی ناله‌باری ئیستای.

بنه‌مای غافلگیری

زۆربه‌ی سهرکه‌وتنه‌کانی شه‌رمانی میژوو به‌هۆی ئهو فهرماندانه‌ی که دوژمنه‌که‌یان تووشی غافلگیری کردوو و له‌لاوه‌یان له‌پشته‌وه‌هیرشیان کردووته‌سهر دوژمنه‌که‌یان. پره‌نسیبی غافلگیری له‌بواری چالاکییه‌ئابوورییه‌کان به‌واتای داهینان و نه‌رمی دیت، بۆ نمونه‌سوپرایز بۆ ریکخراوه‌که‌ت رهنه‌گه‌ به‌م شیویه‌به‌مانای ئه‌ویه‌که‌ پێویسته‌پێچه‌وانه‌ی ئهو کاره‌ به‌که‌یت که‌ ده‌یکه‌یت بۆ ئه‌وه‌ی ریکخراویکی رو له‌دابەزین بگه‌یه‌نیت به‌سهرکه‌وتن.

بنه‌مای زانیاری

سهرکرده‌کان زانیاری کۆده‌که‌نه‌وه‌. ئه‌وان ده‌زانن که‌ زانیاری ده‌سه‌لاتی له‌گه‌له‌، هه‌موو ئهو زانیاریانه‌ کۆبکه‌ره‌وه‌ که‌ پێویستتانه‌ بۆ بریاردانی دروست.

بنه‌مای هه‌ماهه‌نگی

سهرکه‌وتن کاتیک به‌ده‌ست دیت که‌ هه‌موو ئه‌ندامانی تیپه‌که‌ ئامانج و به‌های هاوبه‌شیان هه‌بیت، هه‌مووان ده‌زانن ئه‌وه‌ی تر چی ده‌کات و بۆچی ده‌یکات، هه‌مووان پێیان وایه‌ هه‌موو تیمه‌که‌ پابه‌نده‌ بۆ گه‌یشتن به‌یه‌ک ئامانج.

پره‌نسیپی فهرماندهیی یه‌گرتوو

له ههموو ئۆپهراسیۆنێکی سهر بازیدا، ته‌ن‌ها یه‌ك سهركرده ده‌بێت ئاماده‌بێت. له كۆتاییدا ته‌ن‌ها یه‌ك كه‌س به‌رپر سيار بێت له سهركه‌وتنی چالاكیه‌كه. ئه‌مه‌ش ناوچه مه‌ده‌نیه‌كانیش ده‌گرێته‌وه و گرن‌گتر ده‌بێت به‌ تایه‌ت له‌ ماوه‌ی قه‌یرانه‌كاندا كه كاتێکی سنووردار له‌ نێوانیاندا هه‌یه. سهركرده‌یه‌ك له‌م جۆره بارودۆخانه‌دا بۆ ههمووان پروون ده‌كات‌وه كه‌ خۆی به‌رپر سياره و ته‌ن‌ها خۆی فهرمانی پێویست ده‌دات.

به‌شی هه‌شته‌م

سەرکرده و توانای په‌یوه‌ندیکردن

سەرکرده‌کان زۆر به‌شیوه‌یه‌کی کاریگەر په‌یوه‌ندی ده‌کهن. توانای په‌یوه‌ندیکردن یه‌کێکه له‌ سیف‌ته به‌ر مه‌تییه‌کانی سەرکردایه‌تی چونکه ٨٥٪ سەرکه‌وتنی سەرکرده په‌یوه‌سته به‌ په‌یوه‌ندی کاریگه‌ران‌ه‌ی له‌ گه‌ڵ ئه‌وانی تر دا. هه‌ر چیه‌ک بێت، سەرکردایه‌تی پێویستی به‌ په‌یوه‌ندی له‌ گه‌ڵ ئه‌وانی تر هه‌یه، سەرکه‌وتنی ئه‌وانی تریش مانای سەرکه‌وتنی سەرکرده‌یه، ئه‌گه‌ر نه‌توانی په‌یوه‌ندی بکه‌یت، ناتوانیت سەرکرده بێت. په‌یوه‌ندیکردن کارامه‌یییه‌که که ده‌توانیت فیری بێت. یه‌که‌م هه‌نگاو لهم ریگایه‌دا فیربوونی پێنج ئامانجه که پێویسته له‌ ریگه‌ی په‌یوه‌ندییه‌کانته‌وه به‌ده‌ستی به‌ییت. ئهم پێنج ئامانجه بریتین له:

١- ده‌بیته‌ کهسانی تریش وه‌ک خۆت و ریزیت لێ بگرن، سەرکردایه‌تی به‌ مانای هاوڕیه‌تی نییه، به‌لام ئه‌گه‌ر ئه‌وانی تر چه‌زیا ن لیت بێت و ریزیت لێ بگرن، ئه‌وان زیاتر ناماده ده‌بن گوێ له‌ قسه‌کانت بگرن. 2- ده‌بیته‌ و له‌ کهسانی تر بکه‌یت به‌ها و گرنگی خۆت پشتر است بکه‌نه‌وه. مه‌به‌ست لهم کاره دروستکردنی کۆنتیکسته‌ بو ئه‌وه‌ی ئه‌وانی تر گوێ له‌ قسه‌کانت بگرن.

3 - ده‌بیته‌ کاریک بکه‌یت بو ئه‌وه‌ی کهسانی تر قه‌ناعه‌ت پێیکه‌یت بو ئه‌وه‌ی دیدگا که‌ت قبول بکه‌ن.

ئە مەرو سە ڕکردایه تی به واتای ڕازیکردنی خەڵکە نەوێک فە ڕمانکردن به خە
لک. دە بێت بتوانیت خە لکی تر ڕازی بکە یت بۆ ئە وە ی ڕوانگە ی خۆت له به
ڕچاو بگرن و له گە لدا هاوڕا بن.

4 - دەبێت وا له کەسانی تر بکەیت که عەقڵیەتی خۆیان بگۆڕن و هاوکاریت بکەن.
تۆ ناتوانی بێت سەرکردەیهکی سەرکەوتوو ئەگەر ئەو کەسانە ی که هەتە بیر له
دژایه‌تی تۆ بکەنەو یان هەلۆیست و بۆچوونەکانی پێشوویان نەگۆڕن، سەرکرده‌کان
بەزۆری وا دەبن. ئەوان دەبنە هۆی گۆڕانکاری و کلیلی ئەنجامدانی گۆڕانکاریش له
په‌یوه‌ندییه‌کی کاریگەر دایه.

5- پێویسته شتەکان ئەنجام بدەیت بۆ ئەو ی کاریگەر تر بن له په‌یوه‌ندییه‌کانتان،
سەرکردایه‌تیکردن دوو شتی گرن گ له‌خۆدەگرت، دەسەلات و کاریگەری، و
هەردوو ئەمانەش لە ڕیگه‌ی په‌یوه‌ندی کاریگەر هه به‌دهست دەهێنرێن.

شەفافیه‌ت دروست بکە

سەرکرده‌کان بۆچوون و ستراتیژ و دیدگاکیان به ڕوونی دیاری ده‌کەن. هەراکتیک
ڕیکخراویک ببینیت که کاریکی باشی ئەنجام نه‌دات، بۆت دەر ده‌که‌ویت که
تێگه‌یشتنێکی ناشەفاف لە‌ئێو کارمەنده‌کانیدا هه‌یه سه‌باره‌ت به هۆکاره بنه‌رەتییه‌کانی
بوونی ئەو ڕیکخراوه. له ڕیکخراویکی سەرکەوتودا، کارمەندان له هه‌موو
ئاسته‌کاندا زۆر به ڕوونی و به وردی ده‌زانن که هه‌ولێ چی ده‌دەن و به‌ره‌و کوێ
ده‌ڕۆن و چ داها‌توویه‌ک چاوه‌ڕێیان ده‌کات. ئەوان باش ئاگاداری خاڵه به‌هێز و
لاوازه‌کیانن. ئەگەر ده‌ته‌ویت ببیت سەرکرده‌یه‌کی گه‌وره، پێویسته بۆچوون و
بیروکه و ئامانجه‌کان به شیوه‌یه‌کی ڕوون و دیاریکراو بۆ کەسانی دیکه ڕوون

بکهمتهوه. ههروهه دنیابه لهوهی ئهو کهسانهی که برباره یارمهتیت بدهن به تهواوی ئاشنان بهوهی که چاوهری چیان لیدهکهیت.

چاوهروانیهکانتان به پرونی دهبر

ئهمرۆ گلهیی سهرمکی فهرمانبهران له ژینگه جیاوازمکانی کارکردندا ئهوهیه که به تهواوی نازانن چاوهروانی چیان لیدهکریت. زۆر کهم مانگانه مووچه ومردگرن و چاوهروان دهکریت یارمهتی ریکخراومه که بدهن له گهشتن به ئامانجهکانی، بهلام ئهم چاوهروانیه به پرونی و به وردی دهرنهر دراوه، کاتیک خهڵک به تهواوی ئاگاداری ئهوه نین که چاوهروانی چی لێیان دهکریت، لهوانهیه له ژینگه کارکردنیان، ئهوان ههلوێستی نهڕینی و رهشبینهانه دهگرنهبر، پروو له شهرمکانی پشت پهرده دهکهن، پالنهرمکانیان لهدهست دهن و ناتوانن زۆرتین سوود بو ریکخراومهیان بهینن.

سهرکردهکان نهک ههر چاوهروانیهکان به باشی به کارمهندهکانیان دهگهیهنن، بهلکو به وردی بۆیان پروون دهکهنهوه. سهرکردهکان دهبیت دنیابن لهوهی فهرمانبهران بزنانن چی لێیان چاوهروان دهکریت و بۆچی، ههریهکیک له ئیمه له جیهانی بازرگانی ئهمرۆدا دهبیت بزنانن بۆچی ئهو کاره دهکهن که دهیکهن. ناتوانن بهوه رازی بین که شتیکیان پێ بسپێردریت و پیمان بلێن چۆن بیکهن. ههروهها دهمانهویت هۆکارمکانی ئهنجامدانی ئهو کاره بزنانن. ئیمه دهمانهویت بزنانن ئهنجامدانی ئهو کاره چ کاریگهریهکی لهسهر ئیمه ههیه، دهمانهویت بزنانن ئهنجامدانی ئهو کاره چ کاریگهریهکی لهسهر کریان و کهسانی دیکه ههیه. نیچه جاریک وتی: ((ئهگهر مروّف هۆکاریکی بهس و قهناعهتبهخشی ههبیت، دهتوانیت پرووبهرووی ههر بارودۆخیک ببیتهوه.))

بهدر ژایی سالان، خوم راهاتوو که هرگیز تهنانت نهرکیکی سادهی وهک تایپر دنی نامهیهک به کهسیک نهدهمهوه . لهم سالانه بهم ناکامه گهیشتم که هرچی زیاتر سهارت به کارهکانم رونکردنمهوه بدرئ لسهس ریژهی هاندان و پابهندبوون وهفاداری بۆ کارهکانیان زیاد دهکات. ههروهها هرچی کهمتر سهارت به هوکاری ئهنجام دانی کاری خویان یزانن، سهارت به کارهکه بی باک تر دهبن.

تەنھا بە پروونکردنمەۋى ھۆكۈمەت مەنەئى ئىنجاھامەنى كاریك دەتوانیت ئەمۇ ھیزە ئازاد
بەھیت كە لەناویاندا شار اوتەمە. تەنەت مەرج نییە ھۆكاریكى باشیش بیٹ، تەنھا
ھۆكاریكى ھەبیت بۆ ئىنجاھامەنى ھەمۇ و شتتیک.

همیشه له مہدانہ کدا نامادہ بہ

پهيوهندی ړووبهروو باشتريڼ ريگايه يو کارليککردن لهگڼل کهسانی تر. ئهگمر له ژيانی فصرمانده و سرکرده گهورهکان بخوښينهوه، يو ت دهردهکهوټ که ئهوان ههميشه لهسر شانؤ ناماده بوون، دهگمهنه سرکردهی گهوره له پشت ميژهکانيانهوه بدوزيتهوه، ئهوهی جيگای سهرنجه ئهويه که تا له بواړی بهرپوهبردندا بهرترر ببيتهوه، ئهوا... دهرفتهی زياترر ههبيت لهسر شانؤ کات بهسر بهره يو قسهکردن لهگڼل کهسانی تر. ئهپرو له بهرپوهبردندا دهستهواژهی بهرپوهبردن لهسر بنههای ياخييوون بهکارديت، ئهمش مانای ئهويه که بهرپوهبر ئوفيسهکهی بهجيدههياليت و دهچيته بهشه جياواز هکان و لهگڼل خهلکدا قسه دهکات لهسر ئهوهی که دهيکن، پيوسته رپيازیک بگريتهبر که ريگه بدات خهلک بينه لات. وهره قسه ت لهگڼل بکه دهربارهی کيشهکانيان و ئهوهی له يکههکانياندا روودهدات، ئهو زانياريانهی له ريگهی ئهم گفتوگو راستهوخويه لهگڼل کارمندان و کړياران بهدهستت دهينن زور وردتر و بابتهيانهترن لهو زانياريانهی که چمند کاترمير، روژيک يان ههفتهيهک له ئوفيسهکهندا بهسر دهبيت.دهستت دهکهوټ باشتريڼ سرکردهکان تا ۵۰٪ کاتهکانی کارکردنيان له دهرهوهی ئوفيسهکميان لهگڼل کارمند و کړيارهکانيان بهسر دهبن.

ئەم ئامادەبوونە بەردەوامە لەگەڵ کارمەندان و کریانان پڕۆلێکی گەرم دەگیرێت لە پەيوەندیکردن و وەرگرتنی زانیاری لە کریانان. پێویستە هەموو سەرکردهیهک بەلایەنی کەمەوه 25% ی کاتەکانی نەک لە پشت میزیکەوه یان خۆندەوهی ئامارەکان بەسەر بیات، بەلکو کارلێککردن لەگەڵ کریانەکان و گەرمیگەکان پێدات. تا چەند سالیکی لەمەوبەر ئامیرەکانی پەخشکردنی شریتی قیدیوی مالهوه زۆر بەربلۆ و بەناوبانگ بوون، پڕۆژیک پیاویک چوووە دوکانیکی ئەلیکترۆنی لە شاری سانتا کلارا لە ویلايەتی کالیفۆرنیا بۆ کرینی یهکیک لەو ئامیرانە، لەم دوکانەدا پیاویکی پیری ژاپۆنی کە بە ئینگلیزی قسە دەکات و بە قسە جەنجالی قسە دەکرد، زانیاری لەسەر بەرەمەکە دەدا، کاتیکی ئەم پیاوێ قیدیۆ پلەیهی مالهکە کۆی و فرۆشگاکە بەجێهێشت، یهکیک لە هاوڕیکانی پێی گوت: "ئەو پیاوێ پیرە ژاپۆنییەت دەناسی؟" ئەو پیاوێ ئاکیۆ مۆریتا بوو، یهکیک بوو لە دامەزرێنەری کۆمپانیای سۆنی، مۆریتا گەشتیکی کردبوو بۆ ئەمریکا و سەردانی فرۆشگا جۆراوجۆرەکانی کردبوو کە بەرەمەکانی سۆنییان دەفرۆشت، بۆ ئەوهی فیدبایکی راستەوخۆی کریانانی سۆنی وەرگیرێت.

هەمیشە قایلکەر بن

ئێستا دوا خالی گەرم لە بواری پەيوەندیکردندا دەکۆڵنەوه. سەرکردهکان زۆر لێهاتوون لە قبۆلکردنی بابەتە جۆراوجۆرەکان بە کەمترین فشار لەسەر ئەوانی تر. سەرکردهکان هەمیشە کەسانی تر رازی دەکەن کە هەندیک شت قبۆل بکەن. سەرکردهکان خەلک رازی دەکەن کە دیدگا و ئامانج و ھۆکارەکانی ریکخواهە کە قبۆل بکەن، ھەروەھا فەرمانبەران رازی دەکەن پابەندبن بە کاری جدیدتر و درێژخایەنتر و بەرپرسیاریتی زیاتر قبۆل بکەن. هەموو سەرکردهکان ئەم توانایە

قایلکردنهیان ههیه. جگه لهوش سهرکردهکان توانای دانوستان و سازشیان ههیه. توانای باشیان ههیه بۆ دۆزینهوهی چارهسهری بردنهوه-بردنهوه. کۆکردنهوهی کهسانی خاوهن تێروانین و پێویستی و ههڵوێستی جیاواز و هاوئاهاهنگی ئهم بۆچوونانه بهمهههستی هاوکاریکردن بۆ گهیشتن به ئامانجهکانی رێکخراو، یهکیکه له ئهرکه سهرهکییهکانی سهرکردهیهک.

بهشی نویهه

سەرکردهکان له بارودوخه سهختهکان فیر دهبن

سەرکردهکان هه‌رگیز وشه‌ی "شکست" به‌کار ناهێنن. هه‌رگیز بژارده‌یه‌کیان نییه به ناوی شکست. سەرکردهکان له ئەزموونه نه‌رێنیه‌کان و ناسته‌نگه کاتیه‌کان فیر دهبن که له‌به‌رده‌میان داده‌نریت، به‌لام هه‌رگیز وه‌ک شکست نازانن. ئۆریسن سویت ماردن (نوو سه‌ری پالنه‌ری) له شوێنیک بۆ که‌سیک نووسیه‌یه‌تی: ((بۆ که‌سیک که ده‌سه‌لاتی خۆی به‌کارده‌هێنیت ئه‌و خۆی به‌ دۆراو نازانیت، شتیک نیه به‌ ناوی شکست بۆ که‌سیک که هه‌واییکی یه‌کلاکه‌ره‌وه و ئیراده‌یه‌کی نه‌شکاوی هه‌یه‌یت. بۆ که‌سیک که هه‌موو جاریک دوا‌ی که‌وتن هه‌ستیه‌وه و وه‌ک تۆپی لاستیکیک له‌ به‌ر به‌ستیه‌وه ده‌که‌رێته‌وه دوا‌وه، شتیک نییه به‌ ناوی شکست بۆ که‌سیک که به‌ره‌نگاری ده‌کات کاتیک هه‌موو که‌سیکی تر وازی لێده‌هێنیت و کاتیک هه‌مووانی تر وازیان لێده‌هێنن.

رۆژیک به‌ریوه‌یه‌ریکی گه‌نج له توماس ج. واتسون (دامه‌زرینه‌ری کۆمپانیای IBM) پرسیا‌ری کرد: "چۆن بتوانم خیراتر پێشبه‌که‌رم له ژیا‌نی پیشه‌یی خۆمدا؟"

واتسون له وه‌لامدا وتی: ((خیرایی شکسته‌که‌ت دوو هینده زیاد بکه، به واتایه‌کی تر تا زیاتر شکست بهین و لئی فیربن، خیراتر سهرده‌که‌ون.

ته‌نا‌هت هه‌ندیک له سهرکرده‌کان ده‌لین: "ئه‌گهر بمانه‌ویت له بازاردا سهرکه‌وتوو‌تر بین، پئویسته خیراتر وانه فیربین". ئه‌گهر سالانه له‌بری یه‌ک یان دوو شکست، سالانه ده یان بیست شکست به‌خۆوه بینی، ئه‌وا ئه‌گهری گه‌شتن به پێگه و زانیارییه د‌خ‌وا‌زم‌که و ز‌ا‌لب‌وون به‌سهر بازاردا زیاتر ده‌بیت.

چاره‌سهر ئاراسته بن

سهرکرده‌کان چاره‌سهر ئاراسته‌ن و ههر بۆیه ده‌توانن ئارام بن. ز‌ا‌لب‌وون به‌سهر ئاسته‌نگ و قه‌یرانه‌کاندا، ئه‌گهر کیشه‌یه‌ک ڕوویدا، سهرکرده‌کان زیاتر بیر له ڕینگایه‌ک ده‌که‌نه‌وه بۆ مامه‌له‌کردن له‌گه‌ڵیدا و به‌د‌و‌ای دۆزینه‌وه‌ی که‌سی هه‌له‌دا ناگه‌ڕین و تاوانباری بکه‌ن.

له کتێبه‌که‌مدا به‌ناونیشانی "خالی قه‌یران" باسم له چه‌ند هه‌نگاوێکی گ‌ر‌ن‌گ کرد که پئویسته سهرکرده‌کان بی‌گ‌ر‌نه‌بهر بۆ ڕووبه‌ڕووب‌وونه‌وه‌ی قه‌یران و ئاسته‌نگه‌کان (گه‌وره و بچوک). ئهم هه‌نگاوانه بریتین له:

- ئارام به و نی‌گه‌ران و تو‌ره‌به مه‌به. بی‌گومان ئهم کۆنترۆڵ‌کردنی سۆز‌مه‌کان به وشه ئاسانه، به‌لام راستیه‌که ئه‌وه‌یه سهرکرده‌کان به ئارامی ده‌م‌ینه‌وه و ڕوونی ده‌روونی خۆیان لهم بارودۆ‌خانه‌دا، چونکه به بۆ‌چ‌وونی ئه‌وان تو‌ره‌بوون بۆ کیشه‌یه‌ک که ناتوانین بی‌گه‌ڕین، کارێکی بیه‌وده‌یه.
- متمانه‌ت به تواناکانت هه‌بیت. له ڕابردودا به سهرکه‌وتوویی قه‌یرانه‌کانت تێپه‌راندووه و ئهمجاره‌ش ئهم توانایه‌ت ده‌بیت. ئازایه‌تیه‌ت هه‌بیت به‌ره‌و پێشه‌وه بچیت، به‌هۆی شه‌پۆلی له‌ناکاوی

کێشه‌کانه‌وه هێزێ له‌ده‌ست مه‌ده. خێرا هه‌نگاو بنێن بۆ مامه‌له‌کردن له‌گه‌ڵ کێشه‌کان.

- زانیاری کۆبکەر مه‌وه پێش ئه‌وه‌ی هه‌ر بڕیارێک بده‌یت، سه‌ره‌تا به‌ ته‌واوی بزانه‌ کێشه‌که چیه‌ و هه‌موو لایه‌نه‌کانی پێشکته.
- ئی‌داره‌ی قه‌یرانه‌کان بکه. به‌رپر سياريتی چاره‌سه‌رکردنی کێشه‌که قبول بکه‌ن، پلان دا بنێن و کێشه‌که چاره‌سه‌ر بکه‌ن.
- په‌یوه‌ندی کاریگه‌رت هه‌بێت له‌گه‌ڵ که‌سانی تر به‌ به‌رده‌وامی.
- خه‌ڵک ئاگادار بکه‌ر مه‌وه، که‌می زانیاری دۆخه‌که خراپتر ده‌کات.
- ده‌ستنی‌شانکردنی ئاسته‌نگه‌کان و لا‌بردنی ئه‌و به‌ربه‌سته
- سنووردارانه‌ی که‌ کاریگه‌ری و خێرای چاره‌سه‌ری قه‌یرانه‌کان که‌م ده‌که‌نه‌وه. تا ده‌توانی دا‌هێنه‌ری خۆت ده‌ربه‌ره‌ پرێگه‌ چاره‌ی جیاوازی پێش‌نیار بکه.
- پرێنازیکی هێرش‌که‌رانه بگره‌به‌ر. دۆخه‌که هه‌ڵبسه‌نگینه، زانیاری کۆبکه‌نه‌وه و دواتر پرێگه‌یه‌کی پێشه‌وه بگره‌به‌ر.
- شته‌کان به‌ ساده‌یی به‌هێڵنه‌وه، ره‌نگه‌ قه‌یرانی‌ک لایه‌نی جیاوازی هه‌بێت و پێویستی به‌ چاره‌سه‌ری جیاواز هه‌بێت. ته‌نها سه‌رنج‌ت له‌سه‌ر گرن‌گه‌ری نه‌کان بێت.
- هه‌رگیز بنه‌ما ئه‌خلاقیه‌کانت پێشێل مه‌که. گرن‌گ نییه‌ ئه‌و قه‌یرانه‌ یان ته‌حه‌دايه‌ چه‌نده کاریگه‌ری خراپی له‌سه‌ر می‌ژوو و تیروانی‌نت بۆ ئه‌وانی تر هه‌یه، هه‌رگیز نابێت بنه‌ما ئه‌خلاقیه‌کانت پێشێل بکه‌یت.
- له‌بیرت بێت که‌ که‌سانی تر چاودێری هه‌موو ره‌فتاریکت ده‌که‌ن.
- خۆراگر به‌ تا دوا‌جار سه‌رکه‌وتن به‌ده‌ست ده‌هێنیت. چاره‌سه‌رکردنی کێشه‌که چه‌نده قورس بێت یان چه‌ند کانت ده‌وێت، هه‌رگیز نابێت واز به‌هێنیت.

هونهرمه‌ندانی گۆرانکاری

سەرکردایهتی تا ڕادهیهکی زۆر په‌یوه‌ندی به بارودۆخ هه‌یه. زۆرێک له سەرکرده‌کان ته‌نها به‌هۆی ئهو بارودۆخانه‌وه ده‌گه‌نه پێگه‌ی سەرکردایهتی که سهره‌ڵده‌دن. من چه‌ندین ژن و پیاوم بێنیوه که سالانێکه له پێگه‌یه‌کی ئاساییدا له ڕێکخراوی‌کدا ناماده‌ بوون و ته‌نها به‌ هۆی ڕوودانی گێژاو یان ڕووداوی نه‌رێنی به‌ ئاراسته‌ی بزووتنه‌وه‌ی ڕێکخراومه‌که گه‌یشتوونه‌ته پۆستی سەرکردایهتی، هه‌روه‌ها زۆر که‌سم بێنیوه که له هه‌ندێک پۆستی سەرکردایهتیدا زۆر به‌نرخ بوون به‌لام له پۆسته‌کانی تردا به‌ هیچ شێوه‌یه‌ک توانای سەرکردایهتی‌کردنیان نه‌بوو. هه‌ندێک که‌س له بارودۆخی سه‌قامگیردا سەرکرده‌ی باشن و هه‌ندێکی تر ده‌توانن له بارودۆخی پشێو و گرژدا سەرکرده‌ی باش بن. ئهم‌ڕۆ له ئهمریکا سەرکرده‌کانی کارگه‌ ئابوریه‌کان هه‌ندێک جار وه‌ک هونه‌رمه‌ندی گۆرانکار مامه‌له‌ ده‌که‌ن، هه‌رکاتێک کۆمپانیایه‌ک له لێواری دارماندا بوو به‌هۆی کێشه‌ی دارایی جددی یان گۆرانکاری له بازاردا، ئهم هونه‌رمه‌نده گۆرانکارییانه‌ دێنه‌ کرداره‌وه. ئهم سەرکرده‌نه‌ ده‌توانن کۆمپانیایه‌که له لێواری دارماندا ڕێکبخه‌نه‌وه و بێخه‌نه‌وه سهر ڕێژه‌ی خۆی. هه‌ندێک جار ته‌نها له ماوه‌ی چه‌ند هه‌فته‌یه‌کدا ئهم کاره‌ ده‌که‌ن دوا‌ی ئه‌وه‌ی هه‌ول‌ه‌کانی پێشوو‌ی سەرکردایهتی شکستیان هێناوه، بۆیه سەرکردایهتی بارودۆخی هه‌یه و بارودۆخی نه‌رێنی توانای سەرکرده‌ گه‌وره‌کان ئاشکرا ده‌کات، بۆیه هه‌رکاتێک ڕووبه‌رووی دۆخی ناخۆش بووینه‌وه، وه‌ک ده‌رفه‌تێک به‌کاری به‌هێنه، فێربه‌ توانا سهرسور هێنه‌ر مه‌کانت پێشان به‌ده‌یت که پێویسته‌ بۆ سەرکردایهتی‌کردن. ڕووداوه به‌ده‌بته‌که‌ن ده‌رفه‌تێکه که لهم ماوه‌یدا سەرکرده‌ راسته‌قینه‌کان ده‌ناسرێنه‌وه، ئیپیکتیتۆس، فیله‌سوفی کۆنی یۆنانی له شوێنێکدا ده‌لێت "بارودۆخی به‌ده‌بته‌" مرو‌ف ناکاته مرو‌ف، به‌لکو لهم بارودۆخانه‌دا تاییه‌تمه‌ندی راسته‌قینه‌ی مرو‌ف بۆی

ئاشکرا ده‌بیټ، به‌کورتی ، له دۆخه سه‌خته‌کاندا یه که سەرکرده‌کان راسته‌قینه
ده‌رده‌که‌ون.

به‌شی ده‌یه‌م

تیمیکی پال‌هوان دروست بکه

کاتیک ده‌لین کەس سەرکرده له‌دایک نابیت و ورده ورده ئەم تاییه‌تمەندییه به‌ده‌ست ده‌هینیت، مەبەستیشمان ئەو‌یه که ئەو تاییه‌تمەندییه سەر‌مکییه‌ی که م‌ر‌و‌ف ده‌خاته سەر رینگای پیش‌کەوتنی خیرا له‌ ب‌واری به‌ری‌و‌ه‌بردندا و ده‌یکاته پیش‌ه‌نگ له‌ ب‌وار م‌ک‌ه‌یدا، ئەو تواناییه‌یه که ئاش پال‌ه‌وانه‌ ب‌و دروست‌کردنی تیمیک، که توانای کۆ‌کردن‌ه‌وی خەڵکه‌ ب‌و ئەو‌ی به‌ هاو‌ناه‌ه‌نگی کار‌ب‌که‌ن و ئامانجی گ‌ه‌وره‌ به‌ده‌ست‌ب‌ه‌ینن.

ئەو حەوت ب‌نه‌ما گ‌ر‌نگ‌ه‌ی که ده‌بیت له‌ب‌ه‌ر‌چ‌او ب‌گیرین ب‌و ئەو‌ی تیمیکی ب‌راوه‌ دروست ب‌کریت بریتین له‌:

- ۱- پ‌ه‌روه‌رده‌ کردن و س‌ه‌ر‌و‌ک‌یک‌ی ش‌ه‌فاف و دیاری‌ک‌راو . ه‌ه‌موو ک‌ه‌س‌یک له‌ تیم‌ه‌که‌دا ده‌زانیت ک‌ی ب‌ریاری ک‌وتایی ده‌دات. ک‌ه‌س‌یک س‌ه‌ر‌کرده‌ی تیم‌ه‌که‌یه، ه‌ه‌روه‌ها ه‌ه‌مووان ده‌زانن ک‌ی س‌ه‌ر‌و‌که، س‌ه‌ر‌کرده‌ ب‌راوه‌کان ک‌ه‌سانی باش له‌ ده‌وری خ‌ویان ک‌ۆده‌ک‌ه‌ن‌ه‌وه. به‌ تاوت‌و‌ی کردنی تاییه‌تمەندی م‌ر‌و‌قه‌کان ک‌ه‌س‌یک ب‌و تیم‌ه‌که‌ی خ‌ویان ه‌ه‌ل‌ده‌ب‌ژیرن که ده‌توانن تاییه‌تمەندی‌ه‌کانی ئەو ک‌ه‌سه ده‌ست‌نیشان ب‌ک‌ه‌یس‌ه‌ر‌کرده‌یه‌ک.. س‌ه‌ر‌کرده‌یه‌کی به‌ه‌یز ه‌ه‌م‌یشه‌ ک‌ه‌سان‌یک ه‌ه‌ل‌ده‌ب‌ژیریت که له‌ خ‌وی باشت‌رن و س‌ه‌ر‌کرده‌یه‌کی لاواز ه‌ه‌م‌یشه‌ ک‌ه‌سان‌یک ه‌ه‌ل‌ده‌ب‌ژیریت که له‌ خ‌وی لاواز‌ترن.

2- گرنگیدانیکی زۆر به پراهنان و پهره‌پێدانی توانا مروّییه‌کان. بۆ دروستکردنی تیمیکی براوه پێویسته ههموو سهرنجه‌كانت له‌سهر پالنه‌ر و به‌هێزکردنی و هاندانی پراهنان و نوێکردنه‌وه‌ی لێهاتووێی و تواناكانی كه‌سه‌كانت چر بکه‌ینه‌وه.

3- زۆر جه‌ختکردنه‌وه له‌سهر پلاندانان. بۆ ئهم کاره، پێویستت به یه‌ك شته و ئه‌ویش کۆکردنه‌وه‌ی زانیارییه. هارۆلد جینین له کتێبه به‌نرخه‌کهیدا سه‌بارت به به‌ریوه‌بردن، T ئاماژه به گرنگییه‌کی گه‌وره‌ی کۆکردنه‌وه‌ی زانیاری ده‌کات. هه‌رگیز زانیاری یان زانیاری گریمانه‌یی و نه‌گه‌ری به‌کارناهێنیت. به‌و شته پرازی مه‌به که هیوای ئه‌وه ده‌خوازیت راست بێت و پێویسته هه‌میشه زانیاری راسته‌قینه و دروست به‌ده‌ست به‌ی‌نیت، جینین پێی وابوو که زانیاری هه‌رگیز درۆ ناکات و توانای پلاندانان و حیسابکردنی دروست په‌یوه‌سته به زانیاری دروستی بازاره‌وه، ئه‌گه‌ر سه‌یری ئه‌دای کارمه‌کت بکه‌یت له تیمیکی براوه یان فهرمانده‌یه‌کی براوت هه‌بیت و بۆت ده‌رده‌که‌وێت که له شه‌ره گه‌وره‌کاندا لایه‌نی براوه هه‌میشه به باشی ئاگاداره. تیمه براوه‌کان هه‌میشه زانیاری دروست و مه‌رده‌گرن و له پلاندانانیاندا به‌کاری ده‌هێنن، پره‌نگه توانای سوپای به‌ریتانیای بۆ شیکردنه‌وه‌ی ئه‌و په‌یامه نه‌هێنانه‌ی که له نێوان فهرمانده‌کان و بنکه سه‌ربازیه‌کانی سوپای ئه‌لمانیای نازیدا ئالوگۆر ده‌کڕین، یه‌کیک بێت له هۆکاره سه‌ره‌کییه‌کانی سه‌رکه‌وتنی هاوپه‌یمانه‌کان له جه‌نگی جیهانی دوومه‌دا.

هه‌روه‌ها پێویسته پلانیکی دا‌بر‌ئ‌زیت بۆ مامه‌له‌کردن له‌گه‌ڵ شکست. یه‌کیک له تاییه‌تمه‌ندییه سه‌ره‌کییه‌کانی فهرمانده گه‌وره‌کان ئه‌وه‌یه که کاتیکی ده‌چنه به‌ره‌م‌ه‌کانی جه‌نگ به‌بێ گوێدانه ئه‌و هه‌لومه‌رجه‌ی که هه‌ن، بژاردی پاشه‌کشه و سه‌رسو‌رمانی دو‌ژمن‌یش له‌به‌رچاو ده‌گرن. بۆ نمونه له شه‌ری واته‌رو، ویلنگتۆن ۱۷ هه‌زار سه‌ربازه به‌ئ‌زمونه‌کانی وه‌ک هێزێکی یه‌ده‌گ له پشت به‌ره‌مه‌که‌وه هێشته‌وه بۆ ئه‌وه‌ی له ئه‌گه‌ری شکست له شه‌ره‌که‌دا و پێویستی پاشه‌کشه به‌کاری به‌هێنن. هه‌رچه‌نده له‌م شه‌ره‌دا نزیک بوو له لێواری شکست، به‌لام هێشتا ئه‌و هێزه یارمه‌تیده‌رانه‌ی به‌کار نه‌هێنا. ئه‌گه‌ر ئه‌و هێزانه‌ی به‌کاره‌ینابا، ده‌یتوانی زۆر

به‌خێرای سهر‌به‌هوێت و له‌ لیواری شکستدا نه‌بوایه، فهرمانده‌کان هه‌میشه پلانیکیان هه‌یه بۆ مامه‌له‌کردن له‌گه‌ڵ خراپترین دهرئه‌نجام، سهر‌کرده‌یه‌ک پلان داده‌ریژیت به‌بێ ئه‌وه‌ی ڕه‌چاوی خراپترین دهرئه‌نجام بکات، به‌ی‌گومان هه‌له‌ی کوشنده له‌ سهر‌کردایه‌تی ڕیک‌خراوه‌که‌دا ئه‌نجام دهدات.

٤ - هه‌ڵبژاردنی وردی ئه‌رکه‌کان. وه‌ک سهر‌کرده‌یه‌ک که‌سانی باش داده‌مزرینیت و ئه‌رکی گونجاو بۆ هه‌ریه‌که‌ی‌کیان دیاری ده‌که‌یت بۆ ئه‌وه‌ی زۆرترین سوود به‌ ڕیک‌خراوه‌که‌ بگه‌یه‌نن، شتێکی جیاوازیان پێده‌، پێگه‌ی ڕیک‌خراوه‌یی خۆیان بگۆرن بۆ ئه‌وه‌ی ده‌ستنیسانی بکه‌ی که‌ زۆرترین توانایان له‌ چ بوارێک دا هه‌یه .

5- توانای دوورخستنه‌وه‌ی که‌سانی ناشایسته. ئه‌گه‌ر ئه‌و که‌سانه‌ی هه‌ڵبژاردوه توانای پێشکه‌شکردنی خزمه‌تگوزاری به‌رخیان بۆ ڕیک‌خراوه‌که‌ نه‌بوو، پێویسته به‌ زووترین کات داوی لێبوردنیان لێبکه‌یت و به‌م شیوه‌یه له‌ ڕیک‌خراوه‌که‌ت دووریان بکه‌یتوه. چونکه تا زیاتر ته‌حه‌مولی که‌سانی ناشایسته له‌ ڕیک‌خراوه‌که‌تدا بکه‌یت، ئه‌وانی تر به‌ سهر‌کرده‌یه‌کی ناشایسته ده‌نزانن، هه‌روه‌ها تۆ ئه‌و بیرۆکه‌یه به‌هێز ده‌که‌یت که‌ ده‌توانیت له‌و ڕیک‌خراوه‌دا ناشایسته بیت و ئاسایشی کارت هه‌بیت. ئه‌م دۆخه ده‌بێته هۆی که‌م‌کردنه‌وه‌ی پالنه‌ره‌کانی ئه‌وانی تر و له‌ ئه‌نجامدا که‌م‌کردنه‌وه‌ی ئه‌و خزمه‌تگوزارییه به‌ر‌خانه‌ی که‌ پێشکه‌شی ڕیک‌خراوه‌که‌ ده‌کهن.

6 په‌یوه‌ندی باشت‌ر. یه‌که‌یک له‌ خا‌له لاوازه سهر‌مه‌کییه‌کانی هه‌ر ڕیک‌خراوێک نه‌بوونی په‌یوه‌ندییه تێیدا، نه‌بوونی په‌یوه‌ندی واته نه‌بوونی ڕۆیشتنی زانیاری پێویست له‌ نێوان چینه‌کانی سهر‌وه و خواروه، هه‌روه‌ها چینه‌کانی خواروه.. بۆ ئه‌وه‌ی تێپه‌کی پالنه‌وان هه‌بیت، ده‌بیت په‌یوه‌ندی ئازادمان هه‌بیت بۆ ئه‌وه‌ی خه‌ڵک بتوانن به‌ ئاسانی ئه‌و زانیاریانه‌ی که‌ پێویستیانه له‌ هه‌موو به‌شێکی ڕیک‌خراوه‌که‌ وه‌ربگرن.

7- پابه‌ندبوون به سەرکردایهتی . پابه‌ندبوون به سەرکردایهتی تاکه هۆکاریکه که ده‌توانیت پالنه‌ریک بێت بۆ کارمه‌ندان به مانایه‌کی راسته‌قینه. کاتیک مروڤ به‌یانیه‌که‌ی به نامانجی سەرکرده و باشترین ده‌ست پنده‌کات، ئه‌وا به درێژایی رۆژه‌که وروژاندن و پابه‌ندبوونیکی به‌رزى ده‌بێت. هه‌ر بۆیه سەرکرده‌کان هه‌میشه شت‌گه‌لیکی وه‌ک سەرکه‌وتن و باشتر بوون له‌وانی تر له‌ مێشکیاندايه.

بهشی یازدهیه

تیشک خسته سەر ئهجامهکان

سەرکردهکان زیاتر ئاراستهیی ئهجامهکانن نهک چالاکییهکان. ئهگەر ئهو کارهی که ئهجامی دهدهیت نهتباته سەر ئهجامیکی بهرخ، له راستیدا کاریکی بی نرخه، سەرکردهکان ههمیشه ئهو ئهجامه لهبهرچاو دهکهن که لێیان چاوهروان دهکریت. بۆ گهیشتن به ئهجامهکه دهبیت ئهم چوار پرسیاره گرنگه چهندین جار له خۆت بکهیت.

1 کام له چالاکییهکانم زۆرترین بهها دههینین؟ چ شتیک دهتوانیت بکهیت بۆ ئهو زۆرترین بهها بۆ کار و ریکخراومهکت دروست بکهیت؟ ئهمانه ئهو چالاکییهکانه که پێویسته سهرنجیان لهسهر بیت.

2- بهشهکانی ئهجامه سهرمهکییهکانم چین؟ دهگمهنه پۆستیکی ریکخراو زیاتر له پینچ بۆ ههوت بهشی سهرمکی ئهجامهکانی ههیت. پێویسته لهم بوارانهدا بهرخترین ئهجام بهدهست بهینیت بۆ ئهو یهتوانیت به سهرکهوتوویی ههموو بهرپرسیاریتیهکانت جیهجی بکهیت. دواي دهستنیشانکردنی بهشی ئهجامه سهرمهکییهکان، پێویسته بهرزترین پێومهرهکانی کارایی بۆ دابننیت و ههولبهیت ئهم

ستاندارده دانراوانه به‌ده‌سته‌بهنیت. له‌بیرت نه‌چیت که کهسانی تر چاودیری تو ده‌کهن.

۳- کام کارمیه که ده‌توانم بیکهم (و تهنه‌ها من ده‌توانم بیکهم) که نه‌گهر به باشی نه‌نجام بدریت، زۆرتزین به‌ها بو کۆمپانیاکه ده‌هینیت؟ ئیوه ئهرک و به‌رپرسیارنیتان هه‌یه که ده‌بیت به تهنه‌ها خۆت جیه‌جیه‌ی بکه‌ن، و نه‌گهر نه‌یکهن، به هه‌چ شیه‌یه‌ک به نه‌نجام ناگهن.

4- به‌نرخترین سوود چیه‌یه که ده‌توانم له کاته‌کانم و مر بگرم؟ نه‌مه پرسیاریکی زۆر کلیدی و گرنگه، ئهرک هه‌یه تهنه‌ها تو ده‌توانیت بیکه‌یت. زۆریک له سەرکرده‌کان ناتوانن هه‌موو ئهرکه‌کانیان جیه‌جیه‌ی بکه‌ن، چونکه پشت به نه‌نجامدانی ئهو ئهرک و چالاکیانه ده‌به‌ستن که له راستیدا گرنگ نین. باشترین سەرکرده‌کان ده‌زانن که ده‌بی بو چ بابهنیک موچه‌به‌ن و هه‌روه‌ها چ کاریک به‌شیک له چاومروانیه‌کانی کۆمپانیاکه‌یان نه‌یه.

ئه‌وله‌ویه‌ته‌کان دیاری بکه

یه‌کیک له کارامه‌یی سهره‌کی بو به‌ده‌سته‌بهنانی نه‌نجامه به‌نرخه‌کان بریتیه له توانای یه‌که‌مایه‌تیدان به‌و ئهرکه‌نه‌ی که له‌به‌ر ده‌ستدان. زانینی ئهو چالاکیانه‌ی زۆرتزین به‌هایان هه‌یه به تهنه‌یا به‌س نییه. سەرکرده‌کان ئهرکه جیاوازه‌کان له پێشینه داده‌نن و به‌م شیه‌یه تهنه‌ها کار له‌سه‌ر گرنگترین و به‌نرخترین چالاکیه‌کان ده‌کهن.

یه‌کیک له شیوازه کاریگهره‌کان بو یه‌که‌مایه‌تی دانانی ئهرکه‌کان به‌کاره‌ینانی شیوازی ABCDE یه، بو ئه‌مه‌ش سهره‌تا ده‌بیت هه‌موو ئهرکه‌کانت لیست بکه‌یت و ئه‌وله‌ویه‌ته‌کانیان دیاری بکه‌یت. ئهو چالاکیه‌ی که ئه‌وله‌ویه‌ت A ی هه‌یه چالاکیه‌کی گرنگه که ده‌بیت نه‌نجام بدریت، نه‌نجامنه‌دانی ئهم پۆله ئهرکه لیکه‌وته‌ی خراپی به‌دواوه ده‌بیت. ره‌نگه ته‌رخانه‌کردنی جو‌ری A ی تو زیاتر له یه‌ک بیت، له‌م

حالتەدا دەتوانیت سەردێرەکانی A-2-1-A و هتد بەکاربەھێنیت بۆ دیاریکردنی ریزبەندیکەیان. لە نۆ ئێماندا A-1 گەرنەگرتن ئەرکە کە ڕووبەر ووت دەبێتەو، دوای ئێوە A-2 یە.

ئەرکی جۆری B ئەرکێکە کە پێویستە تەواو بکەیت و جێھێشتنی دەتوانیت لیکەوتە ی نەڕینی ھەبێت. بەلام ئێمە دەرئەنجامانە بەقەدەر ئەنجامەکانی ئەنجامەدانی چالاکیەکانی جۆری A توند نین. نابێت کار لەسەر ئەرکەکانی جۆری B بکەیت تاوەکو ئەرکەکانی جۆری A ت ھەبێت. چالاکیەکانی جۆری C ئێمە شتانەن کە باشن و چێزبەخشن، بەلام هیچ ئەنجامێکی نەڕینی و نەڕینیان لەسەر گەشەپێدانی پێشە و ریکخراوەیی نییە.

خوێندنەوێ گۆڤار یان ڕۆژنامەیەک ڕەنگە چێزبەخشن بێت و ئەرکەری ئێوە ھەبە زیاتر دەربارە ی کاروباری سیاسی بزانیت. یان داڕێژکردنی وەرزشکردن، بەلام هیچ بەھایەک بۆ کارمەکت نەھێنیت. ھەرگیز مەچۆ بۆ چالاکیەکانی جۆری C لە کاتی کدا ھێشتا ئەرکی جۆری B ماوە. ئەرکەکانی جۆری D بریتین لە چالاکیەکان کە دەتوانیت بیدەیت بە کەسیکی تر، یەکیک لە پەرسنێ گەرنەگەکانی بەرپەرەردن ئێوەیە کە ھەموو شتێک کە دەتوانیت ڕادەست بکەیت، ڕاسپێردریت. ئێمەندە ئەرکت لەبەر دەمداوە کە تەنھا خۆت دەتوانی مامەڵە ی لەگەڵ بکەیت و باشتر وایە کاتەکانت بەسەر نەبەیت بۆ ئێمە کارانە ی کە دەتوانیت بە کەسانی تر بسپێردریت، لەخۆت بپرسە: "کام کارە دەتوانم بیکەم و تەنھا من دەتوانم بیکەم و زۆرترین شت دەھێنیت". ئەنجام و سوودەکانی بۆ کۆمپانیاکە؟ ئەرکە نەتوانی وەلامی ئێمە پەرسیارە بدۆزیتەو، دەتوانیت داوا لە کەسیکی تر بکەیت وەلامی بداتەو. ھەروەھا ئاگادار بە لە یەکمەیتەدان بە ئەرکەکان بۆ ئێوە ی نابێت ئەرکەکانی D ئەنجام بەدەیت کاتیک ئەرکی C ماوە.

چالاکیەکانی جۆری E ئێمە چالاکیانەن کە پێویستە بە تەواو نەھێنرین. تەنھەت نابێت ئێمە جۆرە ئەرکانە لەسەر مێزەمەکت بن. ئێمە جۆرە ئەرکانە هیچ ئەنجام و

به‌کاره‌یانێکیان نییه، ڕه‌نگه‌ ئهو ئهرکانه له ڕابردوودا به‌نرخ بوون، به‌لام ئیستا سوودیان بوو توو نه‌ماوه، ڕه‌نگه‌ ههر له‌سه‌ر هتاوه نه‌ده‌بوو ئه‌نجامی بده‌یت، خسته‌ی کارمکه‌ت به‌سه‌ره‌وه.

شتێکی گ‌رنگ له‌ به‌کاره‌ینانی شێوازی یه‌که‌مایه‌تیدان به‌ ABCDE ئه‌وه‌یه‌ که ههرگیز نابێت کار له‌سه‌ر چالاکیه‌کی که‌م ئه‌وه‌یه‌ت به‌که‌یت کاتیک ئهرکیکی گ‌رنگ‌تر هه‌یه، له‌سه‌ر ئهو چالاکیانه کار مه‌که‌ که پێشه‌نگایه‌تی نزمیان هه‌یه.

سهرنج‌دانی کارمه‌ندان له‌سه‌ر کاریگه‌ری چڕ به‌که‌وه

سهرکرده‌کان بواره سه‌ر مکییه‌کانی ئه‌نجامه‌کان ده‌گه‌یه‌ن به‌ کارمه‌نده‌کانیان له‌ هه‌مان کاتدا سه‌رنجیان له‌سه‌ر ئامانه‌کانیان ده‌بێت و هانیان ده‌ده‌ن که ئهرکه گ‌رنگه‌کانیان له‌ پێشه‌ندا دابنێن. سهرکرده‌کان ده‌زانن که توانای ته‌رکیزکردن له‌سه‌ر ئهو ئهرکانه‌ی زۆرترین ئه‌نجام ده‌هێنن ته‌نها کلیلێ به‌ده‌سته‌ینانی گه‌وره‌ترین کاریگه‌ریی م‌رو‌ویی نییه، به‌ل‌کو کلیلێ به‌ده‌سته‌ینانی کاریگه‌ریی ڕیک‌خراوه‌یی و سهرکردایه‌تیشه.

ئه‌گه‌ر ئهو کارانه به‌که‌یت که له‌ لیستی بواره سه‌ر مکییه‌کانی ئه‌نجامه‌کاندا نین، ته‌نانه‌ت ئه‌گه‌ر زۆر باشیش ئه‌نجامی بده‌یت، ئه‌وا ئهو ئه‌نجامانه‌ی به‌ده‌ست ده‌هێنن به‌ ههر شێوه‌یه‌ک بێت به‌ها ده‌بن. به‌لام ئه‌گه‌ر یه‌ک یان دوو ئهرکی یه‌که‌مایه‌تی به‌رز به‌ باشی ئه‌نجام بده‌یت، ده‌توانیت ئه‌نجامی‌کی به‌نرخ بوو خۆت و ڕیک‌خراوه‌که‌ دروست به‌که‌یت.

بەشی دوایە هەمین

خولای سەرکردایەتی

سەرکردەکان حەزیکى بەهێزىيان هەیه بۆ سەرکردایەتیکردن و ئاراستەکردنى شتەکان. جینگای سەرنجە بزانی سەرکردەکان پشت بەخویان دەبەستن و زۆر خۆسەنتەرن، بە واتایەکی تر سەرکردەکانی تر مروڤى سەربەخۆن و ئارەزووی زۆریان هەیه بۆ کۆنترۆڵکردنى شتەکان، ئەوان حەز دەکەن خویان بپاردر بن.

بەم دۆخەشموه سەرکردەکان دەزانن بۆ ئەوهی پینگەى سەربەخۆی و کۆنترۆڵکردن بەدەست بهێنن، سەرەتا دەبێت فیری گوپرایەلى بن. ئەو فەرمانانەى که وەریدەگرن بە باشی جێبەجێ دەکەن. هەموو فەرماندە سەربازییه گەورەکان سەردەمانیک سەرباز بوون و فیربوون چۆن بە باشی پابەندى فەرمانەکان بن.

سەرکردەکان مەیلیان زۆریان هەیه فەرماندەیی بکەن. سەرسامن بە کۆنترۆڵکردنى کاروبارەکان و قبوڵکردنى بەرپرسیاریتی. زۆر کەس نایانەویت ببە سەرکردە، پیویست ناکات هەموو مروڤەکان ببە سەرکردە، بەلام ئەگەر تۆ یەکیکیک لەوانەى خەونى سەرکردایەتیت هەیه و ئارەزووی بەهێز هەیه بۆ ئەوهی کاروبارەکان بگریتە ئەستۆ، دەبێت خۆت ئامادەبکەیت بۆ قبوڵکردنى بەرپرسیاریتی سەرکردایەتی.

بهرپرسیاریتی سەرکردایه‌تی قبول بکه

سەرکردهیه‌ک حهوت بهرپرسیاریتی سهره‌کی ههیه و ئهو بهرپرسیاریتیانه له ههر بارودۆخ و ریکخراوێکدا له‌گه‌ڵیدا ده‌بێت. کەسێک که ده‌یه‌وێت ببنێته سهرکرده، پێویسته هه‌وڵدات له‌م حهوت بواره سهره‌کییه‌ی بهرپرسیاریتییدا سهرکه‌وتوو بێت:

بهرپرسیاریتی یه‌که‌م: دانانی ئامانج و به‌ده‌یه‌ینانی، باشت‌ترین سهرکرده‌کان ئهو ئهرکه‌نه دیاری ده‌که‌ن که ده‌بێت له ههر بوارێکی گ‌رنگی ههر ریکخراوێکدا ئهنجام بدرێن و ده‌توانن ئهو ئامانجانه به‌ده‌یه‌ین. ئهم ئامانجانه بۆ چالاکییه ئابوورییه‌کان بریتین له دانانی ئامانج بۆ گه‌شه‌ی فرۆشتن و قازانج. له قوناغی داها‌تو‌دا، پێویسته هه‌موو پلاندانانی ستراتیژی و به‌بازارکردن له ده‌وری گه‌یشتن به‌م ئامانجانه بێت.

بهرپرسیاریتی دووهم: دا‌ه‌ینان و مارکیتینگ، ته‌نها ئهو کاره مه‌که که ریکخراومه‌که تا ئیستا کردوویه‌تی، به‌م شێوازه ناتوانیت بگه‌یه‌ته ک‌ریاری نوێ، هه‌روه‌ها ناتوانیت هه‌موو ئهو ئامانجانه به‌ده‌ست به‌ی‌نیت که تێیدا یه‌که‌م بهرپرسیاریتی خۆت پێناسه‌ت کردووه. دا‌ه‌ینه‌ر به و دواتر هه‌موو ئهو کارانه‌ی که ده‌یکه‌یت و دروستی ده‌که‌یت بپه‌رۆشه.

بهرپرسیاریتی سێیه‌م: بریاردان و چاره‌سه‌رکردنی کیشه‌کان، تێپه‌راندنی کیشه‌کان و تێپه‌راندنی ئاسته‌نگه‌کانی سهر رێگای سهرکه‌وتن، هه‌روه‌ها بریاردان له بارودۆخه سه‌خته‌کاندا، له ئهرکه‌کانی سهرکرده‌دان، بۆ ئه‌وه‌ی چاره‌سه‌ر بک‌ری‌ت، نه‌بوونی به‌خت له به‌ده‌سته‌یه‌ینانی هه‌روه‌ها هه‌لو‌یستی چاره‌روانه‌کراو به کیشه‌یه‌کی چاره‌سه‌ر نه‌کراو داده‌نرێت.

بهرپرسیاریتی چوارهم: دانانی ئه‌وه‌یه‌ته‌کان و گ‌رنگیدان به ئهرکه سهره‌کییه‌کان هه‌یچ سهرکرده‌یه‌ک ده‌ست‌راگه‌یشتنێکی بێسنووری به سهرچاوه م‌ر‌و‌یه‌یه‌کان، پاره، یان سهرچاوه‌ی دیکه نه‌یه. ههر له‌به‌ر ئهم هۆکاره دیاریکردنی شێوازی گونجاو بۆ

بهکارهێنانی سەرچاومهکانی ڕێکخراو بۆ ئهوهی زۆرترین سود بۆ سهرکهوتنی ڕێکخراو بهیئیت یهکێکه له ئهرکهکانی سهرکرده. کات دهگمهنترین سهرچاوهیه و ئهو سهرکردانهیه که نازانن چۆنییهتی کات بهکارهێنان مهحکوم دهبن به شکست.

بهپرسياریتی پینجهم: که نمونه بوون بۆ کهسانی تر، کارمندان ههمیشه سهرکردهکهیان دهبینن و لاسایی رهفتار و تاییهتمهندییهکانی دهکهنهوه، کهسایهتی و خووی کارکردنت دهیئت نمونهیهکی بهنرخ بیئت بۆ کارمهندهکانت.

بهپرسياریتی شهشهم: قهناعت پیکردن و هاندانی کهسانی تره بۆ ئهوهی شوینت بکهون. سهرکرده پالنهریکه بۆ ئهندامانی تیمی یهکهی یان ڕێکخراوهکهی بۆ قبولکردنی دیدگای ئهرک و ئامانجه تاییهتهکانی که بۆ ڕێکخراوهکه داناهه. سهرکردهیهک که شوینکهوتووی نهیئت، له راستیدا سهرکرده نییه و گرنگ نییه چ پینگهیهکی ڕێکخراوهیی ههیه.

بهپرسياریتی ههوتهمی: بهدواداچوونی ئامانجهکان و گهیشتن بهو ئامانجانه، چاوهروان دهکریت سهرکردهکان بۆ گهیشتن به ئهنجامهکان و ههچ بیانوویهک قبول ناکریت بۆ نهگهیشتن به ئهنجامهکان، بهپرسياریتی ههوتهمی سهرکردایهتی له راستیدا به گرنهترینیان دادهنریت. ههروهک چۆن یاریزانیکی توپی پێ که دهیهوئیت دهست بهسهر توپدا بگریت، سهرکردهیهکیش پیشوازی له بهپرسياریتی دهکات. سهرکردهکان دهیانهوئیت لێرسینهوهیان لهگهڵدا بکریت بۆ بهدهستهێنانی ئهنجام. ئهوان دهیانهوئیت بهپرسيار بن له پالنانی کارمهندانی ڕێکخراوهکه و بهدییهێنانی ئهو ئهنجامانهی که پێویستن بۆ سهرکهوتن. سهرکردهکان زۆر باش دهزانن سهرکهوتن تهنها له ڕیگهی بهشداریکردنی فهرمانبهراوه بهدهست دیت، لهگهڵ ئهوهشدا دهیانهوئیت تاکه کهس بن که لهم نێوهندهدا فهرمان دهن.

ئاماده‌کاری بکه بۆ قبۆلکردنی دەرئەنجامه‌کان

ئەوانەى دەیانەوێت پێشه‌نگایه‌تى بکه‌ن دەرزانن که له کۆتاییدا به‌رپرسیار دەبن له ئەنجامه‌کان جا ئەنجامه‌کان باش بێت یان خراپ، له راستیدا سەرکرده‌کان پێشوازی ده‌کهن له به‌رپرسیاریتی ئەنجامه‌کان. هه‌روه‌ها ئەگەر شتێک به هه‌له ئەنجام بدریت، ئاماده‌ دەبن بۆ قبۆلکردنی لۆمه‌ی ئەوانی تر.

وه‌ک سەرکرده‌یه‌ک نابێت به هیچ هۆکاریک که‌سانی تهرتوانبار بکه‌یت، هه‌رگیز له هیچ بارودۆخێکدا گله‌یی نه‌که‌یت. دەرپرینه‌کانی وه‌ک "چی ده‌بوو ئەگەر..." یان "ئاواته‌خوایم..." به‌کاتنه‌هینی و له قسه‌کردنت بیانسپریه‌وه. ته‌رکیز بکه‌ له‌سەر ئەوه‌ی که ده‌ته‌وێت و چیت ده‌وێت به‌ده‌ستی به‌ی‌نیت، ئەگەر شتێک پێویستی به چاکسازی هه‌بوو، به‌رپرسیاریتی چاکسازی له ئەستۆ بگره‌.

ئەوان دەرزانن قبۆلکردنی به‌رپرسیاریتی دەرئەنجامه‌کانی کاروباره‌کان و له سەرکرده‌کان ده‌کات له روانگه‌ی تاکه‌که‌سیه‌وه هه‌ست به به‌هێزبوون بکه‌ن، که‌سانێک بیانووی جو‌راو‌جو‌ر ده‌هێننه‌وه، که‌سانی دیکه‌ تهرتوانبار ده‌کهن و به‌رده‌وام گله‌یی ده‌کهن. له راستیدا توانا و سه‌قامگیری خۆیان له‌ده‌ست ده‌دن. ئەم که‌سانه قه‌بوڵیان کردوه که هیچ کۆنترۆڵیان به‌سەر یه‌وه‌ی که ڕووده‌دات نیه‌. له به‌رانه‌ر سەرکرده‌کان له‌وباوه‌ ڕه‌ دان که جله‌وی دۆخه‌که‌یان گرتۆته‌ ده‌ست، که‌واته ئەگەر به‌م شێوه‌یه‌ نه‌بوو به هیچ شێوه‌یه‌ک به‌ سەرکرده هه‌ژمار ناکرێن، و هیچ بژارده‌یه‌کیان نه‌ده‌بوو جگه‌ له دەرچوون یان ده‌ستله‌کارکێشانه‌وه. ته‌نانه‌ت پێشه‌نگه‌کانی پله جیاوازه‌کان له کۆمپانیا گه‌وره‌کاندا خۆیان به‌ کاریکی ئازاد دەرزانن به‌ جو‌ریک، ڕۆحیکی هاوشێوه‌ی ڕۆحی کارگیرانیان هه‌یه‌. هه‌ر ئەم ڕۆحه کارئافه‌رینه‌یه که ده‌بێته‌ هۆی به‌هێزبوونی هه‌ستی به‌رپرسیاره‌تی و قه‌بوولکردنی ئەنجامی کاره‌کان.

نێستا باشتترین کاته

ئەگەر خولای سەرکردایهتیت ههیه، مههێله بارودۆخی دهرهکی خاوت بکاتهوه، هه
بۆیه ئهوانه ی خولای سووتینهریان بۆ سەرکردایهتی ههیه چاوهڕێی کاتی گونجاو
ناکهن، نێستا کاتیکی گونجاوه .

بهشیک له کۆمپانیا گهرهکانی جیهان له سهردهمی گهشهسهندنێ ئابووریدا
پیکهینهراون، و آلت دیزنی و بیل هیولیت و دهیفید پارکارد و تۆم واتسۆن
(دامهزرینهری کۆمپانیای ئای بی ئیم) ههموویان ئهو پێشهنگانه بوون که کۆمپانیا
گهرهکانیان له کاتی قهیرانی ئابووری سهختی ئهمریکادا پیکهینا ، ههروهها کۆمپانیا
جۆراوجۆرهکانی وەک FedEx، Hyatt، MTV، و Trader و ههموویان له سهردهمی
گهشهسهندن پیکهاتبوون. لهبیرت بێت ئیمه سهرکردهی زۆرمان نییه له جیهاندا.
ههڕگیز سهرکرده زیاتر لهوه نابێت که پێویستمانه. ههمیشه روبهروی کهمی
سهرکردهین. ئایا خولای سهرکردایهتیت ههیه؟

به‌شی سیزده‌ه‌م

رۆلى متمانەبەخۆبوون لە سەرکردایەتیدا

سەرکردهکان خاومنی متمانه‌به‌خۆبوون و وینه‌ی ئهرێنیان له‌خۆیان هه‌یه و هه‌ست به‌به‌های خۆیان ده‌کهن . متمانه‌به‌خۆبوون واته‌ ئهو ئاسته‌ به‌رژموه‌ندییه‌ی که له‌خۆندا هه‌ته‌، به‌شێکی بنه‌ره‌تییه‌ له‌ متمانه‌ به‌خۆبوون که پێی ده‌وترێت کاریگه‌ری. کاریگه‌ری واته‌ هه‌ستکردن به‌ ئه‌هاتووێی. باشبوون له‌و کاره‌ی که ئه‌نجامی ده‌ده‌یت و توانای به‌ده‌سته‌پێانی ئهو ئه‌نجامانه‌ی که پێویسته‌ وەک سەرکرده‌یه‌ک به‌ده‌ستی به‌پێیت. متمانه‌به‌خۆبوون زۆر گرنگه‌ چونکه‌ ئهو هه‌سته‌ی له‌ناو خۆندا هه‌ته‌. هه‌روه‌ها ئهو بیروباوه‌ڕ و بیرۆکانه‌ی که هه‌ن له‌ قوولایی مێشکه‌ندا، ده‌بیته‌ پرێبه‌رت بۆ ئه‌دای کارمه‌کانی ده‌رمه‌وت . ستیف رۆجه‌رز (به‌رپوه‌به‌ری جێبه‌جێکاری پێشوو) له‌ شوێنیکدا وتی: "شێوازی هه‌ستکردنت به‌خۆت دیاریکه‌ری سه‌ره‌کییه‌ بۆ چۆنیه‌تی ئه‌نجامدانت وەک که‌سیک له‌ شوێنی کارمه‌کت و هه‌روه‌ها وەک به‌رپوه‌به‌ریک". سەرکرده‌یه‌تی پێویستی به‌ ئارامی و ڕوونی و کۆڵنه‌دان هه‌یه و ئێمه‌ توانای بینینی جیهانیان به‌ شێوه‌ی راسته‌قینه‌ و هه‌روه‌ها به‌ زۆریک له‌ تاییه‌تمه‌ندییه‌کانی . سەرکرده‌یه‌ک که‌ ڕووبه‌ڕووی گومان له‌خۆی بێت و هه‌ستی به‌های که‌می هه‌بیّت، ناتوانێت ئهو سه‌فه‌تانه‌ی هه‌بیّت.

په‌نگه‌ ڕینگاکانی زیادکردنی متمانه‌به‌خۆبوون

سەرکرده‌کان خۆیان ده‌ناسن و خۆئاگایی به‌رزیان هه‌یه. کاتیکی پێویست بۆ بێرکردنه‌وه‌ی قوول و خۆراگری ته‌رخان ده‌کهن. سەرکرده‌کان ده‌زانن چی پالنه‌ریان بۆ دروست ده‌کات. ئه‌وان پالنه‌ره‌ راسته‌قینه‌کانیان ده‌زانن. له‌ هه‌مان کاتدا ڕوانگه‌یه‌کی زۆر بابه‌تیانه‌یان به‌رامبه‌ر به‌خۆیان هه‌یه و ئه‌سیری هه‌سته‌ ناوه‌کیانیان نابن، به‌ واتایه‌کی تر، غرور و خۆبه‌گه‌وره‌زانینی ئه‌وتۆیان نییه، به‌لام له‌ هه‌مان کاتدا، زۆر شانازی به‌ خۆیان ده‌کهن.

هه‌ ڕوه‌ ها ته‌ نها کار بۆ ئه‌ وه‌ ده‌ که‌ ن کاریک بکه‌ن که‌ ده‌ توانن زۆر به‌ باشی ئه‌ نجام بده‌ن. به‌ پێی ئه‌ وه‌ ی که‌خۆیان ده‌ ناسن، ته‌ نها کار و ئه‌ رک یان چالاکییه‌ ک قبول ده‌ که‌ ن که‌ به‌ باشترین شێوه‌ توانای ئه‌ نجامدانیان هه‌ یه. ئه‌وان ده‌زانن که‌ هه‌موو کاریک که‌ ئه‌نجامی ده‌ده‌ن کاریگه‌ری ئه‌رێنی یان نه‌رێنی له‌سه‌ر وینه‌ی گشتی خۆیان وه‌ک سەرکرده‌یه‌ک هه‌یه، بۆیه‌ ته‌نها ئه‌و شتانه‌ قبول ده‌کهن که‌ ده‌توانن به‌ باشی ئه‌نجامی بده‌ن.

ئه‌وان سه‌رنجیان له‌سه‌ر خاڵه‌ به‌هێزه‌کانیانه‌ و له‌ خۆیان ده‌پرسن: "ئایا من سیفیه‌ت و توانای ئه‌وهم هه‌یه‌ که‌ ئه‌م کاره‌ به‌ شێوه‌یه‌کی ناوازه‌ ئه‌نجام بده‌م؟" ئایا ئه‌م کاره‌ ده‌توانیت یارمه‌تیه‌م بدات بۆ پێشکه‌وتن؟ ئه‌گه‌ر نه‌توانن شتێک به‌ شێوه‌یه‌کی ئاسایی بکه‌ن، ئه‌وا قبولی ناکهن. هه‌میشه‌ به‌دوای ئه‌نجامه‌ به‌نرخه‌کاندا ده‌گه‌ڕێن و ئه‌نجامی ئاسایی له‌به‌رچاو ناگرن. سەرکرده‌کانیش له‌گه‌ڵ خۆیان راستگۆن. ئه‌وان به‌ شێوه‌یه‌کی ورد خۆیان هه‌ڵده‌سه‌نگێن. خۆبه‌گه‌وره‌زان و خۆویست نین، هه‌روه‌ها زیاده‌ڕه‌وی له‌ سیفیه‌ت و تواناکانیان ناکهن. توانای ئه‌وه‌یان هه‌یه‌ سه‌یری ده‌رونیان بکه‌ن و له‌ خۆیان بپرسن "ئایا ئه‌مه‌ کاریکی دروسته‌ له‌م کاته‌دا؟"

چۆن مامه‌له له‌گه‌ڵ كه‌سانی تر ده‌كه‌یت؟

ئهو سەرکردانه‌ی كه متمانه‌به‌خۆبوونیان به‌رزه، رێبازیکی نابەرگریان هه‌یه به‌رامبه‌ر به‌ كه‌سانی دیکه. ئه‌وه‌نده هه‌ست به‌ دڵنیایی ده‌كهن كه ده‌توانن له هه‌له‌كانیان فیربن و ئاسته‌نگه‌كان تێپه‌رێنن. له لایه‌کی ترمه‌وه كه‌سیك كه سیفیه‌تی سەرکردایه‌تی نه‌بێت، هیزی ناوه‌وه‌ی نییه‌ بۆ تێپه‌راندنی هه‌له‌كان یان ڕووبه‌ڕووبوونه‌وه‌ی قه‌یرانه‌كان.

هه‌روه‌ها غه‌یره سەرکرده‌كان ئه‌وه‌نده متمانه‌به‌خۆبوونیان نییه‌ كه بتوانن خاله‌ به‌هێز و لاوازه‌كانیان ده‌ستنیشان بکهن، به‌لام سەرکرده‌كان له هه‌مان کاتدا، خاله‌ لاوازه‌كانیشیان به‌ باشی ده‌زانن و ده‌یانهوێت به‌سه‌ر ئهو خاله‌ لاوازه‌ندا زāl بن. بێگومان له‌ نێوان گله‌بیکردن له‌ خاله‌ لاوازه‌كان و له‌ لایه‌کی ترمه‌وه جیاوازییه‌کی قوول له‌ نێوانیاندا هه‌یه، ئهم جیاوازییه‌ به‌هۆی متمانه‌به‌خۆبوونه‌وه‌ دروست ده‌بێت، سەرکرده‌كان ده‌زانن كه كام‌ل نین، به‌لام ده‌زانن كه لێهاتوویی و لێهاتوویی دیکه‌یان هه‌یه.

كه‌می متمانه‌به‌خۆبوون له‌ شێوازی مامه‌له‌کردنی مرو‌قه‌كان له‌گه‌ڵ كه‌سانی دیکه‌دا ده‌بیرێت. ئهو كه‌سانه‌ی كه متمانه‌به‌خۆبوونیان نزمه، به‌ شێوه‌یه‌کی خۆبه‌زلزان و ناخۆش مامه‌له‌ له‌گه‌ڵ ئه‌وانی ترده‌ ده‌كهن، به‌تاییه‌تی ژێرده‌سته‌كان و به‌م شێوه‌یه ده‌یانهوێت هه‌ست به‌ باشی بکهن، به‌لام سەرکرده‌ کاریگه‌ره‌كان به‌ یه‌كسانی مامه‌له له‌گه‌ڵ هه‌مووان ده‌كهن، جا ژێرده‌سته‌ بن یان سه‌رووتر. رێچارد برانسون (دامه‌زرینه‌ری کاریزماتیکی قێرجین گروپ) جاریك له‌ زنجیره‌ ته‌له‌فزیۆنییه‌کدا وه‌ك شو‌فیری لیموزین ڕۆلی خۆی بێنیه‌وه، دواتر چاودێری ره‌فتاری به‌ڕیوه‌به‌رانی

کۆمپانیاکه‌یان کردووه به‌رامبه‌ری وه‌ک شوڤیری ئۆتۆمبیل. ئهو به‌ریوه‌به‌رانه‌ی ر‌ه‌فتاریکی ناخۆشیان له‌گه‌ڵدا کردووه، له‌ کاره‌کانیان دوورخراونه‌ته‌وه. له‌ راستیدا ئهم کۆمه‌له‌ به‌ریوه‌به‌ره‌ ده‌رکراوانه‌ تایبه‌تمه‌ندی پ‌یویستیان نه‌بوو بۆ سەرکردایه‌تییه‌کی کاریگه‌ر.

باوه‌رت به‌ خۆت هه‌بی

بۆ ئه‌وه‌ی متمانه‌به‌خۆبوونت هه‌بی‌ت سه‌رمه‌تا ده‌بی‌ت کاره‌کانت به‌ شیوه‌یه‌کی باش ئه‌نجام ده‌یت. سه‌رکرده‌کان پابه‌ندن به‌ ئه‌دای نایاب و خۆیان له‌به‌رامبه‌ر کاره‌کان دا به‌ پابه‌ند ده‌بینن. ئه‌وان به‌ هیچ شتیکی که‌متر له‌م رازی نین و چاوه‌ڕوانی ئه‌دای وه‌ها نایاب له‌ که‌سانی دیکه‌ ده‌که‌ن. ئه‌وان ده‌یانه‌و‌یت به‌شداری به‌ 10% ی که‌سانی پ‌یشه‌نگ له‌ بواری چالاکییه‌کانیاندا بکه‌ن.

گه‌یشتن به‌ ئه‌دای به‌رز یه‌کنه‌که‌ له‌و ر‌یگایانه‌ی که‌ که‌سانیک که‌ متمانه‌به‌خۆبوونیان که‌مه‌ ده‌توانن متمانه‌به‌خۆبوونیان به‌هێز بکه‌ن. هه‌نگاوی یه‌که‌م ئه‌وه‌یه‌ بزانه‌ که‌ هه‌موو شتیکی مومکینه‌، خ‌یزانه‌که‌م هه‌زار و له‌ دۆخیکی ناله‌باردا بوو، ده‌رفه‌تی زۆر له‌به‌ر ده‌ستدا بوو، من ه‌یچم نه‌بوو، و به‌هۆی ئهم دۆخه‌ خراپه‌ی خ‌یزانییه‌وه‌، هه‌میشه‌ تووشی که‌میوونه‌وه‌ی متمانه‌به‌خۆبوون ده‌بووم و ئه‌وه‌ش بوو که‌ ر‌یگری ل‌یده‌کردم بۆ پ‌یشه‌که‌وتن، ته‌نانه‌ت ئه‌گه‌ر شتیکم به‌ شیوه‌یه‌کی باشیش کردبا، نه‌مده‌ویست له‌به‌رچاو بگرم خۆم هۆکاری ئه‌وه‌ بووم، و ته‌واوکردنی سه‌رکه‌وتووانه‌ی ئهو کاره‌ به‌ ئه‌نجامی به‌خت و ر‌یکه‌وتم ده‌زانی. تا دواجار له‌ ته‌مه‌نی ۲۸ س‌الیدا گه‌یشتمه‌ خ‌ال‌یک که‌ ژبانی منی گۆری. من ت‌یگه‌یشتم که‌ هه‌ر تاکه‌ که‌سیک که‌ له‌ 10% ی سه‌رمه‌دايه‌ له‌ هه‌ر بواریکدا بی‌ت له‌ سه‌رمه‌تاوه‌ ئه‌وه‌نده‌ گه‌وره‌ نه‌بووه‌ له‌ شوێنیکی نزمتر له‌

(بەزۆری 10% ی خوارمۆه لەو بوارەدا) دەستی بەکار پێکردووە. ئەمڕۆ ئاستیکی زۆر باشیان هەیە، رۆژگاریک ئاستیکی زۆرخراپی هەبوو.

لێرەدا یەكە بەرپرسیاریتی بەهێزکردن و گەشەکردنی خۆم قبول کرد. گەشتە ئێمە ئەنجامی ژیان وەک چێشتخانەیەکی خۆزمەتگوزاری وایە و بۆ ئەوەی ئەنجامی باش بەدەست بهێنم، دەبێت هەستم و بەرپرسیاریتی خزمەتکردنی خۆم لە ئەستو بگرم. بۆ ئەم کارە دوو هەنگاوی پێویست پێویستە بەهۆی ئەوە، یەكەم: چوونە ناو ریز و دووهم: مانەو لە ریز. چوونە ناو ریز واتە بریاردان بۆ باشترکردنی خۆت و کارکردن بۆ گەشتن بە ئامانجەکان و هەموو رۆژیک و مانەو لە ریزدا، واتە نەبەخشین و خۆبەدوورگرتن لە هەوڵی کورتخایەن و پەرچەر بۆ گەشتن بە ئامانجەکان. لە راستیدا نابێت دوای ئەمە هەڵدان وازبەهێنیت و بگەریت ئەوە بۆ دۆخی پێشوو.

هەروەها پیاویک بە ناوی بۆب سیلفەر لە یەكەم لە سیمینارەکانم لە شیکاگۆ بەشداری کرد. دووجار هاوسەرگیری کردووبوو و هەردوو جارەکی جیاووتەو، کیشی زیاده و بێکار بوو و قەرزێکی زۆری لەسەر بوو. ئەو پێی وابوو کە ئەوانی تر یان چارەنووس ئەم کیشانەیان لە ژیاڵیدا دروست کردووە. ژیان لە روانگەیی ئەو مۆه نادادپەرەیانە بوو و هەموو دۆنیای بە هەمان روانگە دەبینی. تەنها لەبەر پێداگری یەكەم لە هاوڕێکانی هاتە سیمینارەكەم و بە هیچ شێوەیەك هەستێکی باشی لەم بەشداریە دا نەبوو، چونکە بە هیچ شێوەیەك باوەڕ بە بابەتە پالەنەرەکان نەبوو. بەلام کاتێک لە بەشێکی سیمینارەكەدا گۆتم سڕوشت بێلایەنە و ئێمەین کە ژیاڵمان دروست دەکەین، بۆب سیلفەر گەشتە ئێمە ئەنجامی کە ئەو بەرپرسیاری سەرەکییە لەو کیشانەیی کە لە ژیاڵیدا روویانداوە. رینگای سەرکەوتنی گرت چونکە لەبری ئەوەی سەرەنجی لەسەر ئەو شتە بێت کە دەبوو، تەنها سەرەنجی لەسەر ئەو شتە بوو کە نەبوو. هەر لەوێشەو بریاریدا ژیاڵی خۆی بگۆڕیت و لە ماوەی سێکدا کاریکی دەستکەوت و دووجار لەو کارەدا پلەیی بەرزکرایەو. هەروەها 15

کیلۆ کێشی دابەزاند و هاوسەرگیری کردەوه و پێکەوه ژيانێکی خوشیان دەستپێکرد،
لەر استیدا متمانه به خۆبوون دەتوانیشت ژیان بگۆڕیشت.

متمانه به خۆبوون واتە باوەربوون بەخۆت. متمانه به خۆبوون ئەو خۆراگری و
تەركیزەت پێدەبەخشێت بۆ ئەوەی لەسەر ڕێڕەو بمینیتەوه بۆ بەدەستهێنانی
سەرکەوتن.

بهشی چواردهیم

نمونهیهک به بۆ ئهوانی تر

کاتیک له پۆستی سەرکردایهتیدا پێویسته ههمووان گرنگی به قسهکردن و ئه‌دای کاره‌که‌ت بدهن. ره‌فتارمه‌کانته‌ ده‌بنه‌ نمونه‌یه‌ک بۆ هه‌لسوکه‌وتی ئه‌ندامانی تری تیم و هه‌روه‌ها که‌سانی ره‌یک‌خراوه‌که‌ت، تۆ نمونه‌یه‌کی بۆ ئه‌وانی تر و ئه‌وانی تریش ئهم نمونه‌یه‌ په‌یره‌وه‌ ده‌که‌ن. ئه‌لبه‌رت شوایزه‌ر ده‌ی‌گوت: "ده‌بیته‌ منداڵان له قوتابخانه‌کاندا فیه‌ر به‌که‌مین به‌ دیاریکردنی نمونه‌یه‌ک بۆیان، چونکه‌ هه‌یچ شتیکی تر ناتوانیت ئه‌وه‌نده‌ فیه‌ریان به‌کات". مارشال گۆلدسمیت (یه‌کیک له‌ راهینه‌ره‌ به‌ناوبانگه‌کانی بواری راهینه‌انی به‌ری‌وه‌بردن، له‌ توێژینه‌وه‌یه‌که‌دا ده‌ریخست که‌ ته‌خانه‌ته‌ یه‌ک تایبه‌تمه‌ندی ره‌فتاری سەرکردیه‌یه‌ک ده‌توانیت کاریگه‌رییه‌کی قوولی له‌سه‌ر ره‌فتاری کۆمه‌له‌یه‌کی گه‌وره‌ی خه‌ڵک هه‌یه‌ت.) با پیکه‌وه‌ هه‌ندیک له‌و تایبه‌تمه‌ندیانه‌ به‌کۆڵینه‌وه‌ که‌ مرۆفه‌کان له‌ سه‌رکرده‌کانیدا ده‌بینن و به‌و پێیه‌ ره‌فتارمه‌کانیان ناراسته‌ به‌که‌مین.

هه‌رگیز فیل مه‌که

هه‌رگیز درۆ و فیل مه‌که و پیگه‌ی خۆت خراپ به‌کار مه‌هینه، به‌پر سياريتی کاره‌کانت قبول بکه. کاتیک له پیگه‌یه‌کی ده‌سه‌لاتدايت، ڕه‌نگه ئاسانترين ڕيگه بیت بۆ ئه‌وه‌ی کهسانی دیکه تاوانبار بکه‌یت به‌هۆی ئه‌نجامه خراپه‌کانه‌وه. کهس به تۆمه‌تی فیلکردن و درۆکردن سه‌ره‌نشست ناکات، چونکه هه‌موویان ده‌یانهویت له کاره‌که‌ی ئیستایان بمی‌یته‌وه، به‌لام ئه‌وه مانای ئه‌وه نییه که ئاگاداری پرۆسه‌که نین. ئه‌وان ڕه‌فتاره‌کانت ده‌بینن و زوو به‌و ئه‌نجامه ده‌گه‌ن که ڕه‌نگه راستگویی زۆر پێویست نه‌بیت له ڕیکخراوه‌که‌دا. هه‌ندیک جار گه‌نده‌لی ده‌بیته هۆی دابه‌زینی کۆمپانیایه‌ک. نمونه‌یه‌ک له فیلمی Enron ده‌بینریت. له‌م جۆره بارودۆخانه‌دا سەرکردایه‌تی که‌شیکي پر له درۆ و فیل له ڕیکخراوه‌که‌دا دروست ده‌کات و ئه‌م تاییه‌تمه‌ندییه ناخۆشانه له ئاسته‌کانی سه‌ره‌وه‌ی ڕیکخراوه‌وه بۆ سه‌رجه‌م ئاسته‌کان ده‌رژیت. له زمانی ئینگلیزی نمونه‌یه‌ک هه‌یه ده‌لێت ((ماسی له لای سه‌ریه‌وه ده‌رژیت)) ئه‌مه هه‌مان نیشانه‌ی گه‌نده‌لی له سه‌ره‌وه بۆ خواره‌ویه. ئه‌گه‌ر تۆ له ڕووی کاره‌که‌تری باش و ده‌ستپاکییه‌وه نمونه‌یه‌ک نیت بۆ کارمه‌نده‌کانت، ئه‌وا له راستیدا تۆی له‌ناوچوونی کۆمپانیایه‌که‌تان چاندووه. له لایه‌کی ترمه‌وه ئه‌گه‌ر به هیچ شیومه‌یه‌ک ناماده نه‌بیت ده‌ستبه‌رداری ده‌ستپاکی بیت، فه‌رمانبه‌ران و سه‌رکرده‌کانی تری ڕیکخراوه‌که هه‌موو هه‌ولێکیان ده‌ده‌ن بۆ مۆدیلکردنی سیفه‌تی باش و ده‌ستپاکی.

هه‌لۆیستی دروستت هه‌بیت.

سه‌رکرده‌کان به‌زۆری هه‌لۆیستیکی ئه‌رینی و گه‌شبینانه‌یان هه‌یه. باوه‌ڕیکي پته‌ویان به‌ تواناکیانیان و ڕیکخسته‌که‌یان هه‌یه و ڕيگه ناده‌ن به‌ربه‌ست و کێشه‌کان له‌ناویان به‌ن، هه‌لۆیست ڕۆلێکی زۆر گرنگی هه‌یه له‌ تیپه‌راندنی کێشه و قه‌یرانه‌کاندا.

يەككەك لە باشتەين رېڭاكان بۇ يارمەتيدانى خەلك بۇ تېپەراندنى ئەو كېشە و ئاستەنگانەى كە پروبەر وويان دەبىتەو لە رېرموى پېشەكەياندا، ئەومىە كە گەشبينى خۆتيان بۇ بگوازىتەو. بە چاودىرىكردنى شىوازى مامەلەكردنت لەگەل كېشەكان، كارمەندەكان دوو ھىندە زياتر دەسەلات دەدۆزنەو بۇ مامەلەكردن لەگەل كېشەكانيان. پروفېسۆر مارتەن سلىنگمان لە زانكۆى پېنسىلفانيا، ئەنجامى چاوپىكەوتەكانى لەگەل ۳۵۰ ھەزار چاوپىكەوتوو لە كىتەپ پرفرۆشەكەيدا بە ناوى (Learned Optimism) كەلك وەردەگرېت و سەلماندى كە كەسانى سەركەوتوو زۆر گەشبينترن لە كەسانى ئاسايى يان ئەو كەسانەى سەركەوتوو نەبون. ئەو بەو ئەنجامە گەشتەو كە گەشبينى لە ھەموو كەسكى دىكە لە كەسانى سەركەوتوو دا زياترە. تايەتمەندىيەكى ترى رەفتارى يان كەسايەتى كەسانى سەركەوتوو گەشبينىيە، بۆيە گرنگە بيروراكانت لەسەر ئەو چر بکەيتەو كە لە داھاتوودا دەتوانى چى بکەيت بۇ باشتەركردنى دۆخەكە و نەك لەسەر ئەو لە رابردوودا پرويداو و دۆخەكەى خراپتر كردووە. تەنانت ئەگەر لەناوخۆتدا پروبەر ووي گومان بوويتەو، پېويستە ئەو گومانانە بە شارەنەو بەھيلىتەو بۇ ئەو ئەو كەسانەى دەتبين ھەست بە بوونيان نەكەن. باشتەين سەركردەكان ھەرگىز باسى گومانەكانيان بۇ كەسانى تر ناكەن، ھىچ شتەك لەو باشتەن نيە كە سەيرى سەركردەيەك بکەيت كە گومانەكانى خۆى دەربېرېت. ئەو گومانانەى سەركردە لەناخى خۆيدا ھەستى پىدەكات، نەك تەنھا زيان بە مۆرالى فەرمانبەرەن دەگەيەنيت، بەلكو تەنانت راستى ئەو كارەى كە ئەنجامى دەدەن و ئەو رېڭايەى كە لەسەريەتى لە مېشكى فەرمانبەرەكاندا پرسیار دروست دەكات ئەگەر پىڭەى سەركردايەتت تىكچوو، دواتر ئەو گەراندەو مىمانەى خەلك ئاسان نابيت و دەبىتە سەركردەيەكى بېكارىگەر. ھەر لەبەر ئەمەشە كە بوون بە نمونە زۆر گرنگە بۇ سەركەوتن وەك سەركردەيەك.

به ریزه وه مامهله له گهڵ کهسانی تردا بکه.

بنه‌مایه‌کی تری په‌یوه‌ست به هه‌لسوکه‌وته‌وه په‌یوه‌ندی به شیوازی مامه‌له‌کردنی
سەرکرده‌یه‌که‌وه هه‌یه له‌گه‌ڵ ئه‌وانی تردا. کارمهنده‌کان چاودێری چۆنیه‌تی
مامه‌له‌کردنت له‌گه‌ڵ ئه‌وان و هاوکاره‌کانی تریان و هه‌روه‌ها به‌رپوه‌به‌ر و ته‌نانه‌ت
کریار و هاوبه‌شه‌کانی ریکخراوه‌که ده‌کهن، ئه‌وان وه‌ک سهرمه‌شقی‌ک به‌کاریده‌هێنن،
سەرکرده‌کان ده‌زانن که ئه‌گه‌ر مامه‌له له‌گه‌ڵ کریاران بکه‌ن ئه‌گه‌ر ره‌فتاری‌کی
بی‌ئه‌ده‌بی بکه‌ن، کارمهنده‌کانیان به‌ شیویه‌کی هاو‌شیوه به‌رامبه‌ر به‌ کریاران ره‌فتار
ده‌کهن و به‌م شیویه‌ ریکخراوه‌که‌یان به‌و شیویه‌ ناسراو ده‌بێت که هه‌لسوکه‌وتی
خراپ له‌گه‌ڵ کریاران ناکات. سەرکرده‌کان ده‌زانن که ئه‌گه‌ر ره‌فتاری‌کی ریزدار و
له‌بار نه‌کهن له‌گه‌ڵ به‌رپوه‌به‌ر هه‌کانیان، ئه‌و به‌رپوه‌به‌رانه‌ش به‌ ریزه‌وه ره‌فتار ناکهن و
ئه‌وان له‌لایه‌ن ژێر ده‌سته‌که‌انیانه‌وه به‌دل نابن، و به‌م شیویه‌، ریکخراوه‌که به‌ناوبانگ
ده‌بێت به‌ ره‌فتاری نه‌شیوا له‌گه‌ڵ کارمهنده‌کاندا، و له‌ ئهنجامدا، باشت‌رین که‌سه‌کان لێی
دوور ده‌که‌ونه‌وه.

هه‌روه‌ها سەرکرده‌کان ده‌زانن که ئه‌گه‌ر هه‌میشه به‌ به‌لێ بۆ سه‌رووی خویان، وه‌ک
ئهندامانی ده‌سته‌ی کارگیر و کویرانه گوێرایه‌لییان بن، ئه‌وا ژماره‌یه‌کی زۆر له
به‌لێ بیژه‌کان له‌ ده‌وریان کۆده‌بنه‌وه. به‌م شیویه‌ له‌ ته‌نیشته‌ که‌سانی راستگو و
دروستکار که زانیاری پێویست بۆ یارمه‌تیدان به‌ سه‌رکه‌وتنی ریکخراوه‌که بۆیان
دابین ده‌کرێت هه‌چ سوودی‌کی نابێت.

شیوازی مامه‌له‌کردن له‌گه‌ڵ که‌سانی تر ده‌بێته نمونه‌یه‌ک بۆ تیم و ریکخراوه‌که‌ت.
وه‌ک سەرکرده‌یه‌ک پێویسته نمونه‌یه‌کی باش بیت لهم بواره‌دا.

نمونه‌ی خووی ئه‌ڕینی کارکردن به

وهک سەرکردهیهک پێویسته نمونه‌ی خووی کارکردنیش بیت. باشترین سەرکردهکان ماندوونه‌ناسن و هه‌لسوکه‌وته‌کانیان ئیلهامبه‌خشه بۆ ئه‌وانی تریش. ئه‌و سەرکرده‌یهی که پۆسته‌که‌یان خراپ به‌کارده‌هێنن و دره‌نگ دینه سەر کار و زوو ده‌رۆن یاخود ئه‌و سەرکرده‌یهی خه‌ریک قسه‌ کردنی نا پێویست له‌گه‌ڵ به‌ڕێوه‌به‌ران و فهرمانبه‌رانه . زۆر زوو تێده‌گه‌ن گه‌شه سه‌ندنی تیم، یه‌که یان ڕیکخراو ڕۆژ به ڕۆژ کهم ده‌بێتته‌وه.

سەرکرده‌کان نمونه‌یه‌کی زۆر باشن. هه‌میشه هه‌ڵده‌ده‌ن بینه نمونه‌یه‌کی باش بۆ ئه‌وانی تر. سەرکرده‌کان ده‌زانن که ئه‌وانی تر هه‌موو کاره‌کانیان ده‌بینن و ئاگاداری ئه‌و کاریگه‌رییان که له‌سەر مۆرāl و ئه‌دای کارمه‌نده‌کانیان هه‌یانه. له‌بیرت بیت که له‌ژێر فهرمانده‌یی فهرمانده‌یه‌کی باشدا سەر‌بازیکی خراپ نییه. هه‌ر بۆیه به د‌ل‌ن‌ی‌اییه‌وه پێویسته له‌ خۆت پرسیت: "ئه‌گه‌ر هه‌موو کارمه‌نده‌کان وهک من بن، ڕیکخراوه‌که‌م چۆن ده‌بوو؟"

بەشی پازدەهەم

خۆهاندانی سەرکردهکان

سەرکردهکان جگە لە پالەنری کەسانی تر، پالەنریش بۆ خۆیان دروست دەکەن، ئەم خۆ پالەنرە بە سێ شێوە ئەنجام دەدەن، یەکەم ڕیگا بۆ ئیلهام بەخشی خۆیان، بەکارهێنانی روانگەیه.

زۆربەی سەرکردهکان، بە تاییەت سەرکرده گۆرانکارییهکان کە توانای دروستکردنی داهااتوویان هەیە، توانایهکی گۆرمیان هەیە بۆ پیشبینیکردنی داهااتوو. وێنەی داهااتوو و دەرڤەتهکانی پیشهوه دروست دەکەن کە تا ئیستا کەسی تر بیرى لى نهکردۆتهوه. هەندیک جار ئەو وێنەیهی کە سەرکرده راستەقینهکان لە داهااتوودا هەیانە، ئەوەندە ڕوون و وردە، تەنانەت دەبێتە ھۆی سەرسۆرمانی ئەوانی تر کە لە دەورووبەریان ئامادەن دەبن . سەرکردهکان بەم وێنە عەقڵییه بەرھو پیشهوه دەچن و لە ڕیگەى پلاندانان و بەرپۆهبردن و ڕیکخستنهوه خەونەکانیان بەدی دێنن.

کاتیکی داوام لێدەکریت پلانی ستراتیژی بۆ کۆمپانیا جوړاو جوړەکان دابنیم ، سەرھتا لە سەرکردهکانی ئامادەبوو لە کۆبوونەوه کەدا دەپرسم: " ئایا دەتوانن کۆمپانیاکە لە پینچ سالی داهااتوودا لە دۆخیکى ئاییدیالدا بێت؟ دواى ئەوهى ھەریهکەیان وردەکاری و

تایه‌تمه‌ندویه ئایدیالێهکانی کۆمپانیایه‌کیان له پینچ سالی داهاوودا باسکرد، لیان ده‌پرسم:
"ئایا شتیکی لهو شیویه مومکین؟" ههر به‌ڕێوه‌به‌ریک سه‌ری بوو ره‌زامه‌ندی
ده‌جوولینیت و ده‌لیت "به‌ئێ!" بیگومان ره‌نگه‌ له سالیکیدا نه‌توانریت ئهم ئامانجه
به‌دیبه‌نریت، به‌لام له پینچ سالی داهاوودا ده‌کریت". پاشان باس له ڕیگاکانی
گه‌شتن به‌و ئایدیالانه‌ ده‌که‌ین له پینچ سالی داهاوودا. دواي کیشانی دیدیکی ڕوون
بوو ئه‌وه‌ی چیت ده‌وێت، پێویسته له خۆت به‌رسیت: "ئهم دیدگایه‌ چۆن ده‌توانریت
جیبه‌جی بکریت؟"

ده‌توانیت پڕۆسه‌یه‌کی لهو جوهره‌ بوو ژيانته‌ جیبه‌جی بکه‌یت. گریمان هه‌یج
سنووردارکردنیکت نه‌بووه، له‌وانه‌ سنووردارکردن له‌ بواری دارایی، په‌روه‌رده،
ئه‌زموونی په‌یوه‌ندیکردن و هتد. نیستا ژيانته‌ ئایدیالته‌ له پینچ سالی داهاوودا به‌یه‌نه
به‌رچاوت، به‌ شیویه‌کی ئایدیالته‌ ده‌که‌یت له پینچ سالی داهاوودا چی بکه‌یت؟
ئهو کاته‌ ژيانته‌ چۆن ده‌بیته‌؟ دواي ئه‌وه‌ی پلانت بوو هه‌موو ورده‌کارییه‌کانی
خه‌ونه‌که‌ته‌ دانا، هه‌نگاوی داهاوو ئه‌وه‌یه‌ که خه‌ونه‌که‌ته‌ به‌دیبه‌نیت. بزانه‌ ئه‌مه‌ڕۆ
ده‌توانیت چی بکه‌یت بوو ئه‌وه‌ی خه‌ونی پینچ سالت به‌یته‌ راستی، پیتهر دروکه‌ر وتی
"به‌گشتی ئیمه‌ زیاده‌ڕه‌وی ده‌که‌ین له‌وه‌ی که ده‌توانین له‌ سالی داهاوودا چی بکه‌ین".
له‌ هه‌مان کاتدا، ئیمه‌ به‌زۆری به‌ که‌م سه‌یری ده‌که‌ین که له پینچ سالی داهاوودا چی
ده‌کریت. ”

له‌دواي دانانی ئامانج، قه‌ناعه‌ته‌ به‌ که‌سانی ته‌ر بکه‌ بوو جیبه‌جی‌کردنی

سەرکرده‌کان به‌ دانانی ئامانجی گه‌وره‌ خۆیان هانده‌ده‌ن، له‌ راستیدا دانانی دیدگا
فاکته‌ری دووه‌می خو پالنه‌ره‌ بوو سەرکرده‌کان، ده‌زانین ئه‌گه‌ر ئامانجی گه‌وره‌ دابنن،
زۆر کار ده‌که‌ین بوو گه‌شتن و به‌م شیویه‌ پالنه‌ریکی به‌ر زمان ده‌بیته‌.

له کۆتاییدا سەرکرده‌کان به قه‌ناعه‌ت پێکردنی کهسانی تر پالنه‌ری خۆیان ده‌که‌ن، کاتیک سەرکرده ده‌بینیت ئه‌وانی تر پابه‌ندن به به‌دییه‌نانی دیدگا و خه‌ونه‌که‌ی، خولیا‌ی و پابه‌ندبوونی زیاتر ده‌بیت و زیاتر پالنه‌ری ده‌بیت، بۆ ئاییدیالی به‌ریوه‌بری جیه‌جیکاری ئهم کۆمپانیایه، تونی شای، کێ دلسۆزه و پابه‌نده به پێشکه‌شکردنی باشت‌ترین خزمه‌تگوزاری ک‌ریار، به‌لام چۆن پروونه که کارمهندانی ئهم کۆمپانیایه پابه‌ندبوونیکی وایان هه‌یه؟ له کۆتایی خولی راهیانی خزمه‌تگوزاری ک‌ریار که بۆ کارمهندانی نویی کۆمپانیای زییۆس به‌ریوه‌ده‌چیت، هه‌ر کارمهندیک تازه پێشنیار ده‌ک‌ریت له دامه‌زراندن لهم کۆمپانیایه بکشینوه له به‌رامبه‌ر و مرگرتنی چیک‌ی ۲۰۰۰ دۆلار، هه‌رچهنده ئهم پێشنیازه زۆر سه‌یر ده‌رده‌که‌و‌یت، به‌لام ئامانجیک‌ی ساده په‌یره‌و ده‌کات، ئه‌ویش د‌ل‌ن‌یا‌بو‌ونه له‌وه‌ی ئه‌و کارمهندانه‌ی که له کۆتاییدا بۆ ئهم کۆمپانیایه ده‌م‌ینه‌وه به‌راستی ده‌یان‌ه‌و‌یت له‌و‌ی کار بکه‌ن و پابه‌ندن به ئاییداله‌کانی کۆمپانیاکه. ر‌ی‌ژ‌ه‌یه‌کی زۆر که‌م له ک‌ری‌کارانی نویی ئه‌و ئۆفهره قبول ده‌که‌ن و کۆمپانیاکه به‌ج‌نده‌ه‌یل‌ن له به‌رامبه‌ر چه‌که‌که‌دا، که هه‌لبه‌ت ئه‌مه‌ش ئه‌وه‌نده خراب نییه چونکه ر‌ه‌نگه هه‌رگ‌یز نه‌یان‌توان‌ی‌ب‌یت به ئه‌ندازه‌یه‌و پاره‌یه‌ی که پێشنیار ک‌را‌وه به ه‌وی کارکردن له زییۆس ر‌ه‌یان‌کرد‌ۆ‌ته‌وه ، بۆ کۆمپانیاکه به سوود بن .

هه‌ول‌دانی زۆر

سهرکهوتن به ئاسانی به‌ده‌ست نایه‌ت، سەرکرده‌کان پالنه‌ری خۆیان بۆ هه‌ول‌دان بۆ به‌دییه‌نانی خه‌ونه‌کانیان. له ئه‌نجامدا ده‌بینین سەرکرده‌کان ماندووترن، شوینی کار بۆ سەرکرده‌کان شوینی په‌یوه‌ندی کۆمه‌لایه‌تی نییه، شوینیکی نییه بۆ گه‌ران به ناو ویب و کات به‌سه‌ربردن. کاتیک سەرکرده‌کان له شوینی کاره‌کیان بن، کاته‌کانیان به‌فیرۆ نادهن.

1. سەرکرده‌کان خیراتر کارده‌که‌ن، سەرکرده‌کان هه‌میشه بیر له زیادکردنی خیرایی خۆیان ده‌که‌نه‌وه. سەرکرده‌کان هه‌رگ‌یز له خیرایی ئیستایان رازی نین. ئه‌وان ده‌یان‌ه‌و‌یت زیاتر ئه‌نجام به‌دن، خیراتر.

2. سەرکردهکان کاتژمێری زیاتر بۆ کارکردن تهرخان دهکهن، سەرکردهکان یهکهم کهسن که دهگههه شوینی کار و بهزۆری له دوایین کهسهکانن که دهپۆن. ئهم چهند کاتژمێره زیادهیه له ههفتهیهکدا بهرهمهینانیان به شیوهیهکی بهرچاو زیاد دهکات.
3. سەرکردهکان پشت بهخۆیان دهبهستن، پشت به کهسانی تر نابهنستن بۆ پالنههر، خۆ پالنههرن. ههروهها سەرکرده بوون خۆی له خۆیدا پالنههره.

بەشی شانزەهەم

سیفەتەکانی سەرکردایه‌تی خۆت بەهێز بکە

سەرکرده‌کان هه‌میشه گه‌شه ده‌کهن و خۆیان به‌هێز ده‌کهن. له‌یه‌کێک له‌ به‌ر‌فر‌او‌انترین لێکۆڵینه‌وه‌کان که له‌ دوو ده‌یه‌ی رابردوودا له‌سهر سەرکرده‌کان ئه‌نجام‌دراوه، ده‌رکه‌وتوه که سەرکرده‌ راس‌ته‌قینه‌کان توانای گه‌شه‌کردن و گه‌شه‌کردن‌یان هه‌یه.

خوێندنه‌وه

خوێندنه‌وه‌ی کتێب و خوێندن و به‌شداریکردن له‌ خوله‌کانی راهێنان پێویسته وه‌ک کلێلی به‌هێزکردنی سیفەتەکانی سەرکردایه‌تی هه‌ژمار بکری‌ت. هه‌موو سەرکرده‌کان مرو‌وفی کتێبخوینن، هه‌رچه‌نده کاریکی زۆریان هه‌یه، به‌لام هه‌رگیز له‌ وه‌رگرتنی زانیاری نوێ ناوه‌ستن، هه‌رگیز له‌ خوێندنه‌وه‌ی کتێب و گو‌ف‌ار و به‌شداریکردن له‌ کۆنفرانس و قسه‌کردن و فیربوون له‌سهر ئه‌وه‌ی چی رووده‌دات، ناوه‌ستن.

جۆرج واشنتۆن له بنه‌ماله‌یه‌کی چینی مامناوهند له‌دایک بووه و به‌هۆی ئهمه‌وه پرووبه‌رووی دهره‌تی زۆر نه‌بووه بۆ پێشكه‌وتن، به‌لام دوا‌جار توانی ب‌بیته‌ فهرمانده‌ی هه‌یزه‌ سه‌ربازیه‌کانی ئهمریکا و دوا‌جار ب‌بیته‌ یه‌که‌م سه‌روک له‌ میژوودا له‌م و‌لاته‌. له‌ پۆژه‌ پر له‌ گه‌ژاوه‌کانی پیکه‌ینه‌یی و‌لاتیه‌کی سه‌ربه‌خۆ به‌ ناوی ئهمریکا، جۆرج واشنتۆن به‌ که‌سیکی شکۆمهند ناسرابوو که‌ هه‌میشه‌ ره‌فتاریکی دروستی ده‌کرد. به‌لام که‌م که‌س ده‌یزانی ئهو کتیه‌ی که‌ له‌ ته‌مه‌نی هه‌رزه‌کاریدا خویندوو یه‌تیه‌وه، ر‌یبه‌ری بووه‌ به‌ در‌یژایی ژیا‌نی. ئهم کتیه‌ی ناوی ئه‌ته‌کیت و ئه‌ده‌ب له‌ دیدار و گه‌توگۆدا بوو. جۆرج واشنتۆن ئهو ۱۱۰ یاسایه‌ی له‌م کتیه‌دا له‌ ده‌فته‌ریکا نووسیوه و هه‌میشه له‌گه‌ڵ خۆیدا هه‌لی‌گرتوه‌.

زۆریک له‌ سه‌رکرده‌کان ژیا‌ننامه‌ی سه‌رکرده‌کانی دیکه‌یان ده‌خوینده‌وه؛ چونکه‌ ئه‌وان به‌دوا‌ی مۆدیلێکا ده‌گه‌ڕین که‌ به‌پێی ئهو مۆدیله‌ ژیا‌نیان دروست بکه‌ن. ده‌یفید مه‌کلیلاند له‌ زانکۆی هارفارد لیکۆلینه‌وه‌ی له‌سه‌ر کاری‌گه‌رییه‌کانی هه‌بوونی نمونه‌ له‌ ته‌مه‌نی هه‌رزه‌کاریدا له‌سه‌ر دروستبوونی کاره‌کته‌ر و که‌سایه‌تی کردوه. ئهو له‌ کتیه‌ی "ده‌سته‌راگه‌یشتن به‌ کۆمه‌لگا" دا روونی ده‌کاته‌وه‌ که‌ ئهو ژن و پیاوانه‌ی کۆمه‌لگا وه‌ک نمونه‌یه‌ک بۆ هه‌رزه‌کاران ده‌یخه‌نه‌ روو، کاری‌گه‌رییه‌کی زۆریان له‌سه‌ر کاره‌کته‌ر و که‌سایه‌تیان ده‌بێت له‌ ماوه‌ی ته‌مه‌نیاندا. ب‌یگومان ئه‌وانه‌ی ده‌بنه‌ سه‌رکرده‌ی هه‌لکه‌وتوو، له‌ نمونه‌کانی ئیستای کۆمه‌لگا ت‌ی‌ده‌په‌رن و به‌ خویندنه‌وه‌ هه‌ول ده‌ده‌ن ژیا‌نی باشت‌ترین سه‌رکرده‌کان به‌ در‌یژایی میژوو تاوتوێ بکه‌ن.

ئهو سیفه‌تانه‌ به‌هه‌یز بکه‌ که‌ ت‌ی‌یدا لاوازیت

هه‌موو م‌رو‌قه‌کان له‌ سه‌ره‌تاوه‌ کۆمه‌لێک سیفه‌تی پ‌ی‌ویستیان هه‌یه‌ بۆ سه‌رکردایه‌تی و که‌می هه‌ندێ تاییه‌تمه‌ندی ت‌ریشیان هه‌یه‌. زۆربه‌ی سه‌رکرده‌ گه‌وره‌کان به‌هۆی ئهمه‌وه‌ گه‌شه‌ ده‌که‌ن و ده‌گه‌نه‌ ئاستیه‌کی به‌رز، ئه‌وان ئهو سیفه‌ته‌ سه‌رکردایه‌تیانه‌ به‌کارده‌هێنن که‌ ئه‌وان خاوه‌نی ئهم تاییه‌تمه‌ندیانه‌ن و هه‌ولی به‌ده‌سته‌یه‌ییانه‌ی ئهم

تایبەتمەندیانە نادەن. بنیامین فرانکلین کە هاوکات یەکیک بوو لە پێشەنگەکانی سەر بەخۆیی ئەمریکا، هەمیشە هەوڵی دەدا ئەو سیفەتە بەهێز بکات کە بە پێویست بوون بۆ سەرکردایهتی.

فرانکلین پێی وابوو کە ئەو لەڕادەبەدەر توندوتیژی و توندخو و ڕەوشتی خراپە و بەو تایبەتمەندییانە ناتوانیت سەرکەوتن بە دەستبەجێت، بۆیە بە ئاگادارییهوه بریاری گۆڕینی ئەو تایبەتمەندییانە دەدا. لیستی سێزده فەزێلەتی ئەخلاقی دروست کرد کە بە پێویستی دەزانی. پاشان دەستی کرد بە فێربوونی ئەم فەزێلەتانە. هەموو هەفتەیەک یەکیکیان هەڵدەبژارد بۆ نمونە لێبوردەیی یان ئارامی ناوێ. فرانکلین هەر وەک واشنتۆن دەیزانی کە سیفەتەکانی سەرکردایهتی لە هەفتەیهکدا بە دەست ناهێنریت. فرانکلین بۆ ماوهی دوو هەفتە بەردەوام بوو لە لێکۆڵینهوهی زیاتر دەربارە ی بەهاکان. دواى ئەوه بۆ ماوهی مانگیک سەرنجی لەسەر فەزێلەتییکی ئەخلاقی و کارەکتەری بوو، بەم شێوهیه فرانکلین کە سەردەمانیک زۆر توندوتیژ بوو، بوو بە یەکیک لە دیپلوماتکارە کاریگەرەکان بۆ حکومەتە تازە دامەزرانەکانی ئەمریکا. دیپلۆماسی ئەو لە پارێس بۆ راکێشانی هاوێڵمانە نیۆدەولەتییهکان بوو بۆ سەر بەخۆیی لە ئینگلتەرا زۆر گرنگ بوو. هەمووی لە کارکردن لەسەر هەمان سێزده فەزێلەتی ئەخلاقی دەستی پێکرد.

ئەگەر دەتەوێت ئەم سیفەتانە لە خۆتدا بەهێز بکەیت، پێویستە ئەم سێ بنەمایە لەبەرچاو بگریت:

گرنگ نییه چ خیزان و پاشخانێکت هیه. تەنها ئەو شوێنیه کە دەتەوێت پێیبهێت. نابێت خەمی ئەو دەرڤەتەت هەبێت کە لە ڕابردوودا لە دەستت داوه یان ئەو هەڵانەیه کە بەهۆی لاوازی لە ڕابردوودا کردووته، هەموو ئەمانە پێوهندییان بە ڕابردوووه هیه و ڕابردووش ڕابردوووه، ئەوهی گرینگە داهاوتیه. تەنها لەبەر ئەوهی لە ڕابردوودا سەرکەردە نەبوویت مانای ئەوه نییه لە داهاوتوودا ناتوانیت سەرکەردە بیت.

ئەگەر دتهوئیت ژیانته باشتر بکهیت، ده‌بیت خۆت باشتر بکهیت. ئەم بابەته به‌ته‌واوی باس لهم بابەته ده‌کات، ئەگەر دتهوئیت سەرکرده بیت، گرنه سیفەته‌کانی سەرکردایه‌تی له خۆتدا به‌هێز بکهیت.

هەر شتیک بتهوئیت ده‌توانیت فیری بیت. ده‌توانیت فیر بیت، ببیته‌ ئه‌و که‌سه ئایدیاله‌ی که له مێشک‌تدایه، سەرکرده‌کانی وەک بنیامین فرانکلین ئه‌و سیفەته‌نیه‌یان ده‌زانی که ده‌یانویست و دوا‌ی ئەم دانپێدانانه، هه‌نگاویان ناوه‌ بۆ گه‌یشتن به‌و سیفەته‌انه.

ببه به سەرکرده‌یه‌کی باشتر

سەرکرده‌کان هه‌میشه ده‌یانوه‌ئیت خۆیان باشتر بکه‌ن. سەرکرده‌کان ده‌توانن به‌ چوار هه‌نگاوی ساده‌ توانای سەرکردایه‌تی و سیفەته‌کانیان به‌هێزتر بکه‌ن:

۱- کاری تایبه‌تتر ئەنجام ده‌ن. زیاتر ئه‌و کارانه بکه که به‌های زیاترت بۆ ده‌هێنن و گرن‌گرتن بۆ به‌ده‌سته‌هێنایی ئەنجام بۆ تو وەک سەرکرده‌یه‌ک.

2- هه‌ندیک کار که‌متر ئەنجام ده‌هه‌. له هه‌مان کاتدا که هه‌ندیک ئه‌رکی دیاریکراو زیاتر ئەنجام ده‌ده‌یت، پێویسته‌ بریار ده‌هیت که هه‌ندیک ئه‌رکی دیکه که‌متر ئەنجام ده‌هیت، به‌ واتایه‌کی تر پێویسته‌ ئه‌و کاته که‌م بکه‌یت‌ه‌وه که بۆ چالاکییه‌کان که پڕیگری له سەرکه‌وتن ده‌که‌ن. ده‌ست بکه به‌ ئەنجامدانی ئه‌و کارانه‌ی که ئێستا نایکه‌یت به‌لام بۆ سەرکه‌وتنت پێویستن، چ کارامه‌یی و لێهاتوویی و زانیارییه‌ک پێویسته‌ بۆ ئه‌وه‌ی وەک سەرکرده‌یه‌ک سەرکه‌وتوو بیت؟ ده‌ست‌نیشانیه‌کان بکه. پاشان یان فیری ببین یان به‌که‌سیکی تر بیان‌سپێره.

4- دوور بکه‌وه‌وه له ئەنجامدانی هه‌ندیک ئه‌رک پێکه‌وه له یه‌ک کاتدا. ره‌نگه ئێستا هه‌ندیک چالاکیی زۆر په‌یوه‌ندییان به‌ ئامانجه‌کانته‌وه نه‌بیت وەک سەرکرده‌یه‌ک. ساتیک ته‌رخان بکه بۆ بیرکردنه‌وه و هه‌ڵسه‌نگاندنی هه‌موو ئه‌و چالاکیانه‌ی که ئەنجامی ده‌ده‌یت له‌رووی کاریگه‌رییه‌کانیان له‌سەر گه‌یشتن به‌ ئامانجه‌که‌ت. له‌وانه‌یه

بگهیه ئهوه ئههجامهیه که ئهوهی پێشتر گرنه گرنه چیهتر گرنه نیهه و نابیت
کاتهکانته بهه کاره بهسهه بهریت.

به‌شی هه‌فده‌یه‌م

هیزی کاری به‌کۆمه‌ڵ

سەرکرده‌کان ئاگادارن که ناتوانن هه‌موو شتتیک به‌ ته‌نیا نه‌نجام بدن، هه‌ر له‌به‌ر ئه‌م هۆکاره‌ش هه‌میشه‌ گرنگیه‌کی تاییه‌ت ده‌ده‌ن به‌ ئاماده‌کردنی لیستی که‌سانی لێهاتوو که‌ بتوانن یارمه‌تیان بدن بۆ گه‌یشتن به‌ ئامانجه‌کانیان، سەرکرده‌کان ده‌زانن که‌ تاکه‌ سنووردارکردنێکی گه‌وره‌یه‌ که‌ له‌ هه‌ر کۆمه‌ڵگایه‌کی مرو‌قابه‌تیدا هه‌یه‌، ئه‌مه‌ش هه‌ر بۆیه‌ سەرکرده‌کان هه‌میشه‌ به‌دوای که‌سانی به‌توانادا ده‌گه‌ڕێن به‌ شیوازی جیاواز.

هه‌میشه‌ داوای ئامۆژگاری له‌ که‌سانی تر بکه‌. یه‌کێک له‌ گرنگترین یاساکان که‌ له‌باره‌ی سەرکه‌وته‌وه‌ بیستوو مه‌ ئه‌وه‌ بوو که‌ پێویسته‌ هه‌میشه‌ ڕیگای سەرکه‌وتن له‌ ڕیگه‌ی لێکۆڵینه‌وه‌ به‌دۆزیته‌وه‌، داوای یارمه‌تی له‌ که‌سانی تر بکه‌ ئه‌گه‌ر پێویست پێی بوو. داوا له‌ که‌سانی تر بکه‌ ئامۆژگاریت بکه‌ن. داوای ئامۆژگاری له‌ که‌سانی تر بکه‌. هه‌رگیز وا مه‌زانه‌ هه‌موو شتتیک ده‌زانیت و ده‌بی‌ت هه‌ر له‌سه‌ره‌تاوه‌ هه‌موو شتتیک فێری خۆت بیت. وته‌یه‌کی به‌ناوبانگ هه‌یه‌ و ده‌لێت: "هه‌رگیز ئه‌وه‌نده‌ درێژ نا‌ژین که‌ هه‌موو شتتیک فێربین، هه‌ر بۆیه‌ پێویسته‌ داوای یارمه‌تی له‌ که‌سانی دیکه‌ بکه‌یت و لێیان فێربیت". هه‌روه‌ها پێویسته‌ خا‌له‌ لاوازه‌کانت چاک بکه‌یته‌وه‌. خا‌له‌ لاوازه‌کانت ده‌ستنی‌شان بکه‌ و بزانه‌ چۆن ده‌توانیت چاکیان بکه‌یته‌وه‌. راستیه‌که‌ ئه‌وه‌یه‌ ئه‌گه‌ر بتوانی خا‌له‌ لاوازه‌کانت نه‌هێڵیت و خا‌له‌ به‌هیزی‌ه‌کانت زیاد بکه‌یت، ئه‌وا ده‌بی‌ته‌ سەرکرده‌یه‌کی ناوازه‌.

هه‌موو سەرکرده‌کان خاڵی به‌هیزیان زۆره و بی‌گومان خاڵی لاوازی زۆریان هه‌یه، سەرکرده‌کان ده‌توانن که‌سانێک بدۆزنه‌وه که له هه‌ندی‌ک لایه‌ندا خاڵی به‌هیزیان هه‌یه، به‌م شێوه‌یه‌ش ده‌توانن تا ده‌توانن خاڵه‌ لاوازمه‌کانیان که‌م بکه‌نه‌وه و زیاتر سه‌رنجیان له‌سه‌ر خاڵه‌ به‌هیزه‌کانیان بێت و به‌هیزیان بکه‌ن، دۆن خه‌می ئه‌وه‌ت نه‌بێت که له هه‌ندی‌ک خاڵه‌دا لاوازی، کاتی‌ک ده‌توانیت که‌سانی به‌توانای تر له ته‌نیشته‌وه هه‌بن که بتوانن یارمه‌تیت بدن بۆ گه‌یشتن به ئامانجه‌کان، لاوازییه‌کانت ناتوانن ڕیگریت لێکه‌ن له پێشکه‌وتن.

هه‌نگاو ده‌کان بۆ هاوکاری و کاری به‌کۆمه‌ڵ

سێ هه‌نگاو بۆ هاوکاری و کاری تیمی بۆ به‌کارهێنانی ده‌سه‌لاتی خۆت له ڕیگه‌ی هاوکاری و کاری تیمیه‌وه، ده‌توانیت ئهم هه‌نگاوه‌ی خواره‌وه له‌به‌رچاو بگریت: سه‌رته‌ پێویسته که‌سانی سه‌ره‌کی ده‌ستیشان بکه‌یت که ده‌توانن یارمه‌تیت بدن، له‌وانه‌یه ئهم که‌سانه له‌گه‌ڵت کاربکه‌ن یان له ڕیک‌خراوی‌کی هاوته‌ریبدا کاربکه‌ن. ئه‌و که‌سانه بناسه و بزانه چۆن ده‌توانیت خۆت له‌گه‌ڵیاندا ڕیک‌بخه‌یت، یه‌کێک له‌ باشترین و کاریگه‌رترین ڕیگا‌کان بۆ به‌ده‌سته‌هێنانی هاوکاری و هاوکاری که‌سانی تر، یارمه‌تیدانیه‌.

دووه‌م: کات به‌سه‌ربردن بۆ دروستکردنی په‌یوه‌ندی له‌گه‌ڵ ئهم که‌سه سه‌ره‌کیانه. ئه‌مه‌رۆ هه‌موو شتێک له ژایانی هه‌ریه‌ک له ئێمه‌دا به‌نده به په‌یوه‌ندییه‌کان. کوالیتی و چه‌ندایه‌تی په‌یوه‌ندییه سه‌ره‌که‌وتوو ده‌توانن له‌گه‌ڵ که‌سانی به‌توانا سه‌ره‌که‌وتنت له ژایاندا دیاری ده‌کات.

له کۆتاییدا هه‌وڵده ئهم په‌یوه‌ندییه به‌رخانه‌ به‌پارێزیت و باشتریان بکه‌یت. که‌سێک که له شونینی گونجاو له کاتی گونجاویدا بێت و له ماوه‌ی سالانی کارکردن له‌گه‌ڵیدا

په‌یه‌ه‌ندیت له‌گه‌ڵیدا به‌ه‌یزتر کردووه، ده‌توانی‌ت پ‌ن‌ج س‌ا‌ل له‌ ماندووبوونت که‌م بکاته‌وه.

ژووری بیرکردنه‌وه

پ‌ن‌شن‌یار ده‌که‌م که‌ به‌ د‌ل‌ن‌یا‌یی‌ه‌وه دامه‌زراوه‌یه‌کی بیرکردنه‌وه پ‌ن‌که‌ن‌یت. له‌ سان د‌ی‌نگ‌و له‌گه‌ل ک‌ۆمه‌ل‌ن‌یک کارگ‌یر‌ی س‌ه‌رکه‌وت‌وو دامه‌زراوه‌یه‌کی بیرکردنه‌وه مان پ‌ن‌که‌ن‌ا. ئه‌م خاوه‌نکارانه به‌ به‌رده‌وام‌ی له‌گه‌ل خاوه‌نکاره س‌ه‌رکه‌وت‌وه‌کان‌ی تر ک‌ۆده‌بنه‌وه و بی‌ر‌ۆکه‌ی نو‌ئ له‌ بواری باز‌رگان‌یدا باس ده‌که‌ن و ف‌ید‌باک یان پ‌ن‌شن‌یار وه‌رده‌گ‌رن سه‌باره‌ت به‌و ک‌ن‌شه یان پ‌رس‌یارانه‌ی که‌ له‌ بواری چالاکییه‌که‌مان‌دا س‌ه‌ر هه‌ڵده‌ن له‌ چه‌ند خوله‌کی‌کی که‌م وه‌لام‌یان ده‌ده‌نه‌وه.

ک‌ۆبوونه‌وه‌کان‌ی ژووری بیرکردنه‌وه ده‌توانن ئه‌ج‌ن‌دا‌یه‌کی پ‌ش‌وه‌خته دیاریک‌راویان هه‌ب‌یت یان که‌م‌یان هه‌ب‌یت، له‌ ک‌ۆبوونه‌وه‌کان‌دا که‌ ئه‌ج‌ن‌دا‌یه‌کیان هه‌یه، ده‌توان‌ر‌یت ک‌ۆمه‌ل‌ن‌یک بیرکردنه‌وه ب‌ۆ ک‌ن‌شه‌یه‌ک یان پ‌رس‌یار‌یکی دیاریک‌راو ئه‌ن‌جام بدر‌یت. به‌م ش‌ی‌وه‌یه ئه‌ندامانی گ‌روپه‌کان به‌ره‌و‌رووی بی‌ر‌ۆکه و د‌ید‌گ‌ای نو‌ئ ده‌بنه‌وه و ده‌توانن ب‌ۆ کاره‌کان‌یان به‌کاریان به‌ن‌ن. له‌ گ‌روپه‌کان‌ی ب‌ی ئه‌ج‌ن‌دا، ئه‌ندامان ته‌نها ک‌ۆده‌بنه‌وه و هه‌ر باب‌ه‌ت‌یک که‌ م‌یش‌کیان داگیرکرد‌ب‌یت گ‌فت‌وگ‌ویان له‌سه‌ر ده‌که‌ن. ب‌ی‌گ‌ومان پ‌ی‌ویست ناکات ژووری بیرکردنه‌وه له‌لایه‌ن که‌سانی ر‌یک‌خ‌راو و ک‌ۆم‌پانی‌ی ج‌یاوازه‌وه پ‌ن‌که‌ن‌ر‌یت. وه‌ک س‌ه‌رکرده‌یه‌ک ده‌توان‌یت داوا له‌ که‌سه س‌ه‌رکه‌ب‌یه‌کان‌ی بز‌نس و ر‌یک‌خ‌راوه‌که‌ت ب‌که‌یت که‌ به‌ به‌رده‌وام‌ی ک‌ۆبنه‌وه و باسی ش‌ی‌وازی ن‌ی‌ست‌ای ر‌یک‌خ‌راوه‌که‌ و ئه‌و ک‌ن‌شانه ب‌که‌ن که‌ ڕ‌وو به‌ ڕ‌ووت ده‌بنه‌وه.

وابه‌سته‌یی لۆژیکی

بۆ ئه‌وه‌ی به‌هێز بیت، پێویسته به‌شێوه‌یه‌کی حیساب‌کراو پشت به‌ که‌سانی دیکه‌ بیه‌ستیت. ده‌سه‌لات واته‌ هه‌بوونی که‌سانی به‌هێز که‌ بتوانن حساب بۆ هاوکار بیه‌کانیان بکه‌ن، بێگومان مهرج نییه‌ ئه‌و که‌سانه‌ له‌ژێر کۆنترۆلی تۆدا بن. بۆ ئه‌وه‌ی له‌ ژێر کۆنترۆلی خۆتدا بیت زۆربه‌ی کات ئهم که‌سانه‌ حه‌ز ده‌که‌ن یارمه‌تیت بده‌ن چونکه‌ له‌ رابردوودا یارمه‌تیت داوێ. ئهمه‌ش پێی ده‌وتریت یاسای به‌رامبه‌رایه‌تی، ئهم یاسایه‌ ده‌لالت ئه‌که‌ر یارمه‌تی که‌سانی تر بده‌یت بۆ گه‌یشتن به‌ ئامانجه‌کانیان ئه‌وا هه‌ست به‌ ناچار بیه‌کی ناوکه‌ی ده‌که‌ن که‌ یارمه‌تیت بده‌ن بۆ گه‌یشتن به‌ ئامانجه‌کانت.

جه‌ماوهر بیه‌ت یه‌کێکه‌ له‌ کاریگه‌رترین رێگاکانی گه‌یشتن به‌ ده‌سه‌لات و کاریگه‌ری. مرو‌ف هه‌میشه‌ هه‌وڵی ئه‌و که‌سانه‌ ده‌دات که‌ خۆشیان ده‌وێت له‌ چار ئه‌وانه‌ی که‌ خۆشیان ناوێت.

گرنگی رێنمایی

زۆرینه‌ی سەرکرده‌ سەرکه‌وتوو مه‌کان رێبه‌ریان هه‌بووه‌ که‌ یارمه‌تیاان داوه‌ بۆ گه‌یشتن به‌ لوتکه‌ و رێگای راستیان پێشان داوه‌. له‌مانه‌ی خواره‌وه‌دا به‌ چه‌ند خاڵێک ده‌کۆلینه‌وه‌ بۆ دروستکردن و پته‌وکردنی په‌یوه‌ندی ئێوان رێبه‌ر و که‌سێک به‌دوای رێگا دا ده‌گه‌رێت:

له‌ هه‌ریه‌ک له‌ بواره‌کان ئامانجی ڕوون بۆ خۆت له‌ ژياندا دا بن بۆ ئه‌وه‌ی که‌سانی گونجاو وه‌ک رێبه‌ر بدۆزیته‌وه‌ تاوه‌کوو به‌ ته‌واوی بزانیته‌ چیت ده‌وێت. به‌ر به‌ست و کێشه‌کانی رێگای گه‌یشتن به‌ ئامانجه‌کانت ده‌ستنیشان بکه‌.

• دهستنیشانکردنی زانیاری دهرباره‌ی ئهو لیها تووی یان شاره‌ی زانیانه‌ی که پێویسته بو زانیوان به‌سهر ئهم کیشانه‌دا، به‌م شیوه‌یه‌ ده‌توانیت دهستنیشان بکه‌یت که پێویسته چی له‌ رێبه‌ر هه‌که‌ت فیری بیت.

. به‌شداری ئهو یانه‌ و ریکخراو و کۆمه‌له‌ تایبه‌تمه‌ندانه‌ بکه‌ که ئهو جوهره‌ که‌سانه‌ تێیدا ناماده‌ن. له‌وانه‌یه‌ پێویستت به‌ که‌مێک گه‌ران بیت، به‌لام له‌ هه‌ر حاله‌تیکدا، ده‌توانیت به‌ ئاسانی ئهم زانیاریانه‌ به‌ده‌ست به‌ی‌نیت.

دوا‌ی بوون به‌ ئه‌ندام له‌م یانانه‌ و ریکخراو و کۆمه‌له‌ تایبه‌تمه‌ندانه‌، و چالاکانه‌ تێیدا ئاماده‌ بیت.

خۆبه‌خشیکردن بو ئه‌نجامدانی هه‌ندیک ئه‌رك و ئه‌نجامدانیان ده‌بێته‌ هو‌ی سه‌رنجی ئهو که‌سانه‌ی که‌ ده‌ته‌وێت بیانناسیت، و ده‌توانیت خیراتر چاوت پێیان بکه‌وێت.

. بخوێنه‌ و مه‌شق بکه‌ بو ئه‌وه‌ی بتوانی باشتر و باشتر بیت له‌و کاره‌ی که‌ ئه‌نجامی ده‌ده‌یت، ئه‌گه‌ر کاره‌که‌ت زو‌ر به‌ باشی ئه‌نجام به‌ده‌یت و هه‌ک تازه‌هاتووێهه‌ک، ئه‌وا سه‌رنجی رێبه‌ر هه‌که‌نیش راده‌که‌شیت.

. کاتی که‌سی که‌ ده‌دو‌زێته‌وه‌ که‌ پێت وایه‌ ده‌توانیت ببێته‌ رێنوێنییه‌کی باش بو‌ت، ئه‌وه‌ له‌بیرت نه‌چێت که‌ که‌سی که‌ زو‌ر سه‌رقاڵیه‌، له‌بری ئه‌وه‌ی داوا‌ی لێیکه‌یت ده‌خوله‌ک له‌ کاتی خۆی پێت بدات، ته‌نها داوا‌ی چه‌ند ئامو‌ژگاریه‌کی لێ بکه‌ و ته‌واو .

کاتی که‌سی که‌ ده‌ناسیت که‌ ده‌توانیت ببێته‌ رێبه‌ر هه‌که‌ت، بو‌ی روون بکه‌ر هه‌ که‌ ده‌ته‌وێت زو‌ر سه‌رکه‌وتوو بیت له‌ بواری چالاکیه‌که‌تدا و به‌و هو‌یه‌وه‌ ته‌نانه‌ت به‌ بچووکترین ئامو‌ژگاری زو‌ر دلخۆش ده‌بیت، وه‌لامی پرسیا‌ریکی دیاریکراوی لێ بپرسه‌ که‌ له‌ مێشکه‌ندایه‌، یان داوا‌ی لێیکه‌ کتێب یان سه‌رچاوه‌ی تایبه‌تی دیکه‌ پێشنیا‌ر بکات، یان ته‌نانه‌ت داوا‌ی لێیکه‌ شیوا‌زیکی تایبه‌تت پێ بلێت که‌ خۆی له‌ رابردو‌دا به‌ده‌ستی هێناوه‌.

. دواى يهكهم ديدار، ياداشتتيكى بۆ بنيره له وهرگرى سوپاس و پيزانيني دلسوزانه،

دهتوانى بۆ ريبهرهكمت بنيرى؟ بۆى راون بكهيتهوه كه ئهگهر روبهروى پرسيارى

نوى بوومهوه، هيوادارم ديسان چاوم پيبكهويهتهوه و قسهلهسهر بابتهكه بكهين.

• ههموو مانگيك ياداشتتيكى كورت بۆ ريبهرهكمت بنيره دهربارهى پيشكهوتهكانت و

چى دهكهيت، لهم تيبينيهدا دهبيت ديارى بكهيت كه گويت له راسپاردهكانى گرتووه و

جيبهجت كردوه. ههروهها پروونى بكهروه كه كتييه پيشنيار كراوهكانى

خويندووتهوه يان بهشاريت له خولهكانى پيشنيار كراودا كردوه. بهم شيويه به

پروونى ئامازهدان بهوهى كه راهينهركه توانيويهتى يارمهتيت بدات بۆ پيشكهوتن،

دلخوشى دهكهيت و له ئهجامدا زياتر ئاماده دهبيت يارمهتيت بدات.

كاتيكى تر لهگهڵ راهينهركهت ديارى بكه، ئهم كۆبونوهيه دهكرت مانگانه بيت،

ههروهها ئهگهر تو و راهينهركه له يهك ريخراودا كار بكه، دهتوانن له ماويهكى

كورتتردا لهگهڵيدا كۆبينهوه.

خالى كۆتايى ئهويه كه هههچندهله بوارى چالاكى خۆت له ژيانى يان كارهكمت دا

زياتر گهشه و پيشكهوتنت ههبووه، پروو له ريبهرانى تر بكهيت كه دهتوانيت

ئامۆژگارى جياواز و باشترت پيبدن.

بهشی ههژدهیهه

سەرکردایهتی به ریکهوتنی بهکۆمهڵ

سەرکردهکان به سێ شیوه سەرکردایهتی دهکهن، ئهم سێ رینگایه بریتین له: فرمان کردن ، راویژکاری و ریکهوتنی بهکۆمهڵ

سەرکردایهتی له رینگهی فرمان کردن به شیوهی تهقلیدی سەرکردایهتی ههژمار دهکریت. له رابردوودا وا بوو که سەرکرده فرمانی ده دا و خهڵک ناچار بوو گویرایهلی بکات، بهلام ئهمڕۆ سەرکردهکان درکیان بهوه کردوه که فرماندان بهبی راویژیان بهبی پروونکردنهوهی پێویستی جیهجیکردنی ئهو فرمانانه ناتوانیت پالنهریکی پێویست به خهڵک بدات بۆ ئهوهی به شیوهیهکی زۆر باش جیهجیانی بکهن. ژهنهراڵ گهیل پۆلۆک که یهکهم ژنه پزیشکی نهشتهرگهری و فرماندهی سوپای ئهمریکا بوو: "وتی ئهگهر فرمان به خهڵک بدهیت کاریک بکهن که تیناگهن، ئهوا ههموو ههولێکیان نادهن بۆ ئهنجامدانی. گهرهترین ئهدای کارکردن و بویری کاتییک سهرههڵدهدات که گرنگی ئهو شتانهیان بۆ پروون بکهیتهوه که پێویسته بکریت."

رێگای دووهم بۆ سەرکردایه‌تیکردن له رێگه‌ی راویژکاریه‌وهیه؛ واته کاتیک داوا له خه‌ڵک ده‌که‌یت ئامۆژگاری یان بۆچوونی خۆیان بدن. سەرکردایه‌تیکردن له رێگه‌ی راویژکاریه‌وه زیاتر پالنه‌ره نه‌ک فهرمان کردن.

بهم شێوه‌یه خه‌ڵک ده‌گه‌نه‌ ئهو ئه‌نجامه‌ی که بریاری کۆتایی هی خۆیانه و له هه‌مان کاتدا دڵخۆش و سوپاسگوزار ده‌بن که له پرۆسه‌ی بریاردان داواي بۆچوونه‌کانیان کرد. ته‌نانه‌ت ئه‌گه‌ر له‌گه‌ڵ بریاری کۆتایی که دراوه هاو‌را نه‌بن، ئه‌گه‌ری پابه‌ندبوون به‌و بریاره زیاتر ده‌بێت له ته‌نها فهرمانیک.

سەرکردایه‌تی له‌سهر بنه‌مای رێککه‌وتنی ده‌سته‌جهمعی زیاتره له به‌شداریکردنی تاکه‌کان له بریاردان، له‌مه‌شدا شێوازی سەرکرده بریاری کۆتایی نادات و ئهم بریاره‌ش په‌یوه‌سته به بۆچوونی هه‌موو ئه‌ندامانی گروپه‌وه. پێویسته ئه‌ندامانی گروپه‌که باس له باش و زیانه‌کانی هه‌ر بژارده‌یه‌ک بکه‌ن و له کۆتاییدا بریار بدن که ئایا سەرکرده‌کان هه‌ر سێ شێوازه‌که به‌کارده‌هێنن یان نا. له سهره‌تای گفتوگۆکه‌دا سه‌باره‌ت به پرسه گرنه‌که‌کان، شێوازی دڵخوازی خۆیان دیاری ده‌که‌ن، ناتوانرێت هه‌موو بریاره‌کان له رێگه‌ی رێککه‌وتنی ده‌سته‌جهمعی یان فهرمانه‌وه بدرێت، هه‌رچه‌نده ئهو بریاره‌ی له‌سهر بنه‌مای رێککه‌وتنی ده‌سته‌جهمعی ده‌درێت، سوودی هه‌یه، به‌لام ره‌نگه‌ بیانوو‌یه‌ک بێت بۆ ده‌ربازبوون. به‌رپرسیاریتی بۆ سەرکرده دروست ده‌کات، ئه‌وه‌ی گرنه‌که مروفه‌که‌کان خۆیان بزانه که‌ی پێویسته به‌کۆمه‌ڵ راویژ یان رێککه‌وتن بکه‌ن و که‌ی فهرمانیک به‌کاربه‌ێنن.

به‌هۆی بوونی سەرکرده له پۆسته‌کانی سەرکردایه‌تیدا، به‌زۆری بریاردان قورسه و هه‌ندیکجار پێویستی به به‌کاره‌ینانی شێوازی رێنمایی هه‌یه. به‌لام باشت‌ترین سەرکرده‌کان ده‌زانن که په‌یوه‌ندییه‌کی راسته‌وخۆ هه‌یه له نێوان هه‌بوونی هه‌ستکردن

به خاونداریتی بۆ بیرۆکهیەک یان بریارێک و رادهی بهشداریکردن له جێبهجێکردنیدا. سەرکردهکان دهرانن تا خهڵک زیاتر بهشداری گفتوگۆیهک بکهن دهربارهی بیرۆکهیەک، ئهگهری پابهندبوونیان به جێبهجێکردنی زیاتر دهبیته، سەرکردهکان تا دهتوانن خۆیان له پێدانی فهرمانی راستهوخۆ بهدوور دهگرن. لهبهر ئهوه به باشی دهرانن که ههر چهندی خهڵک زیاتر بهشدار بن بهزۆری هانی خهڵک دهدهن بۆ له بیرۆکهکان بکهینهوه و بۆچوونی خۆیان لهو بارهیهوه دهربهرن، چونکه زۆر باش دهرانن که تا خهڵک زیاتر بهشداربن، پابهندبوونیان زیاتر دهبیته بۆ پشتگیریکردنی بریاری کۆتایی.

ژینگهیهکی گونجاو دروست بکه

ژینگهیهکی گونجاو بۆ سەرکردایهتیکردن لهسهر بنهماي راویژ و رێککهوتن دروست بکهن، پێویستمان به ژینگهیهکی پر له متمانهیه که خهڵک له وتنی راستیهکان یان قبولکردنی بهرپرسیاریتی نهترسن. با بهدواداچوون بۆ رێگاگانی دروستکردنی ژینگهیهکی گونجاو بۆ سەرکردایهتی بکهین لهسهر بنهماي راویژکاری و رێککهوتنی بهکۆمهڵ.

خیرا وهلامی کیشهکان بده

کەس حەز ناکات له شێوازی ئەنجامدانی کارهکاندا گیر بخوات، بهلام ههمیشه کیشه له شێوازی ئەنجامدانی کارهکاندا ههیه. ئهگهر کیشهیهک دروست بوو خیرا کاردانهوهی ههبیته و چارهسهری بکه. راستهوخۆ لهگهڵ ئهو کهسه قسه بکه که مامهله لهگهڵ پرسهکهدا دهکات و به هیمنی بهدوای چارهسهری کیشهکهدا بگهری. ههرگیز لۆمهی مهکه، سهرکۆنهی مهکه و بریاری پێشوهخیه مهده. له زۆر حاڵهتدا ئهگهری ئهوه ههیه که ئهم کهسه نهبووبیته هۆی کیشهکه و له راستیدا کۆمپانیاکه

خۆی یان کەسی بەرپرس بەرپرسیارە لە دروستبوونی کێشه‌که. بەلام هۆکاری کێشه‌که دەستنیشان بکە و چارەسەرێک بدۆزرەوه.

یارمەتی کارمەندەکانت بده گەشه بکەن

کارمەندان پێویستیان بە دەرفەت هەیە بۆ گەشه‌کردن و گەشه‌سەندن، ژینگەیه‌ک دروست بکەن کە نەک تەنها ڕێگە بە هەڵە بدریت، بەڵکو کارمەندان هان بدریت بۆ بەرزکردنەوه‌ی ئاستی ئەدای کارکردن. بە ئەنجامدانی ئەم چالاکیانە‌ی خوارەوه دەتوانیت یارمەتی کارمەندەکانت بەدەیت بۆ گەشه‌کردن:

هەر لەسەرەتاه‌و چاوم‌روانییەکانت بە پروونی باس بکە. د‌ل‌نیابە کارمەندەکانت بە ته‌واوی ئەو ئەنجامانە د‌ه‌زانن کە چاوم‌روانی دەکەیت ل‌نیان. تا دەتوانیت بە شێم‌یه‌کی بابەتیانە ئەم ئەنجامانە بۆیان پروون بکەرەوه.

• دانانی پێوەرەکانی پێوانە‌کراو بۆ هەڵسەنگاندنی ئەدای کارکردن یاری بکە. لەبیرت ب‌یت "هەموو شتێک کە هەڵسەنگاندنی بۆ دەک‌ری‌ت، ئەنجام دە‌ری‌ت". پێوەرە داراییەکان بۆ هەریەکی‌ک لە د‌ه‌ر ئەنجامە د‌ل‌خ‌وا‌زەکانت د‌اب‌نی.

هەرگیز وا مەزانە کە ژێردەستە‌کە‌ت بە ته‌واوی لە فەرمانی کارەکان ت‌ی‌د‌ه‌گەن کە تۆ پ‌یش‌کە‌شی دەک‌م‌یت، کاتێک چالاکیە‌ک یان پ‌رۆژم‌یه‌ک دە‌د‌ەیت بە یەکی‌ک لە کارمەندەکانت د‌ل‌نیابە داوی ل‌یک‌م‌یت ئەو ت‌ی‌ب‌ینیانە‌ی نووسیبووەتی، بۆت پروون بکاتەوه.

بە بەردەوامی فیدب‌اک بده بە کارمەندەکانت، بە خەڵک ب‌ل‌ی چ‌ی‌یان باشە و چی پ‌ی‌ویستە ب‌ی‌گۆرن و باشتر بن، پ‌ی‌دانی فیدب‌اک پ‌ال‌ن‌ه‌ره‌ چونکە بە پ‌ی‌دانی فیدب‌اک بە کارمەندەکانت، تۆ ئەو پ‌ه‌ی‌ام‌ه‌یان بۆ د‌ه‌ن‌یری کە تۆ تۆ ئ‌اره‌زووی دەک‌م‌یت ئەو‌ی ئەوان دەیکەن. وەر‌ه‌گرتنی فیدب‌اک لەسەر ئەو‌ی کە بە دروستی چی دەکەن، پ‌ال‌ن‌ه‌رەکانیان کەم دەکاتەوه. هەموومان م‌ر‌و‌ف‌ ح‌ەز دەک‌ه‌ین ب‌زان‌ین کە ئ‌یم‌ه‌ شتێکی دروست دەک‌ه‌ین، بۆیه پ‌ی‌ویستە فیدب‌اک بەدەیت بە کارمەندەکانت لەسەر ئەو‌ی کە چی دەکەن.

به ئارامی کیشه‌کان چاره‌سەر بکه

هه‌ندیک جار له‌کاتی مامه‌له‌کردن له‌گه‌ڵ کیشه‌یه‌کدا تو‌ره ده‌بین یان نا‌ئارام ده‌بین، به‌لام پێویسته هه‌میشه ئه‌وه‌ت له‌به‌ر چاو بێت که سەر‌ه‌رای کیشه‌که کار‌مهنده‌که‌ت نیاز‌یکی باشی هه‌یه و به ئه‌نقه‌ست کیشه دروست ناکات. پاشان به ئارامی کیشه‌کان چاره‌سەر بکه و له‌م نێوه‌نده‌دا کار‌مهنده‌که‌ت تاوانبار مه‌که.

ره‌خنه له کار‌مهنده‌که‌ت مه‌گره یان له‌به‌رده‌م کهسانی تر‌دا باسی کیشه‌که مه‌که په‌یوه‌ندی به‌و کار‌مهنده و تراوه بکه بۆ فهرمانگه‌که‌ت بۆ ئه‌وه‌ی باسی کیشه‌که بکه‌ن و پێکه‌وه گفتو‌گۆی له‌سه‌ر بکه‌ن.

. تاییه‌ت به کیشه‌که یان تینه‌گه‌یشته‌که بۆ کار‌مهنده‌که‌ت ڕوون بکه‌وه‌وه بۆچی ئه‌وه‌نده نێگه‌رائیت. به وردی گوێ له قسه‌کانی کار‌مهنده‌که‌ت بگره. ته‌نانه‌ت ئه‌گه‌ر کار‌مهنده‌که‌ت بێته به‌رگه‌ریکار، هه‌لو‌یسته‌که‌ی ده‌توانیت به‌شیک له راستییه‌کانی ئه‌وه‌ی ڕوویداوه ئاشکرا بکات.

. ئه‌گه‌ر کار‌مهنده‌که هه‌له‌ی هه‌یه، چاو‌ه‌روانییه تاییه‌ته‌کان‌ت بگه‌یه‌نه سه‌باره‌ت به‌وه‌ی که تا چه‌ند ده‌ییت ئه‌دای کار‌کردنی باشت‌ر بێت و ڕاده‌ی ئه‌م باشت‌ری‌بونه‌ی بۆ بگوا‌زه‌وه. ڕێنمایی‌کردنی که‌سیک بۆ چاره‌سەر‌کردنی ته‌حه‌ددایه‌ک یان ڕیگر‌یک‌کردن له کیشه‌یه‌ک به‌جێ ئه‌وه‌ی شیوازی دروستی بۆ دا‌بین‌بک‌ریت، پالنه‌ر که‌مه‌ده‌کاته‌وه و هه‌ستی‌کی ناخۆش له‌ناو که‌سه‌که‌دا دروست‌ده‌کات، م‌رو‌قه‌کان هه‌ز ده‌که‌ن بزانن چۆن ده‌توانن کیشه‌یه‌ک چاره‌سەر بکه‌ن.

• کۆبو‌ونه‌وه‌ی به‌ه‌وادا‌چوون بۆ کار‌مه‌کان هه‌بێت. ئایا کار‌مهنده‌که‌ت ئه‌و شتانه‌ی جێبه‌جێ کرد‌وه که له‌سه‌ری ڕێکه‌وت‌وو‌یت؟ به‌پێی پێویست فیدباک و پشت‌گیری پێشک‌ه‌ش بکه‌ن.

به‌شی نۆزده‌هه‌م

سەرکرده‌کان به‌باشی گۆی ده‌گرن

سەرکرده‌کان به‌وردی گۆی له‌قسه‌کانی خه‌لک ده‌گرن. له‌نیوان له‌سه‌دا ٥٠ بۆ ٦٠ کاته‌کانی سەرکرده‌کان بۆ گۆیگرتن ته‌رخان ده‌کری‌ت. مه‌به‌ست بۆ ئه‌وه‌ی بیه‌ته‌ که‌سی‌ک که‌ به‌باشی گۆی بگري‌ت ئه‌وه‌یه‌ نه‌ک ته‌نها گرنگی به‌و وشانه‌ به‌هیت که‌ قسه‌یان له‌سه‌ر ده‌کری‌ت، به‌لکو له‌به‌رچاو بگري‌ت که‌ له‌ ده‌ره‌وه‌ی وشه‌کان چی ده‌گوتری و گۆی له‌ په‌یامی راسته‌قینه‌ بگري‌ت و هه‌موو گرنگیه‌کت به‌ قسه‌که‌ر که‌ به‌هیت له‌ کۆبوونه‌وه‌که‌دا. و ئه‌و گفتوگۆیانه‌ی که‌ له‌گه‌ڵ که‌سانی تر دا ئه‌نجامی ده‌ده‌یت:

. به‌وردی گۆی بگه‌ر، می‌شکته‌ له‌ بیرکرده‌وه‌ تیکده‌ره‌کان پاک بکه‌ره‌وه‌ و سه‌رنجته‌ له‌سه‌ر ئه‌و شتانه‌ بیته‌ که‌ قسه‌که‌ر که‌ ده‌ی‌ئیت، وه‌ وای نیشاندان ده‌ی که‌ گۆی له‌ لایه‌نی به‌رامبه‌ر ده‌گریته‌ به‌هیچ شێوه‌یه‌ک ئه‌م شێوازه‌ وه‌لام ناداته‌وه‌، چونکه‌ قسه‌که‌ر زوو تیده‌گاته‌ که‌ می‌شکته‌ له‌ شوینیکی تره‌. توێژه‌ران ده‌ریانخستوه‌ که‌ له‌ گفتوگۆکاندا وشه‌کان ته‌نها 7%ی په‌یامه‌که‌ ده‌گه‌یه‌نن، به‌ پیچه‌وانه‌ی تۆنی ده‌نگه‌وه‌، 38%ی په‌یامه‌که‌ ده‌گه‌یه‌نریت، له‌ هه‌مووی گرنگتر زمانی جه‌سته‌ به‌ چه‌مانه‌وه‌ی بۆ پی‌شه‌وه‌ و به‌ره‌و قسه‌که‌ر، 55%ی ئه‌و په‌یامه‌ ده‌گه‌یه‌نیت. جه‌سته‌ت بخه‌ دۆخیکه‌وه‌ که‌ گۆیگرتن ده‌ورووژینیت. ئه‌م دۆخه‌ی جه‌سته‌ ئه‌م په‌یامه‌ ده‌گه‌یه‌نیت قسه‌که‌ر که‌ تو

گوئی لیده‌گریت، له ناوهراستی قسه‌کانی قسه‌که‌دا باز مه‌ده چونکه کاتیک قسه ده‌که‌یت، چیتەر گوئ به لایه‌نی بهرام‌به‌ر ناده‌یت.

. پێش ئه‌وه‌ی وه‌لام بده‌یته‌وه‌ بۆ ساتیک بیربکه‌ره‌وه‌ . دوا‌ی ئه‌وه‌ی قسه‌که‌ر قسه‌کانی ته‌واو کرد و وه‌ستانیکی کورته‌ی هه‌بوو، له‌وانه‌یه‌ وا بیر بکه‌یته‌وه‌ که قسه‌که‌ر هه‌چی زیاتری نییه‌ بۆ و‌تن و تو ده‌ته‌وێت وه‌لام بده‌یته‌وه‌ . به‌لام ره‌نگه‌ ئهم وه‌ستانه‌ له‌ لایه‌ن قسه‌که‌ره‌وه‌ بۆ ریک‌خسته‌نی بیروراکانی بۆ ئه‌وه‌ی درێژه‌ به‌ قسه‌کانی بدات، قسه‌که‌ت لهم ئێوه‌نده‌دا له‌لایه‌ن قسه‌که‌ره‌وه‌ وه‌ک بازدان له‌ ناوهراستی قسه‌کانیدا هه‌ژمار بکه‌ریت . ئه‌گه‌ر چه‌ند ساتیک چاوهری بکه‌یت پێش ئه‌وه‌ی وه‌لام بده‌یته‌وه‌ و ریک‌ه بده‌یت که‌میک بیده‌نگی له‌ ئێوانیدا هه‌بێت، ئه‌وه‌ له‌ راستیدا ده‌رفه‌تیک بۆ خۆت دروست ده‌که‌یت بۆ ئه‌وه‌ی قوولتر له‌ قسه‌کانی قسه‌که‌ر تێگه‌یت، لهم حاله‌ته‌دا ده‌توانیت باشتەر له‌ قسه‌کانی قسه‌که‌ر تێگه‌یت چونکه‌ مێشکت سه‌رقالی ریک‌خستن و ریک‌خسته‌وه‌یه‌ بیرکردنه‌وه‌کانت بۆ وه‌لام‌دانه‌وه‌ لایه‌نی بهرام‌به‌ر نابێت . له‌ کۆتاییدا به‌ وه‌ستان دوا‌ی ته‌واوبوونی قسه‌کانی لایه‌نی بهرام‌به‌ر، ئهم په‌یامه‌ی پێ ده‌گه‌یه‌نیت که به‌راستی گوئ له‌ قسه‌کانی ده‌گریت و پێش وه‌لام‌دانه‌وه‌ بیر له‌و بابه‌تانه‌ بکه‌ره‌وه‌ که وروژینه‌راون.

داوا له‌ لایه‌نی بهرام‌به‌ر بکه‌ ره‌وونی بکه‌ته‌وه‌ . په‌رسیارکردن ریک‌گه‌یه‌کی تره‌ بۆ ئه‌وه‌ی بیسه‌لمینیت که به‌راستی گوئ له‌ قسه‌که‌ر ده‌گریت و وا نیشان ناده‌یت، په‌رسیارکردن ریک‌گری ده‌کات له‌ قسه‌که‌ر که گریمانه‌ی نا‌راست بکات یان ده‌ره‌نجامیکی نا‌راسته‌قینه‌ ده‌ره‌ینیت، ئه‌گه‌ر دلنیا نه‌بوویت هه‌رگیز وا مه‌زانه‌ که تێگه‌یه‌شتووی، قسه‌ی قسه‌که‌ر ته‌واو بکه‌ . به‌ په‌رسیارکردنی ئهم په‌رسیارانه‌ی خواره‌وه‌ ئهم بابه‌تانه‌ی وروژینه‌راون ره‌وون بکه‌وه‌:

به راستی مهبهستت چیه؟

ههستت چۆنه بۆ ئهم بابته؟

ئهو شتانهی که قسهکه وروژاندویهتی به قسهی خۆت پێی بلی. بهم کارته نه تنها به شیوهیهکی ناراستهوخۆ قسهکه ئاگادار دهکهنهوه که به وردی گویت له قسهکانی بوو، بهلکو ئهو دزانیت که ئایا تیگهیشتهوی مهبهستی چی بووه یان نا، بهم شیوهیه ئهگهر تیگهیشتهنێکی ههلهتان ههیهت له قسهکانی قسهکه، ئهوا راستی دهکاتهوه .

. به وردی و بهردهوام گۆی بگره. له کاتی شهڕی واتهرو، ناپلیۆن پهيامیکی بۆ مارشال گروچی نارد که فهرماندهیی ۳۰ ههزار یاریدهدر بوو له نزیک بهرهمانی شهڕ. چونکه ناپلیۆن به پهله پهيامهکهی ناردبوو، ئهو فهرمانانهی ناپلیۆن به گروچی دهگهیناند، ئهوهنده تینهگهیشتن و داماو بوون، بریاریدا ههچکارێک نهکات . لهگهڵ ۳۰ ههزار هیزی یاریدهدر لهوئ مایهوه و کهمییک دواتر ناپلیۆن تووشی شکستیکی قورس بوو و بهم شیوهیهش ههموو میژووی ئهوروپا گۆرا. هۆکاری ئهم پرسه گرنگی نهدان بوو له ناردنی پهيامهکهدا.

ئهگهر تو سهرکردمیت و کهسییک دهیهویت قسهت لهگهڵ بکات، دهرگای ژوورهکهت دابخه و مۆبایلهکهت بکوژینهوه و بهی پچران گۆی له قسهکانی بهرامبهر بگره، بهجددی و گوینهگرتن لیکهوتهی ترسناک بۆ تو دهییت.

بهشی بیستم

وهك سەرکردهیهك بژی

سەرکردهكان کهسانیکی پیشکەوتوو و بهرهمدارن که به زحمەت و بۆ ماوهیهکی زۆر کار دهکەن و بهم شیوهیهش دهبنه نمونهیهك بۆ ئەوانی تر. جگه لهمەش سەرکرده کاریگەرەكان دەزانن که هەلبژاردنەکانیان له ژياندا کاریگەرییهکی زۆریان لهسەر سەرکەوتنیان ههیه، سەرکردهكان له پرووی جەستەیی و دەروونی و سۆزدارییەوه ئاگاداری خۆیان دەبن و ئەمەش هێز و ئارامی پێویست بۆ پروبەر و بۆبۆنەوهی تەحەددیات و گرژییەکانی له سەر ریگای سەرکردایهتی دا دروست دهکات .

بهشی پێویست بخوا، به ههوت بۆ ههشت کاتژمێر خهوتن له رۆژیکدا، هێزیکی زیاترت دهییت و زیاتر وریا و ئەزینی و خۆراگر دهییت. وهك سەرکردهیهك دهییت

ھەمیشە ئامادەیییەکی بەردەوامت ھەییت. ناتوانیت بە ماندویتی و نەبوونی دینامیزی دەروونییەو سەرکردەییەکی کاریگەر بیت.

. پاتریەکت بارگاوی بکەرەو، ماوەکانی پروبەر و بوونەوێ قەیران و تەحەدديات دەتوانیت زۆر ماندوو کەر بیت، ھەرچەندە پشوو وەرگرتن و دوورکەوتنەو لە بابەتە پەيوەندیدارەکانی کار ڕەنگە زۆر بەرھەمداڕ نەبیت، بەلام لە ھەندیک ھالەدا زۆر پێویست دەبیت.

بەتەواوی بێخەمبە، ڕەنگە باشترین ڕێگە بۆ شەخەرنەوێ پاتریەکت ئەو بیت کە بۆ ماوەی ۳۶ کاتژمێر بێخەم بیت، لە شەوی ھەینی تا بەیانی یەکشەممە، مەچۆ بۆ کۆمپیوتەر و تەلەفۆنەکت و تەنانت بەلگەنامەکانی پەيوەست بە ڕیکخراوەکەش مەپشکنە.

لەم ماوەیدا تەنھا پشوو بەدە بۆ ئەوێ ھەفتەێ کارمەکت بە وزەییەکی زۆر زیاترەو دەست پێ بکەیت. . ئاگاداری پلانی خۆراکی خۆت بە، مێشک پێویستی بە خۆراکی تایبەت ھەیە بۆ ئەوێ کارایی گونجاو پێشکەش بکات، بۆیە ھەوڵدە تا دەتوانیت خۆراکە سببیەکان واتە شەکر و خۆی و ئارد لە پلانی خۆراکەکتدا نەھێڵیت. دوور بکەرەو لە نان و جۆرەکانی شیرینی و خواردنەو گازییەکان و مەعکەرۆنی. لەبری ئەو، جۆرەھا سەوزە و میوہ بخۆ، ھەرەھا پروتینی کوالیتی بەرز وەک ماسی و ھێلکە و گۆشتی بێ چەوری بخۆ.

. وەرزش بکە. وەرزشکردن کاریگەری کیمیایی ھەیە. کاتێک وەرزشی ھێز ئەنجام دەدەیت، مێشک ئەندۆرڤینەکان دەرەدات. ئەم ھۆرمۆنە کە بە ھۆرمۆنی بەختەوێ ناسراوە، ھەستییکی ئەزینی بۆ داھێنان و متمانە بەخۆبوون دروست دەکات.

رۆژمەکت به باشی دەست پێ بکە، هه‌موو رۆژیک دواى له‌ خه‌و هه‌لسان بۆ ماوه‌ى ٦٠ خوله‌ک وهرزش بکە، پاشان نانى به‌يانى به‌ کوالىتى به‌رز بخۆ که‌ رێژه‌ى پروتئينى به‌رزى تىدايىت، به‌م شيوه‌يه‌، ئاماده‌ ده‌بىت بۆ پيشکەشکردنى کارايى به‌رز له‌ رۆژدا.

بىده‌نگى و ته‌نيايى هه‌لبژیره

هه‌موو ژيانمان ده‌نگىكى تىدايه‌ که‌ په‌يوه‌ندى و کارلىکمان تىکده‌دات، ته‌له‌فزيۆنه‌کەت بکوژينه‌رموه‌. له‌ناو ئۆتۆمبىلدا گوێ له‌ رادىۆ مه‌گره‌، ئه‌م ده‌رفه‌ته‌ به‌کاربه‌ينه‌ له‌گه‌ڵ ئه‌و بىده‌نگىيه‌ى که‌ دروست بووه‌ بۆ قسه‌کردن له‌گه‌ڵ خىزانه‌کەت يان خویندنه‌وه‌ يان گوێگرتن له‌ بابەتى په‌رومرده‌يى، پالنه‌ر يان ئىله‌امبه‌خش. ئه‌مرو به‌ سىسته‌مى دیجىتالى ده‌توانىت به‌رنامه‌ دلخوازه‌کان تۆمار بکړيت و له‌ کاته‌کانى تردا سه‌يرى بکړيت. پڼوېسته‌ ته‌له‌فزيۆن و رادىۆ کاته‌ به‌تاله‌کانتان پىر بکه‌نه‌وه‌.

ماوه‌کانى ته‌نيايى هه‌موو رۆژیک زۆر گرنگه‌، رۆژانه‌ له‌ نيوان ٣٠ بۆ ٦٠ خوله‌ک به‌ ته‌نيا له‌گه‌ڵ خۆتا به‌سه‌ر به‌ره‌، دواى ماوه‌يه‌ک سه‌رت سوڤده‌مىت که‌ ئه‌و بىر بىروکه‌ و بىرکردنه‌وه‌ داھينه‌رانه‌ ده‌بىنيت که‌ له‌م ماوه‌ى بىده‌نگىه‌دا دینه‌ مېشکت. هه‌روه‌ها چانسى ئه‌وت ده‌ست ده‌که‌وېت که‌ نه‌ک ته‌نها پلانى رۆژمەکت داښىت، به‌لکه‌ ئامانجه‌ کورتخايه‌ن و درىژخايه‌نه‌کانت داښىت. ته‌نيا بوون به‌ شيوه‌يه‌کى رىکوپىک و پلان بۆ داښراو، ئارامى و داھينه‌رى پڼوېست بۆ سەرکردايه‌تى دروست ده‌کات، بليز پاسکال (نوسه‌رى فه‌ره‌نسى) له‌ شوينىکدا نووسيوه‌تى ”هه‌موو کيشه‌کانى جيهان به‌ هوى بىتوانايى مرو‌فه‌وه‌ رووده‌من که‌ له‌گه‌ڵ خۆيدا له‌ ژوورىکدا به‌ ته‌نيا بىت.”

هاوسه‌نگى دروست بکە له‌ نيوان ژيان و کاردا

ئەو كەسانەى زۆر كار دەكەن بە ھىچ شىئومەك زۆر كاريگەر نين، لە لاىەكى ترمو زۆر كەس دەوامى ئۆفيسەكەيان دەھىننەمە مألەو، چونكە دىسپىلنى پۆيستان لە شۆينى كارداننە. ئەوان كاتەكانيان لە شۆينى كارەكەيان بە خوشى لەگەل كەسانى تر بەسەر دەبن و لە كۆتايىدا دەگەنە ئەو ئەنجامەى كە دەبىت كارەكانيان شەوانە يان لە كۆتايى ھەفتەدا ئەنجام دەن. دروستكردنى ھاوسەنگى لە نيوان ژيانى كار و ژيانى كەسى زۆر گرنگە، بەلەين بە خۆت بدە كە كاتىك دەچىتەمە مألەو كاتىكى كوالىتى لەگەل ئەندامانى خىزانەكەت بەسەر دەبەيت.

كۆنترۆلكردنى رەوتى ژيان كلىلى گەيشتن بە بەختەوەرپە

بەگوێرەى ياساى كۆنترۆلكردن، بەختەوەرپەت پەيوەستە بەو برە ئازادىيەى كە پىت واپە لە ديارىكردنى رەوتى ژياندا ھەيەتى، دلتەنگى برىتنيە لەو رادەيەى كە ھەست دەكەيت ھىچت نىيە كۆنترۆلكردنى رەوتى ژيان يان ديارىكردنى بەھۆى ھۆكارى دەرەكى يان ھۆكارى ترمەو، پەيوەستە بە مەروڤقەكانەو.

دەروونناسەكان بۆ وەسفكردنى ئەم ھەستە دەستەواژەى "ناوھندى كۆنترۆل" بەكار دەھىنن. ئەگەر شۆينى كۆنترۆلكردنت ناوھكى پىت، تۆ كەسكى بەرپرسيارىت و ئەو شتەنە ديارى دەكەيت كە بەسەرتا دىت، ئەمە ھەستكردن بە ھۆز و ئامانج لە ژياندا دروست دەكات، لەلايەكى ترمەو ئەگەر شۆينى كۆنترۆلكردنت دەرەكى پىت، ھەست دەكەيت كە تۆ ھىچ كۆنترۆلكەت بەسەر پرۆسەكەدا نىيە، تۆ ژيانى خۆت نىيە. لەم ھالەتەدا پىت واپە بارودۆخى كەسانى تر يان تەننەت سىفەتى كەسايەتتەيت ديارى دەكات كە چى بەسەرت دىت. بۆ نموونە ھەندىك كەس قسەخۆش و كاريگەرپەكانيان لە كارى گروپىدا پشەنگوئ دەخەن. بە وتنى "باشە من بەم

شیوهیهـم"، ئەم جوۆره کهسانه له راستیدا خۆیان له قبولکردنی بهرپرسیاریتی
دهدزنهوه.

سەرکردایهتی یانی وهگرتهی بهرپرسیاریتی و قبولکردنی بهرپرسیاریتی ژیان و
دلخۆشی به بهشیک له کاره دادهنریت.

بهشی بیست و یکم

دهستياكى تاييەتمەندى بىلەن ھەتتە بۇ سەرگىرەيە تىكرەن

له کۆبوونه‌وه‌ی ده‌سته‌ی کارگیریدا گویم له یه‌کێک له ده‌وله‌مه‌ندترین پیاوه‌کانی ئه‌مریکا بوو که قسه‌یه‌کی کرد که هه‌رگیز له‌بیرم ناچێته‌وه. وتیشی: "به‌رای من ده‌ستپاکی خۆی له خۆیدا به‌هایه‌ک نییه. راستگویی له راستیدا به‌هایه‌که که گهرهنتی به‌هاکانی دیکه ده‌کات."

هەر کاتیگ کۆبونوئەمیەک بۆ پلاندانانی ستراتیژی رێکدەخەم، یەکەم بەها که هەموو بەرپەرانی ئیستا لەسەری کۆکن راستگوییە. سەرکردهکان دەرانی که راستگویی و متمانه و قبۆلکردنی بەرپرسیاریتی گرنگترین بنه‌ماکانی سەرکرده‌یتین. سەرکرده‌کان کاره‌کانیان لەسەر بنه‌مای ئەو شتانه دانه‌نین که باوەریان پێیه‌تی.

براوہ کان ہمرگیز فیل ناکھن

جۆن هانتسمان پېلایوئیکى دەولەمەندە که کۆمپانیایهکی کیمیایی دامەزراندوو و گەشەى پیکردوو و بوووتە کۆمپانیایهکی گەورەى ۱۲ ملیار دۆلارى. لە کتێبهکەیدا بە ناوی "براوەکان هەرگیز فیل ناکەن"، چەندین چیرۆک لەسەر ئەزموونی خۆی دەگێڕێتەو، زۆرجار یش یەكسەر ئەو وەسوەسەیه رەتدەکاتەو که بۆ پێشیلکردنی ئەو بنەمایانە که بۆ خۆی پێناسەى کردبوو.

هانتسمان پێی وابوو نه‌هێنی سهرکه‌وته‌هه‌ی ئهم راس‌تگۆیییه‌یه. له کتێبه‌که‌یدا دهنووسیت: له گه‌مه‌ی بزنی یان ژياندا هه‌یچ کورته‌یه‌کی ئه‌خلاقی نییه، به گشتی پرو به‌رووی سێ توێژی مرۆف ده‌بینه‌وه، ئه‌وانیش کهسانی سهرکه‌وتوو، کهسانی که به‌شیوه‌یه‌کی کاتی سهرکه‌وتوو ده‌بن، کهسانی که به سهرکه‌وتوو ده‌میننه‌وه، جیاوازی نێوان ئهم کهسانه له کاره‌کتیری ئه‌واندایه."

نموونه‌ی ئهو کهسانه زۆرن که به فێلکردن سهرکه‌وتنی کاتیان به‌دهسته‌نانه‌وه. بۆ ماوه‌ی چه‌ند سالێک کۆمپانیای ئینرۆن به یه‌کێک له کۆمپانیا دا‌هنه‌ر و پێشکه‌وتنه‌خوازه‌کانی ئه‌مریکا داده‌نرا، به‌ریوه‌به‌ری جێبه‌جێکاری ئهم کۆمپانیایه له نزیکه‌وه له‌گه‌ڵ کهسانی کاریگه‌ر کاریان ده‌کرد، گواسته‌وه‌ی ئه‌مریکا ده‌وله‌ته‌کان به سهرۆکه‌وه‌شه‌وه ئاشنا بوون. به‌م شیوه‌یه کۆمپانیای ئینرۆن سهرکه‌وتنی خۆی له‌سهر درۆ بنیاتنا. "براه‌مان" لهم کۆمپانیایه‌دا کهسانی زۆر راس‌تگۆ نه‌بوون. ره‌نگه گۆیت له کینێس لی و جۆفری سکلینگ بووینت که به‌ریز به‌ریوه‌به‌ری جێبه‌جێکاری پێشو و به‌ریوه‌به‌ری جێبه‌جێکار بوون. چه‌ند مانگی که رۆژنامه‌کان له مانشینه‌کانی پێشه‌وه‌ی خۆیاندا ئهم دوو کهسه‌یان ده‌ناساند و چاوپێکه‌وتنیان له‌گه‌ڵدا ده‌کرد، له‌کاتی‌دا یۆن هانتسمان له‌ژێر تیشکی رای گشتیدا نه‌بووه. ره‌نگه سهرکرده راس‌تگۆکان زۆر به‌ناوبانگ نه‌بن، به‌لام ئهمه به هه‌یچ شیوه‌یه‌ک بۆ ئهم کۆمه‌له سهرکرده گرنگ نییه. ده‌ستپاکی واته ئه‌نجامدانی کاره راس‌ته‌کان چونکه ئێمه باوه‌رمان پێیانه و ئه‌وه‌ش ده‌بێته هۆی سهرکه‌وتن.

سهرکرده‌کان به‌لێنه‌کانیان جێبه‌جێ ده‌کهن، به وریاییه‌وه به‌لێن به کهسانی تر ده‌ده‌ن - هه‌ندێک جار له ژێر زه‌هر و زه‌نگدا ده‌یکه‌ن، به‌لام دوا‌ی ئه‌وه‌ی به‌لێنیک ده‌ده‌ن، به‌هێ مەرج جێبه‌جێ ده‌کهن. هه‌روه‌ها سهرکرده‌کان هه‌میشه راس‌تییه‌کان ده‌لێن.

جاک ویلچ ئهم تاییه‌تمه‌ندییه‌ی به "راشکاوی" ناوی بردووه. ئهو پێی وایه ئه‌گه‌ر له راشکاوی بترسیت ئه‌وه بویری ئه‌وه‌ت نییه که سهرکرده بیت. ئه‌گه‌ر له راشکاوی بترسیت، خه‌لکی که له ده‌ورت کۆده‌بنه‌وه که ته‌نها ئهو شتانه ده‌لێن که دلخۆشت ده‌کهن

تو له‌بری ئه‌وه‌ی راستی ب‌لێیت، سەرکرده‌یه‌ک که راستگۆ ب‌یت له
 پرووهر و بوونه‌وه‌ی راستیه‌کان ناترسیت، و به‌بنه‌مای واقع ناوی بردووه‌" یان
 "ببینی جیهان وه‌ک خۆی و نه‌ک وه‌ک ئه‌وه‌ی ئیمه‌ حه‌زمان لێیه‌". له‌وانه‌یه‌ ئهم
 پره‌نسییه‌ به‌ گه‌رنگترین پره‌نسییه‌ی له‌ سەرکردایه‌تیدا هه‌ژمار بکریت، که په‌یوه‌سته‌ به‌
 ده‌ستپاک‌ی چونکه‌ پ‌یویستی به‌ راستگۆیی و وتنی راستی هه‌یه‌. زۆریک له‌ کۆمپانیا و
 ر‌یکخراوه‌کان ته‌نها له‌بهر ئه‌وه‌ی بنه‌مای واقع په‌یرمو ناکهن شکست ده‌هێنن.
 راستگۆیی یانی وتنی راستی، ته‌نانه‌ت ئه‌گه‌ر راستی ناشیرینیش ب‌یت، وتنی راستی
 زۆر باشت‌تر له‌ فیلکردن؛ چونکه‌ ئه‌گه‌ر راستگۆ نه‌بیت، ئه‌وا به‌ ئه‌گه‌ریکی زۆره‌وه
 سهرت ب‌خه‌یه‌ ناو ک‌لاویکه‌وه‌.

سەرکرده‌کان ده‌ب‌یت متمانه‌یان به‌خۆیان هه‌ب‌یت و له‌ هه‌مان کاتدا پ‌یشوازیان
 لێبکریت بۆ بیستنی بیروکه‌کان که پ‌یچه‌وانه‌ی بیروباوه‌ری خۆیانن. زۆر سەرکرده
 هه‌ن که دواچار شکست ده‌هێنن، چونکه‌ گه‌رمانه‌ و دهره‌نجامه‌کانیان ناخه‌نه‌ ژێر
 پرسیاره‌وه‌. ئه‌لیک مه‌کینزی له‌ شوێنیکدا نووسیه‌تی: گه‌رمانه‌ درۆینه‌کان ره‌گی
 هه‌موو شکسته‌کانن. جیاوازییه‌کی بنه‌رته‌ی هه‌یه‌ له‌ نێوان هه‌بوونی هه‌ندیک راستی و
 نه‌بینین. ده‌ب‌یت ق‌بوولی ب‌که‌یت که له‌ جیهانی ئه‌م‌ڕۆدا که هه‌موو شتیک ده‌توانیت به‌و
 خه‌راپیه‌ بگۆریت، ئه‌گه‌ری ئه‌وه‌ هه‌یه‌ که گه‌رمانه‌کانت به‌شیک یان به‌ ته‌واوی هه‌له‌
 بن. ره‌نگه‌ ته‌نانه‌ت ئه‌و گه‌رمانه‌ی له‌ م‌یشک‌دا هه‌یه‌ راست بن، به‌لام به‌
 پرسیارکردن و ره‌خنه‌گرتن لێیان، له‌ راستیدا ده‌بینه‌ سەرکرده‌یه‌کی کاریگه‌رتر،
 چونکه‌ پ‌یشوازی له‌ بیروکه‌ و بۆچوونی نوێ ده‌کهن.

هیچ شتیکی ب‌یه‌ری نییه‌.

ئه‌براهام لینکۆلن وه‌ک کارمهند له‌ فرۆشگایه‌کی گه‌وره‌دا کاری ده‌کرد. ر‌ۆژیک
 تێبینی کرد که ک‌ریاریک چه‌ند فلسیکی زیاتری داوه‌. چووه‌ لای ئهم مشتهریه‌ی و
 دوا‌ی ر‌ۆیشتنی چه‌ند میلێک ئهم ب‌ره‌ پارمیه‌ی بۆ گه‌رانده‌وه‌، هه‌ر زوو ئهم چیرۆکه‌ له‌
 هه‌موو شوێنیک ب‌لاو بووه‌وه‌ و به‌م شێوه‌یه‌ نازناوی ئه‌م‌ینداری پ‌یدرا. دواتر، ئه‌وه‌

راستگویی و متمانه‌پیکراوی ئهو بوو که له پر ئازارترین قوناغی میژووی
ئهمریکادا، که ژيانی ئهم ولاته له قوناغیکی مهترسیداردا بوو، جگه له جورج
واشتنۆن له ئهبراهام لینکۆن زیاتر له سهروکهکانی دیکه به باشیب یاد دهکړیتوه .
ئهم ناوه باشه له‌بهر دهستکوته به‌رخه‌کانی نه‌بوو، به‌لکو به‌هۆی بناغه‌ی ئهو
دهستکوتانه بوو، واته راستگویی ئهو بۆ گه‌رانده‌وه‌ی ئهو چهند فلسه‌یه بۆ ئهو
کریاره بوو. نابیت هیچ به‌دهر له راستگویی و متمانه‌پیکراوی و راستگویی بکړیت.
به بۆچوونی ئه‌براهام لینکۆن، که‌می به‌های ئهو بره پاره‌یه‌ی که کریاره‌که
زیاده‌پړویی کردبوو، گ‌رنگ نه‌بوو. ئهو راستییه‌ی که کریاره‌که بره پاره‌یه‌کی
قه‌رزاری بوو بۆ لینکۆن گ‌رنگ بوو، نه‌ک بری ئهم داواکارییه، جیی به‌یله، تۆ ئهمه
ده‌کمی زۆر به ئاسانی له دۆخه گ‌مورمکاندا . هه‌روه‌ها راستگویی پ‌ره‌نسیپیکی
به‌رته‌یه و په‌یوه‌ست نییه به دۆخه‌که‌وه.

سەرکرده‌کان هه‌میشه خه‌مخۆری و وه‌سو‌ه‌سی تاییه‌تیان بۆ پ‌رسی دادپه‌روه‌ری
هه‌یه، به‌تاییه‌تی کاتیک لایه‌نی به‌رامبه‌ر ر‌ییازیکی نادادپه‌روهرانه‌ی گ‌رتوته‌به‌ر.
جیگای سه‌رنجه که په‌کیک له خه‌سله‌ته‌کانی سه‌رکرده راسته‌قینه‌کان ئه‌وه‌یه که
دادپه‌روهر بن به‌رامبه‌ر به‌و که‌سانه‌ی که به نادادپه‌روهرانه مامه‌له‌یان له‌گه‌لدا کردوه.

حه‌وت هه‌نگاو بۆ سه‌رکردایه‌تیکردن

ئێستا با ئهم کتێبه ته‌واو بکه‌ین به‌ پ‌شکنینی حه‌وت هه‌نگاو یان باوه‌ری به‌رته‌ی بۆ
بوون به سه‌رکرده

- 1- سۆز. ده‌بیته‌ حه‌ز و سۆزیکه‌ به‌ه‌یزت هه‌بیته‌ بۆ قبۆل‌کردنی پۆست و
به‌رپ‌رسیاریته‌ی سه‌رکردایه‌تی. 2- پ‌ریاردان. پ‌ریار بده که ده‌ته‌و‌یت باجی پ‌یویسته‌

دهیت بۆ ئهوهی بیهته سهرکرده و پرهنسیپی پئویست بۆ سهرکردایهتی جیهجی بکهیت.

3- ئیراده. ئیراده ههموو سهرکردهکان ئیرادهیهکی پتهویان هیه بۆ بوون به سهرکرده و بهردهوامبوون له سهرکردایهتیکردن له قوناغه گرنهکاندا.

4- دیسیپلین . خۆدیسیپلین کللی گهشتن به پێگهی سهرکردایهتییه. توانای گهشتن به کۆنترۆل کردنی خۆت یهکیک دهیت له گرنهترین هۆکارهکان که دیاری دهکات که چهنده وهک سهرکردهیهک ههلهستیت.

5- نمونه . بیر لهو سهرکردهانه بکهروهه که پێیان سهرسامی و بزانه چۆن دهتوانیت رهفتارهکانیان جیهجی بکهیت.

6- خۆیندن. دهربارهی سهرکردایهتی و خۆیندنهوهی کتیب و بهشداریکردن له خولی راهێنان و فیربوون دهربارهی سهرکردایهتی کاریگر. ههمیشه بیر لهوه بکهروهه که چۆن دهتوانیت ئهوهی فیربوویت جیهجی بکهیت

7- راهێنان . سهرکردایهتی دهتوانریت فیربیت. سهرکردایهتی دهیت فیری بیت. سهرکردایهتی گهرهترین و جهوههریترین پئویستی شارستانیتهکهمانه. ئهمڕۆ زیاتر له ههموو سهردهمێکی رابردوو سهرکردهیهک پئویسته. ئهگهر ئهو کههسته و شێوازانهی لهم کتیهدا خراوتهروو جیهجی بکهیت و دووباره و سێباره دووبارهی بکهیتهوه، ئهوا وینهیهکی دهروونی پروونت دهیت له خۆت وهک سهرکردهیهک و بی گومان دهیهته سهرکردهی خهونهکانت.